

ความต้องการซื้อสลากออมทรัพย์ของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จำกัด

พิสมร พัตราภรณ์

ปัญหาพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของความสมบูรณ์ของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์

โครงการบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ใบรับรองปัญหาพิเศษ

โครงการบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์

ชื่อเรื่อง

ความต้องการซื้อสลากออมทรัพย์ของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จำกัด

โดย

พิสมร พัตราภรณ์

พิจารณาเห็นชอบโดย

ประธานกรรมการที่ปรึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ จรรยาสุภาพ)

วันที่ 27 เดือน ๖.๖. พ.ศ. 2548

กรรมการที่ปรึกษา

(อาจารย์ศิริพร กิริติการกุล)

วันที่ 27 เดือน ๖.๖. พ.ศ. 2548

กรรมการที่ปรึกษา

(อาจารย์พรศักดิ์ โพธิ์อุโมงค์)

วันที่ 27 เดือน ๖.๖. พ.ศ. 2548

ประธานกรรมการประจำหลักสูตร

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ จรรยาสุภาพ)

วันที่ 28 เดือน ๖.๖. พ.ศ. 2548

โครงการบัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทรงวุฒิ เพ็ชรประดับ)

รองประธานกรรมการ โครงการบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ 30 เดือน ๖.๖. พ.ศ. 48

ชื่อเรื่อง	ความต้องการซื้อสลากออมทรัพย์ของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จำกัด
ชื่อผู้เขียน	นางพิสมร พัตราภรณ์
ชื่อปริญญา	ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์
ประธานกรรมการ	รองศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ จรรยาสุภาพ

บทคัดย่อ

การศึกษา เรื่อง ความต้องการซื้อสลากออมทรัพย์ของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จำกัด มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา

1. เพื่อสำรวจความคิดเห็นของสมาชิกสหกรณ์ในการทำธุรกิจการออกสลากออมทรัพย์ของ สกส.
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคลทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิก ปัจจัยส่วนผสมทางการตลาดกับความต้องการซื้อสลากออมทรัพย์ สกส.

การศึกษานี้ทำการสำรวจความคิดเห็นจากสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายที่กำหนดให้มีความคลาดเคลื่อน ณ ระดับ 0.10 โดยเป็นสมาชิกจากส่วนภูมิภาค 84 รายและส่วนกลาง 70 ราย รวม 154 ราย สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (SPSS) ผลการศึกษาสรุปได้ดังต่อไปนี้

สมาชิกผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นหญิง คิดเป็นร้อยละ 50.6 มีอายุระหว่าง 36 – 45 คิดเป็นร้อยละ 63 มีการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 76 มีสถานภาพสมรสแล้ว คิดเป็นร้อยละ 74.7 มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน โดยเฉลี่ย 4 คน โดยมีสมาชิกในครัวเรือนต่ำสุด 1 คน และสูงสุด 10 คน มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.544 เป็นสมาชิกสหกรณ์เป็นระยะเวลา 11 – 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 29.2 สมาชิกมีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 10,000 – 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 28.6 และครัวเรือนสมาชิกมีรายได้รวมต่อเดือน > 40,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 53.2 ครัวเรือนมีค่าใช้จ่ายต่อเดือนอยู่ในช่วง 20,000 – 30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 33.1 สมาชิกมีการออมทรัพย์ไว้กับธนาคารและสถาบันการเงินอื่น ๆ ร้อยละ 51.1

การสำรวจความต้องการซื้อสลากออมทรัพย์ สกส. พบว่า สมาชิกต้องการซื้อ 108 คน คิดเป็นร้อยละ 70.1 และไม่ต้องการซื้อ 46 คน คิดเป็นร้อยละ 29.9 การทดสอบหาความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกที่สังกัดสหกรณ์ออมทรัพย์ในภูมิภาค และส่วนกลางในด้านความต้องการซื้อสลาก

ออมทรัพย์ พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ 0.05 ด้วยค่า $\chi^2 = 4.638$ ค่า Sig = 0.031 ส่วนจำนวนหน่วยของการซื้อทั้งสลากออมทรัพย์มูลค่า 300 บาท และ 500 บาท ไม่มีความแตกต่างกันระหว่างสมาชิกในเขตภูมิภาคและสมาชิกในส่วนกลาง ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิก กับความต้องการซื้อสลากออมทรัพย์ สกส. เมื่อทดสอบด้วยสถิติไคสแควร์ พบว่า ปัจจัยทางด้านสังคม คือ อายุ และระยะเวลาการเป็นสมาชิกและปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ รายได้รวมเฉลี่ยต่อเดือนของสมาชิก มีความสัมพันธ์กับ ความต้องการของสมาชิกในการซื้อสลากออมทรัพย์ สกส. มูลค่า 500 บาทต่อหน่วย ส่วนการทดสอบความสัมพันธ์ของปัจจัยทางด้านส่วนผสมทางการตลาด กับความต้องการซื้อสลากออมทรัพย์ของสมาชิก ด้านสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) พบว่า มีปัจจัยด้านราคา ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย และด้านการส่งเสริมการขาย มีความสัมพันธ์กับความต้องการซื้อสลากที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ด้วยค่า $r = 0.257, 0.469, 0.345$ และ 0.247 และค่า Sig = 0.001, 0.000, 0.000 และ 0.002 ตามลำดับ และส่วนผสมทางการตลาด ด้านช่องทางการจัดจำหน่ายมีความสัมพันธ์กับความต้องการของสมาชิกในการซื้อสลากออมทรัพย์ สกส. มูลค่า 300 บาท/หน่วย และความต้องการของสมาชิกในการซื้อสลากออมทรัพย์ สกส. มูลค่า 500 บาท/หน่วย

สมาชิกมีข้อเสนอแนะ ให้ปัจจัยส่วนผสมทางการตลาดในการจำหน่ายสลาก โดยปัจจัยทางด้านราคา ควรมีการกำหนดราคาให้หลากหลาย และควรปรับมูลค่ารางวัลให้สูงขึ้น ด้านผลิตภัณฑ์ ควรมีรูปแบบที่ทันสมัย และเป็นเอกลักษณ์ของ สกส. โดยมีการจัดประกวดรูปแบบสลากและศึกษารูปแบบจากสลากอื่นๆที่ประสบผลสำเร็จออกรางวัลเป็นประจำทุกเดือน ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ควรจำหน่ายผ่านสาขาของ ธ.ก.ส. ผ่านสาขาของสหกรณ์ออมทรัพย์ และผ่านระบบ internet ควรเพิ่มช่องทางการจัดจำหน่ายโดยการขายตรงกับลูกค้า โดยการตั้งร้านศูนย์ตามห้างสรรพสินค้า และควรมีการเปิดการจองซื้อล่วงหน้าแก่ผู้สนใจทั่วไป ด้านการส่งเสริมการขาย ควรมีของชำร่วยแจก มีรางวัลพิเศษสำหรับการสั่งซื้อ การซื้อ 10 แกรม 1 การกำหนดอัตราดอกเบี้ยเมื่อครบอายุซื้อคืนสลาก การตั้งเป้าหมายการขายแก่ตัวแทน/สาขา

Title	Demand for Premium Saving Bonds of the Members of the Bank for Agriculture and Agricultural Cooperatives (BAAC)
Author	Ms.Pisamorn Pattaporn
Degree of	Master Degree of Science in Cooperatives Economics
Advisory Committee Chairperson	Associate Professor Dr. Prasert Janyasupab

ABSTRACT

This research was conducted to find out 1) BAAC saving cooperative members' opinion on premium saving bonds sales of the cooperative, and 2) correlation between the members' individual, economic and social factors as well as marketing mix and purchasing demand for the premium savings bonds.

The data was collected by means of questionnaires from 154 BAAC saving cooperative members, 84 at regional and 70 at national levels. The error of the sample survey was set at 0.10. The collected data was analyzed with the use of the SPSS.

The results revealed that 50.6% of the respondents were females, 63% were 36-45 years old, 76% held a bachelor degree, 74.7% were married, 57.1% had 3-4 family members, 29.2% have been cooperative members for a period of 11-15 years. In terms of income, 28.6% of the respondents earned 10,000-20,000 baht a month, 53.2% had household income of over 40,000 baht a month, 33.1% had household expenses of 20,000 – 30,000 baht, and 51.1% had savings at other banks and financial institutions.

The survey also showed that 108 respondents (70.1%) had purchasing demand for the premium savings bonds while 46 of them (29.9%) had no purchasing demand. Purchasing demands of the regional and metropolitan members were significantly different, at 0.05 when χ^2 was 4.638 and Sig. was 0.031. The amount of the premium savings bonds valuing 300 baht and 500 baht purchased by the regional and metropolitan members were non- significantly different, at 0.05.

With the use of the Chi – Square Test, age, membership period, and total household income were found to be correlated with the members' purchasing demands for saving

bonds valuing 500 baht. Costs, products, distribution channels and sales promotion were correlated with purchasing demands for the premium savings bonds at the statistical significance of 0.05 when the r are 0.257, 0.469, 0.345 and 0.247 and Sig. are 0.001, 0.000, 0.000 and 0.002 respectively. Distribution channels were found to be correlated with the members' demands for the premium savings bonds valuing 300 and 500 baht.

The following recommendations were made by the respondents. Prices of premium savings bonds should be more varied, the winning prize should be higher and the bonds design should be trendier and represent the bank itself. The cooperative should arrange the bonds' design competition to sort out up-to-the-minute design and study the trend of design from other popular monthly bonds. The bonds should be distributed to all branches of the bank, credit unions, via internet and shops should be established at department stores to provide direct sales to the buyers. Reservation for the bonds should be available. For sales promotion, souvenirs should be offered, special prizes should be given to those reserving the bonds and a special promotion of buy 10 get 1 free should be launched. A fixed rate of interest should be set in case of refund on expired bonds and the sales target should be set for distributors.

กิตติกรรมประกาศ

ข้าพเจ้าขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ จรรยาสุภาพ ประธานกรรมการที่ปรึกษา อาจารย์พรศักดิ์ โพธิ์โมงค์ และอาจารย์ศิริพร กิตติการกุล กรรมการที่ปรึกษา ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์และช่วยเหลือตรวจสอบแก้ไขปัญหาพิเศษของข้าพเจ้ามาโดยตลอด จนกระทั่งสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี และรองศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ จรรยาสุภาพ ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรโครงการผลิตมหาบัณฑิตสำหรับนักบริหารสหกรณ์ ที่กรุณาให้คำชี้แนะตลอดระยะเวลาของการศึกษา ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้เป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณผู้บริหารและพนักงาน ธ.ก.ส. คณะกรรมการและสมาชิก สกส. ที่กรุณาให้ข้อมูลเพื่อใช้ในการศึกษาครั้งนี้ พร้อมกันนี้ขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา ครอบครัว ตลอดจนเพื่อน ๆ พี่ ๆ และน้อง ๆ นักศึกษาปริญญาโท เศรษฐศาสตร์สหกรณ์ หลักสูตรโครงการผลิตมหาบัณฑิต รุ่นที่ 3 ทุก ๆ ท่าน และผู้ที่มีได้เอื้อนาม ที่ได้ให้กำลังใจ ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ศึกษาตลอดมาจนกระทั่งสำเร็จการศึกษาในครั้งนี้ ข้าพเจ้าจะใช้องค์ความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาให้เป็นประโยชน์ในหน้าที่การงาน สังคม เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติต่อไป

พิสมร พัตราภรณ์

ธันวาคม 2548

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(3)
ABSTRACT	(5)
กิตติกรรมประกาศ	(7)
สารบัญ	(8)
สารบัญตาราง	(10)
สารบัญภาพ	(12)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	2
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	
ขอบเขตของการวิจัย	
นิยามศัพท์ทั่วไป	
นิยามศัพท์ปฏิบัติการ	5
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	7
สหกรณ์ออมทรัพย์ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จำกัด (สกส.)	7
สลากออมทรัพย์ทวิสิน (สทส.) ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร	8
แนวความคิดทางการตลาด	9
แนวความคิดการออม	12
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	23
ภาคสรุป	27
กรอบแนวความคิด	28
การตั้งสมมติฐาน	29
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	30
ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง	30
การเก็บรวบรวมข้อมูล	31
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	32
การทดสอบแบบสอบถาม	32

	หน้า
การวิเคราะห์ข้อมูล	33
บทที่ 4 ผลการวิจัยและวิจารณ์	35
ตอนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิก	31
ตอนที่ 2 ข้อมูลปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจของสมาชิก	38
ตอนที่ 3 ข้อมูลความคิดเห็นปัจจัยส่วนผสมทางการตลาดในการ จัดจำหน่ายสลากออมทรัพย์ สกส. (ในกรณี สกส. เป็นผู้ออกสลาก)	41
ตอนที่ 4 ข้อมูลความต้องการซื้อสลากออมทรัพย์ สกส. ของสมาชิก (ในกรณี สกส. เป็นผู้ออกสลาก)	46
ตอนที่ 5 ความสัมพันธ์ของปัจจัยทางด้านสังคม เศรษฐกิจและปัจจัยด้านส่วนผสม ทางการตลาดต่อความต้องการซื้อสลากออมทรัพย์ สกส. ของสมาชิก	49
ตอนที่ 6 ข้อเสนอแนะในด้านการระดมทุนของ สกส. ด้วยการจำหน่ายสลากออม ทรัพย์	54
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	57
สรุปผลการศึกษา	57
อภิปรายผล	61
ข้อเสนอแนะ	63
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	64
บรรณานุกรม	65
ภาคผนวก	67
ภาคผนวก ก สหกรณ์ออมทรัพย์ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จำกัด (สกส.)	68
ภาคผนวก ข สลากออมทรัพย์ทวีสิน (สทส.) ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จำกัด	96
ภาคผนวก ค กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการออมทรัพย์ ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร พ.ศ. 2544	107
ภาคผนวก ง แบบสอบถาม	110
ภาคผนวก จ ประวัติผู้วิจัย	117

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	สรุปร้อยละสมาชิกสหกรณ์แต่ละประเภทประจำปี 2546	1
2	สรุปผลการดำเนินงานของสหกรณ์ทุกประเภท ประจำปี 2546	2
3	ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิก	37
4	ข้อมูลปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจของสมาชิก	39
5	การออมของครัวเรือนของสมาชิก	40
6	รูปแบบการออมทรัพย์ของครัวเรือนสมาชิก	41
7	ระดับความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อราคาสลากออมทรัพย์สกส.	42
8	ระดับความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อผลิตภัณฑ์สลากออมทรัพย์สกส.	43
9	ระดับความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อช่องทางการจัดจำหน่ายสลากออมทรัพย์สกส.	44
10	ระดับความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อการส่งเสริมการขายสลากออมทรัพย์สกส.	45
11	ภาพรวมความคิดเห็นของสมาชิกต่อปัจจัยทางด้านส่วนผสมทางการตลาดในการจำหน่ายสลากออมทรัพย์สกส.	46
12	จำนวนและร้อยละของความต้องการซื้อสลากออมทรัพย์สกส.	47
13	จำนวนของการซื้อสลากแยกตามมูลค่าสลากออมทรัพย์สกส.	47
14	เหตุผลของการไม่ซื้อสลากออมทรัพย์ของสกส.	49
15	ความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานที่สมาชิกสังกัดอยู่กับการซื้อสลากออมทรัพย์สกส.	50
16	ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางด้านสังคมที่มีต่อความต้องการซื้อสลากออมทรัพย์สกส.ของสมาชิก	51
17	ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจที่มีต่อความต้องการซื้อสลากออมทรัพย์สกส.ของสมาชิก	52
18	ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางด้านส่วนผสมทางการตลาดที่มีต่อความต้องการซื้อสลากออมทรัพย์สกส.ของสมาชิก	53
19	ข้อเสนอแนะในด้านส่วนผสมทางการตลาด : ด้านราคาสลากออมทรัพย์	54
20	ข้อเสนอแนะในด้านส่วนผสมทางการตลาด : ด้านผลิตภัณฑ์	55
21	ข้อเสนอแนะในด้านส่วนผสมทางการตลาด : ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย	56
22	ข้อเสนอแนะในด้านส่วนผสมทางการตลาด : ด้านการส่งเสริมการขาย	57

สารบัญตารางภาคผนวก

ตาราง

หน้า

- 1 อัตราดอกเบี้ยเงินฝากของ สกส. ประจำปี 2546
- 2 อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของ สกส. ประจำปี 2546

94

95

สารบัญภาพ

ภาพ

1 กรอบแนวความคิด

หน้า

28

บทที่ 1
บทนำ

สหกรณ์ออมทรัพย์เป็นองค์กรที่ช่วยเหลือเศรษฐกิจของคนจนในเมืองที่จัดตั้งในองค์กรหรือสถาบันต่าง ๆ ที่สมาชิกมีอาชีพต่าง ๆ และส่วนใหญ่มีรายได้ประจำสหกรณ์ได้แสดงบทบาทเป็นธนาคารของคนจน โดยเป็นแหล่งออมเงินและเป็นแหล่งเงินทุนของสมาชิก

การออมทรัพย์นั้นทุกคนมีความต้องการที่จะทำการออมไม่ว่าจะเป็นการออมทางการเงินหรือการออมในรูปสินทรัพย์ แต่ถ้าปล่อยตามลำพังตนเองแล้ว มักทำการออมไม่สำเร็จเนื่องจากว่าบรรดาผู้มีเงินเดือนนั้นอยู่ในสังคมเมืองมีการใช้จ่ายเพื่อการสังคมและความฟุ่มเฟือยแทบไม่มีข้อจำกัด ดังนั้น เมื่อได้เงินน้อยก็ใช้น้อย ได้เงินมากก็ใช้มากเป็นเงาตามตัว ด้วยเหตุนี้ผู้มีเงินเดือนจึงต้องการองค์กรอันถาวรของตนเพื่ออำนวยความสะดวกและควบคุมการดำเนินงานอย่างใกล้ชิดให้ผู้มีเงินเดือนออมทรัพย์ไว้ได้อย่างจริงจัง องค์กรที่จะทำหน้าที่ดังกล่าวนี้ได้ ก็คือ สหกรณ์ออมทรัพย์ ซึ่งเป็นองค์กรหนึ่งในหลาย ๆ องค์กรที่ทำหน้าที่ในการส่งเสริมการออม แต่สหกรณ์เป็นองค์กรรูปพิเศษที่แตกต่างจากองค์กร คือ สหกรณ์จะดำเนินธุรกิจโดยมิได้มุ่งแสวงหากำไรจากสมาชิก เพราะสมาชิกทุกคนเป็นเจ้าของสหกรณ์ ดังนั้น สหกรณ์ออมทรัพย์จึงเป็นองค์กรหนึ่งที่จัดตั้งขึ้นมาเพื่อช่วยเหลือบรรดาข้าราชการหรือผู้ทำงานซึ่งมีรายได้เป็นเงินเดือน (ประเสริฐศักดิ์ บุญตระกูลพูนทวี, 2543)

ในปี 2546 ประเทศไทยมีสหกรณ์ทุกประเภทรวมกัน จำนวน 5,649 สหกรณ์ และมีประชาชนที่เป็นสมาชิกสหกรณ์ จำนวน 8.2 ล้านคน โดยเป็นสมาชิกสหกรณ์แต่ละประเภทดังนี้

ตาราง 1 สรุปร้อยละสมาชิกสหกรณ์แต่ละประเภท ประจำปี 2546

รายการ	หน่วย:ร้อยละ					
	สหกรณ์ การ เกษตร	สหกรณ์ ประมง	สหกรณ์ นิคม	สหกรณ์ ร้านค้า	สหกรณ์ บริการ	สหกรณ์ ออมทรัพย์
จำนวน	59.24	0.15	1.66	8.21	2.71	28.03
สมาชิก						

ที่มา: กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ (2546)

ตาราง 2 สรุปผลการดำเนินงานของสหกรณ์ทุกประเภท ประจำปี 2546

หน่วย: ล้านบาท

รายการ	สหกรณ์ การเกษตร	สหกรณ์ ประมง	สหกรณ์ นิคม	สหกรณ์ ร้านค้า	สหกรณ์ บริการ	สหกรณ์ ออมทรัพย์
การถือหุ้น	14,816.46	233.66	467.96	353.95	317.05	238,978.81
กำไรสุทธิ	1,678.29	-	31.25	110.15	-	20,571.11
ขาดทุนสุทธิ	-	43.94	-	-	0.29	-
ที่มา: กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ (2546)						

สหกรณ์ออมทรัพย์ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (สทส.) เป็นสหกรณ์หนึ่งที่ส่งเสริมการออมทรัพย์ โดยให้สมาชิกถือหุ้น ส่งชำระค่าหุ้นเป็นรายเดือน และโดยการรับฝากเงิน สหกรณ์มีบริการด้านเงินฝากประจำและเงินฝากออมทรัพย์ และให้ผลตอบแทนในรูปแบบของดอกเบี้ยในอัตราเดียวกับธนาคารพาณิชย์ หรือสูงกว่าตามฐานะของสหกรณ์

ธุรกิจการรับฝากเงินประเภทสลากออมทรัพย์ เป็นรูปแบบหนึ่งที่ทำให้สมาชิกมาใช้บริการในการออมเงินซึ่งสมาชิกได้รับผลตอบแทนเป็นดอกเบี้ยและมีจุดเด่นคือเงินรางวัลตอบแทนอีกทางหนึ่ง

ความสำคัญของปัญหา

สหกรณ์ออมทรัพย์ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (สทส.) เริ่มดำเนินธุรกิจแบบสหกรณ์ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2514 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมของบรรดาสมาชิกโดยวิธีช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามหลักสหกรณ์ ซึ่งมีขอบเขตการให้บริการแก่สมาชิกสหกรณ์ทั่วประเทศ สทส. เป็นนิติบุคคลที่เกิดขึ้นจากวัตถุประสงค์ของรัฐวิสาหกิจ (ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สังกัดกระทรวงการคลัง)

สทส. มีผลดำเนินงานประจำปี ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2547 สมาชิกของสหกรณ์จำนวน 14,335 คน มีสินทรัพย์ ทุนเรือนหุ้น จำนวน 2,558 ล้านบาท เงินสดและเงินฝากธนาคารจำนวน 55 ล้านบาท เงินรับฝากจำนวน 2,108 ล้านบาท และเงินให้กู้ จำนวน 5,258 ล้านบาท

สหกรณ์ดำเนินงานมีผลกำไร จำนวน 192 ล้านบาท เพิ่มจากปี 2546 จำนวน 26 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 15.85 สหกรณ์ดำเนินงานมีกำไรสูงกว่างบประมาณที่ตั้งไว้คิดเป็นร้อยละ 13.79 (สหกรณ์ออมทรัพย์, 2547)

จากผลการดำเนินงานของ สกส. ที่ผ่านมามีพบว่า ปริมาณเงินรับฝากจากสมาชิกมีจำนวนน้อย เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนเงินที่ สกส. ได้ปล่อยสินเชื่อ ดังนั้น การดำเนินงานของ สกส. ยังไม่สามารถรักษาสถิตภาพให้ปริมาณของเงินรับฝากกับปริมาณของสินเชื่อที่ปล่อยกู้ออกไปให้เกิดความสอดคล้อง และอยู่ในสัดส่วนที่เหมาะสม สกส. จึงจำเป็นต้องจัดหาทรัพยากรทุนจากแหล่งต่าง ๆ เช่น การออกสลากออมทรัพย์ เพื่อเป็นการระดมปัจจัยทุนให้เพียงพอกับความต้องการของสมาชิก สกส. แนวทางหนึ่งที่ สกส. สามารถกระทำได้ คือ การระดมทุนจากสมาชิก หรือผู้ให้บริการของ สกส. สกส. มีสมาชิกรอบคลุมทั่วประเทศ จึงควรมีการศึกษาเพื่อเสนอแนะแนวทางแก้ไข เพื่อให้ปริมาณเงินฝากของ สกส. มีปริมาณเพิ่มขึ้น

การส่งเสริมการออมทรัพย์ของสมาชิกเป็นวัตถุประสงค์หนึ่งของสหกรณ์ออมทรัพย์ การออมทรัพย์นั้นเป็นสิ่งที่ทุกคนมีความต้องการ ไม่ว่าจะเป็นการออมในรูปแบบสินทรัพย์หรือทางการเงิน ในสังคมเมืองการใช้จ่ายเพื่อสังคมและความฟุ่มเฟือยที่ไม่มีขีดจำกัดเมื่อมีเงินมากก็ใช้มากเป็นเงาตามตัว ดังนั้น การที่มีองค์กรที่มั่นคงถาวรมาอำนวยความสะดวกและควบคุมดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์ซึ่งทำหน้าที่ในการส่งเสริมการออม แต่สหกรณ์เป็นองค์กรรูปพิเศษที่แตกต่างจากองค์กรอื่น คือ สหกรณ์จะดำเนินธุรกิจโดยมิได้มุ่งแสวงหากำไรจากสมาชิก เพราะสมาชิกทุกคนเป็นเจ้าของสหกรณ์ ดังนั้น สหกรณ์ออมทรัพย์จึงเป็นองค์กรหนึ่งที่เกิดขึ้นมาเพื่อช่วยเหลือบรรดาผู้ทำงาน ซึ่งมีรายได้เป็นเงินเดือน (ประเสริฐศักดิ์ บุญตระกูลพูนทวี, 2543: 3)

ดังนั้น เพื่อให้การทำธุรกิจการรับฝากเงินประเภทสลากออมทรัพย์ของสหกรณ์ออมทรัพย์ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จำกัด (สกส.) เป็นทางเลือกหนึ่งของสมาชิกในการออมเงินผลิตภัณฑ์ที่เป็นที่สนใจของบุคคลทั่วไป ตลอดจนสมาชิกในการกระตุ้นให้เกิดการออม ได้แก่ สลากออมทรัพย์ ดังนั้น การศึกษาความต้องการซื้อสลากออมทรัพย์ เพื่อสำรวจความคิดเห็นของสมาชิกสหกรณ์ในการออกสลากออมทรัพย์ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของความต้องการซื้อของสมาชิกกับปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องและศึกษาวิธีการเงื่อนไขการออกสลากออมทรัพย์ ซึ่งสลากออมทรัพย์มีลักษณะพิเศษคือผู้ฝากได้รับดอกเบี้ยเมื่อฝากครบกำหนด และมีสิทธิถูกรางวัลตามเงื่อนไขที่กำหนดจึงเป็นแนวทางส่งเสริมให้เกิดการออมในหมู่สมาชิกและเพิ่มแหล่งเงินทุนที่มีต้นทุนต่ำ ให้แก่ สกส. ได้อีกวิธีหนึ่ง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาความต้องการซื้อสลากออมทรัพย์ กรณีศึกษาสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จำกัด (สกส.) โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อสำรวจความคิดเห็นของสมาชิกสหกรณ์ในการซื้อสลากออมทรัพย์ของ สกส.
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและปัจจัยส่วนผสมทางการตลาดกับความต้องการซื้อสลากออมทรัพย์ สกส.

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การศึกษาด้านความต้องการซื้อสลากออมทรัพย์ของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ สกส. จึงคาดว่าประโยชน์ที่จะได้รับ มีดังนี้

1. เพื่อกระตุ้นการระดมเงินออมสมาชิกสหกรณ์ ในการฝากเงินที่ได้รับดอกเบี้ยเมื่อฝากครบกำหนดและมีสิทธิได้รับรางวัลตามเงื่อนไขที่กำหนด
2. เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนส่งเสริมเงินฝากของ สกส. และเป็นประโยชน์แก่ สกส. ในการนำไปเป็นแนวทางการพัฒนา ปรับปรุง วิธิดำเนินการ และเงื่อนไขต่าง ๆ ของสลากออมทรัพย์ ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ในการระดมเงินฝากจากสมาชิก
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางและการดำเนินการในการออกสลากออมทรัพย์ของ สกส.

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยจะทำการศึกษาเรื่องความต้องการซื้อสลากออมทรัพย์ กรณีศึกษาสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จำกัด (สกส.) โดยกำหนดขอบเขตและข้อจำกัด ดังนี้

1. เป็นการศึกษาความต้องการในการซื้อสลากออมทรัพย์ของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จำกัด (สกส.)
2. เป็นการศึกษาถึงสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิก สกส.

ตัวแปรที่นำมาศึกษาประกอบด้วย

- ตัวแปรอิสระ (independent variables) 1. ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพส่วนบุคคล จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ระยะเลากการเป็นสมาชิก สหกรณ์ และหน่วยงานสังกัด 2. ข้อมูลปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจของสมาชิก ได้แก่ ระดับรายได้ของสมาชิก รายได้รวมของครัวเรือนต่อเดือน ค่าใช้จ่ายของครัวเรือนต่อเดือนของผู้ที่ต้องการซื้อสลากออมทรัพย์ รวมทั้งปัจจัยด้านผลสมทางการตลาด ได้แก่ ราคา (price) ผลิตภัณฑ์ (product) สถานที่ (place) การส่งเสริมการขาย (promotion)
- ตัวแปรตาม (dependent variable) ได้แก่ ความต้องการซื้อสลากออมทรัพย์ของสมาชิก

นิยามศัพท์ทั่วไป

สหกรณ์ หมายถึง คณะบุคคลซึ่งรวมกันดำเนินการเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจ และสังคม โดยช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันได้จดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ (พระราชบัญญัติสหกรณ์, 2542: 15)

สหกรณ์ออมทรัพย์ หมายถึง สถาบันการเงินแบบหนึ่งที่มีสมาชิกเป็นบุคคลที่มีอาชีพอย่างเดียวกัน หรือที่อาศัยอยู่ในชุมชนเดียวกัน มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้สมาชิกรู้จักการออมทรัพย์ และให้กู้ยืม เมื่อเกิดความจำเป็น หรือเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์แก่สมาชิก และการจะปฏิบัติตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 (พระราชบัญญัติสหกรณ์, 2542: 15)

ธนาคาร หมายถึง สถาบันการเงินที่ใช้บริการที่เกี่ยวกับด้านการรับฝากเงิน การให้กู้เงิน และธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการเงินต่าง ๆ

นิยามศัพท์ปฏิบัติการ

ร.ก.ส. หมายถึง ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

สลากออมทรัพย์ทวีสิน หรือ สทส. หมายถึง ผลิตภัณฑ์เงินฝากในรูปแบบหนึ่ง

ของ ร.ก.ส. ที่มีการกำหนดเวลาการฝาก ผู้ฝากได้รับดอกเบี้ยและเงินรางวัล

ลูกค้าสลากออมทรัพย์ทวีสิน หมายถึง ผู้ที่ซื้อสลากออมทรัพย์ทวีสินของการ

เพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

จำกัด	สกส. หมายถึง สหกรณ์ออมทรัพย์ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ลูกค้าที่ใช้บริการ หมายถึง สมาชิกของสหกรณ์ออมทรัพย์ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จำกัด การตัดสินใจซื้อ หมายถึง จำนวนหน่วยในการซื้อสลากออมทรัพย์ ซึ่งมีหน่วยวัดในการตัดสินใจซื้อเป็นจำนวนหน่วย ปัจจัยส่วนบุคคล หมายถึง ข้อมูลทั่วไปทางด้านสังคมผู้ตัดสินใจซื้อสลากออมทรัพย์ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ระยะเวลาการเป็นสมาชิก และหน่วยงานที่สังกัด ปัจจัยทางเศรษฐกิจ หมายถึง ข้อมูลที่ทำให้เกิดรายได้และค่าใช้จ่ายของผู้ตัดสินใจซื้อสลากออมทรัพย์ ได้แก่ ระดับรายได้ของสมาชิกต่อเดือน รายได้รวมเฉลี่ยต่อเดือน ค่าใช้จ่ายรวมเฉลี่ยต่อเดือน การออมของครัวเรือน และรูปแบบการออมของครัวเรือน ซึ่งเป็นเงินสด การขยาย ราคา หมายถึง ราคาของสลากออมทรัพย์ สกส. ซึ่งมี 2 ราคา ได้แก่ หน่วยละ 300 บาท และ หน่วยละ 500 บาท ผลิตภัณฑ์ หมายถึง สลากออมทรัพย์ของ สกส. เป็นผลิตภัณฑ์ที่ สกส. ให้บริการแก่สมาชิกและบุคคลทั่วไป ในการออมทรัพย์โดยมีผลตอบแทนในรูปรางวัลและอัตราดอกเบี้ย สถานที่ หมายถึง สกส. สำนักงานใหญ่ และสาขาที่สามารถติดต่อซื้อสลากออมทรัพย์ สกส. ได้ การส่งเสริมการขาย หมายถึง ผลตอบแทนที่ผู้ซื้อสลากได้รับ อันประกอบด้วยรางวัลและดอกเบี้ยเมื่อสลากนั้นครบกำหนด 3 ปี ได้แก่ 30 บาท ต่อหน่วย สำหรับสลากมูลค่า 300 บาท และ 50 บาท ต่อหน่วย สำหรับสลากมูลค่า 500 บาท ผลตอบแทนที่ได้รับ หมายถึง ผลตอบแทน หรือ เงินรางวัลที่สมาชิกคาดว่าจะได้รับจากการซื้อสลากออมทรัพย์ รวมทั้งอัตราดอกเบี้ยที่ได้รับเมื่อครบกำหนดการไถ่ถอน เงินไขบัตรเครดิต หมายถึง เงินไขของสลากออมทรัพย์ที่ สกส. เป็น
ผู้กำหนด	

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารบทความ รวมทั้งงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการศึกษารูปแบบให้สหกรณ์ทำธุรกิจรับฝากเงินแบบสลากออมทรัพย์ เพื่อให้การศึกษาและวิเคราะห์ในครั้งนี้ เป็นไปโดยถูกต้องและเหมาะสม ได้รับความรู้ความเข้าใจปัญหาได้ถูกต้องและชัดเจน โดยกำหนดหัวข้อ ดังนี้

1. สหกรณ์ออมทรัพย์ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จำกัด (สกส.)
2. สลากออมทรัพย์ทวีสิน (สทส.) ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
3. แนวความคิดทางการตลาด
4. แนวความคิดการออม
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
6. ภาคสรุป
7. กรอบแนวความคิด
8. การตั้งสมมติฐาน

สหกรณ์ออมทรัพย์ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จำกัด (สกส.)

สหกรณ์ออมทรัพย์ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จำกัด (สกส.) มีชื่อภาษาอังกฤษว่า The Saving Co-operative Limited of the Bank for Agriculture and Agricultural Co-operative ชื่อย่อ สกส. ได้จดทะเบียนจัดตั้งเป็นสหกรณ์ และดำเนินการต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2514 สำนักงานตั้งอยู่เลขที่ 469 ถนนนครสวรรค์ เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร สกส. เป็นองค์กรตลาดรูปแบบพิเศษ ส่วนบุคคลที่เป็นสมาชิกเป็นทั้งลูกค้า และผู้ใช้บริการ สมาชิกเป็นผู้ผลิตและเป็นผู้บริโภคสินค้า คือเงินออมในรูปแบบหุ้นและเงินฝาก ขอบเขตการดำเนินงานกิจการตลาดรูปแบบพิเศษข้อบังคับของสหกรณ์ เฉพาะในชุมชนที่เป็นพนักงาน ธ.ก.ส. สกส. มีจำนวนสมาชิกประมาณ 13,000 คน หรือครัวเรือน สมาชิกในที่ประชุมใหญ่ และเลือกตั้งสมาชิกด้วยตนเองเป็นกรรมการดำเนินงานสหกรณ์ จำนวน 15 คน มีวาระดำรงตำแหน่งวาระ 2 ปี ไม่เกิน 2 วาระ คณะกรรมการดำเนินงานสหกรณ์แบ่งเป็นกรรมการจำนวน 5 คน กรรมการศึกษาเฉพาะ และประชาสัมพันธ์ 5 คน กรรมการเงินกู้ 12 คน เป็น 4 ชุด ๆ ละ 3 คน รวมทั้งผู้ตรวจสอบกิจการ 5 คน

รวมทั้งผู้ตรวจสอบกิจการ 5 คน ปัจจุบันมีเจ้าหน้าที่ฝ่ายปฏิบัติงาน (ลูกจ้าง) ประจำ สกส. จำนวน 26 คน

สกส.มีสินทรัพย์โดยเฉลี่ย 4,000 ล้านบาท ในจำนวนนี้มีหนี้สินโดยเฉลี่ย 2,000 ล้านบาทและเป็นทุนของสหกรณ์โดยประมาณ 2,000 ล้านบาท (สกส., 2525)

ตลาดออมทรัพย์ทวีสิน (สทส.) ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรได้ดำเนินการออกตลาดออมทรัพย์ โดยกระทรวงการคลังได้ออกประกาศกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการออกตลาดออมทรัพย์ ซึ่งอาศัยอำนาจความตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2525 และมาตรา 35 (5) แห่งพระราชบัญญัติ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2542 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังออกกฎกระทรวงไว้

ตลาดออมทรัพย์ หมายความว่า หนังสือตราสารชนิดผู้ถือเป็นผู้มีกรรมสิทธิ์ ซึ่งธนาคารออกได้โดยมีข้อสัญญาว่า ด้วยหนังสือนั้นถูกรางวัล ธนาคารจะจ่ายเงินรางวัลให้แก่ผู้ถือหนังสือตราสาร เป็นจำนวนเงินที่กำหนดไว้ และเมื่อหนังสือนั้น มีอายุครบกำหนดธนาคารจะจ่ายเงินคืนตามราคาตลาดออมทรัพย์พร้อมดอกเบี้ยในอัตราที่กำหนดไว้ผู้ถือตราสาร

หน่วยออมทรัพย์ หมายถึง หน่วยนับของจำนวนตลาดออมทรัพย์ซึ่งกำหนดราคาต่อหนึ่งหน่วยไว้แน่นอน

ตลาดออมทรัพย์ออกจำหน่ายเป็นชุด ๆ ชุดใดจะมีลักษณะ ราคา จำนวน เลขหมาย อายุ อัตราดอกเบี้ย (ถ้ามี) การจ่ายเงิน สถานที่จ่ายเงิน ลำดับรางวัล จำนวนรางวัล จำนวนเงินรางวัล และเงื่อนไขอื่นใดได้เป็นไปตามประกาศของธนาคาร โดยได้รับความเห็นชอบของคณะกรรมการ

ตลาดออมทรัพย์ต้องแสดงราคา จำหน่วยออมทรัพย์ เลขหมาย อายุและอัตราดอกเบี้ย (ถ้ามี) และสามารถโอนได้โดยการส่งมอบ ได้มีการออกรางวัลสำหรับตลาดออมทรัพย์แต่ละชุดอย่างน้อยชุดละ 3 เดือนต่อครั้ง การออกรางวัลแต่ละครั้ง ได้กระทำโดยเปิดเผย และมีบุคคลภายนอกมาร่วมเป็นสักขีพยาน และประกาศผลการออกรางวัลแก่สาธารณชน ตลาดออมทรัพย์มีสิทธิถูกรางวัลได้มากกว่า 1 รางวัล และอาจถูกรางวัลในการออกรางวัลครั้งต่อ ๆ ไปได้ตลอดอายุของตลาด (กฎกระทรวงการคลัง, 2545)

แนวความคิดทางการตลาด

ในการบริหารงานกิจกรรมทางการตลาดแนวความคิดที่เป็นแนวทางใหญ่ของการดำเนินงานทางการตลาดสามารถแยกได้เป็น 2 แนวทางใหญ่ ๆ คือ (ธงชัย สันติวงษ์, 2534: 26-34)

1. แนวความคิดที่มุ่งการผลิต (production-oriented)
2. แนวความคิดที่มุ่งการตลาด (marketing-oriented)

แนวความคิดมุ่งการผลิต จะมุ่งถึงการจัดทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอยู่เพื่อการผลิตผลิตภัณฑ์ และเมื่อทำได้แล้วนำออกขาย แนวความคิดมุ่งการตลาด เป็นแนวทางที่กลับกันเปลี่ยนแนวทางการทำงานมุ่งไปในอีกทางหนึ่งคือ หาทางให้ลูกค้าซื้อสิ่งที่องค์กรผลิตออกมา และผลิตสิ่งของที่ลูกค้าต้องการเพื่อนำออกขาย เป็นการกระทำตามความต้องการของลูกค้าตามแนวความคิดการมุ่งตลาด ทักษะหรือความรู้สึกลึกซึ้งของนักการตลาด ความต้องการของลูกค้า (customer' needs) คือ สิ่งที่สำคัญที่สุดและเป็นปัจจัยประการแรกที่ธุรกิจจะต้องสนใจและทรัพยากรต่าง ๆ ต่างก็จะต้องถูกนำมาจัดเรียงเพื่อใช้ตอบสนองความต้องการนั้น ๆ ให้ได้

แนวความคิดที่มุ่งถึงการผลิตนี้มักจะเกิดขึ้นได้ง่ายนักบริหารส่วนมากมักมีความคิดแบบนี้ตลอดเวลา เป็นธรรมดาที่เป็นจุดอ่อนของทุกคนที่จะเห็นและเข้าใจถึง ความต้องการที่เป็นของตนเอง (personal needs) มากกว่าที่จะเห็นถึง ความต้องการของลูกค้า (customer's needs) นักการผลิตทุกคนชอบผลิตของที่ง่ายแก่การผลิต ชอบขายตามเวลาที่สะดวกของตน

การมีแนวความคิดของการตลาดที่ถูกต้อง คือ มุ่งการตลาด สามารถกำกับให้การกระทำทุกอย่างมีจุดมุ่งหมายรวมไปในแนวทางที่ถูกต้อง คือ

1. ช่วยให้เห็นใจว่า ผู้บริหารรู้ถึงแหล่งตลาดที่เป็นลูกค้าของบริษัทได้ถูกต้อง
2. ช่วยให้ผู้สามารถจัดหาผลิตภัณฑ์และบริการสนองตอบแก่ลูกค้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. ช่วยให้ผู้สามารถจัดสนองด้วยผลิตภัณฑ์ที่ถูกต้อง ตรงตามสถานที่ที่ต้องการและในราคาที่เหมาะสม
4. ช่วยให้ผู้สามารถขายไปยังลูกค้ากลุ่มใหญ่ที่สุด โดยวิธีการขายและช่องทางการจำหน่ายที่มีประสิทธิภาพสูงสุด
5. ช่วยให้การสนับสนุนต่าง ๆ คือ การโฆษณาและการส่งเสริมการขายได้มีส่วนช่วยสนับสนุนต่อผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ อย่างพอเพียง ไม่น้อยจนเกินไปจนเกิดเป็นปัญหา

แนวความคิดการตลาดมุ่งสนใจผู้บริโภคหรือลูกค้า (consumer or customer orientation) แนวความคิดนี้มีความสำคัญและมีความหมายที่สมบูรณ์ 3 ประการ คือ

1. ลูกค้าคือหน่วยสำคัญ กล่าวคือ ลูกค้าคือหัวใจของการตลาด หรือที่พูดกันติดปากว่า “customer is king” หรือ ลูกค้าคือพระราชา ที่นักการตลาดทุกคนต้องให้ความสำคัญ สนใจและเอาใจด้วยการตอบสนองความพอใจต่าง ๆ

2. วิธีการตอบสนองความพอใจอยู่ที่การเข้าใจลูกค้า การเข้าใจพฤติกรรมของผู้บริโภคหรือเข้าใจถึงกลไกภายใน ตลอดจนปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม การตลาดในปัจจุบันเป็นยุคสมัยของการแข่งขันที่เข้มข้น และสภาพแวดล้อมที่มีข้อจำกัดมากมาย การศึกษาผู้บริโภคโดยละเอียดลึกซึ้งไปกว่าเดิมจนถึง พฤติกรรมผู้บริโภค กลายเป็นภาระของนักการตลาดที่ต้องการความสำเร็จที่ต้องติดตามศึกษา

3. การสำเร็จในเป้าหมายระยะยาวจะอยู่ที่การซื้อสัตย์ต่อลูกค้า กล่าวคือ ลูกค้าหรือผู้บริโภคจะมีความสำคัญต่อกิจกรรมการตลาด ซึ่งธุรกิจต้องมุ่งตอบสนองความพอใจโดยไม่เอาเปรียบลูกค้า ไม่หลอกลวง ซื้อสัตย์ ไม่เห็นแก่ได้ และมีการคำนึงถึงผลประโยชน์ของผู้บริโภคที่จะได้รับทั้งระยะสั้นและระยะยาว

ทั้งนี้ นักการตลาดต้องมุ่งพยายามส่งเสริมให้ผู้บริโภคมีโอกาสบริโภคในสิ่งที่มีคุณค่า เสริมความสุขอยู่ดีกินดี และต่อต้านการป้องกันการหลอกลวงเอาเปรียบ โดยต่อต้านธุรกิจที่ไม่ซื้อสัตย์ หรือไม่คำนึงถึงผลประโยชน์ของผู้บริโภค

กลยุทธ์การตลาด ประกอบด้วย 4 p's (พรณพิมล ก้านนก, 2539)

1. กลยุทธ์ด้านผลิตภัณฑ์ (product strategy) ยึดหลักคุณภาพดี และการสร้างภาพพจน์ในตราสินค้า หลักที่สำคัญ คือ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่เหมาะสมที่สุดสำหรับผู้บริโภค เป้าหมาย คุณสมบัติของผลิตภัณฑ์ ตราสินค้า การบรรจุหีบห่อ ขนาดมีผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ ของผู้บริโภค

2. กลยุทธ์ด้านสถานที่ (place strategy) คือ ความพยายามที่จะจัดทำผลิตภัณฑ์ที่กำหนดขึ้นในลักษณะที่เหมาะสมกับผู้บริโภค กลุ่มเป้าหมาย ไปสู่ตลาดที่เป็นเป้าหมาย ของกิจการผลิตภัณฑ์ได้มีความเหมาะสมกับผู้บริโภคทั่วไปทั้งหมดในตลาด แต่จะเหมาะสมสำหรับกลุ่มใด ๆ หรือทั้งเป็นกลุ่มเป้าหมายของกิจการเท่านั้น ดังนั้น หากมีการสั่งซื้อสินค้าจำนวนและสินค้าราคาต่อหน่วยสูงจะการใช้การขายตรง (direct sales) แต่หากลูกค้ากระจายตามภูมิภาค จะใช้ช่องทางจากผู้ผลิต ผ่านผู้จัดจำหน่ายหรือตัวแทนจำหน่าย

3. กลยุทธ์ด้านการส่งเสริมการตลาด (promotion strategy) เป็นการพยายามที่จะบอกกล่าวเรื่องราคาสินค้าของกิจการให้ผู้บริโภคได้รับรู้รายละเอียดคนานาประการและใน

ขณะเดียวกันก็พยายามชักจูงให้ผู้บริโภคเหล่านั้นเลือกซื้อสินค้าไปด้วย ขอบข่ายด้านการส่งเสริมตลาดเน้นหนักไปทางด้านสื่อสารกับผู้บริโภค และกระตุ้นเร้าใจให้ผู้บริโภคต้องการซื้อสินค้านั้น โดยเน้นการขายโดยใช้พนักงานขายเป็นหลัก กำหนดสื่อกลุ่มเป้าหมาย จดหมาย แคตตาล็อก

4. กลยุทธ์ด้านราคา (price strategy) การกำหนดราคาที่เหมาะสม (the right price) การปรับราคาขึ้นและลงจะมีผลทางการตลาดทั้งในด้านบวกและลบ อีกประการหนึ่ง ราคาจึงเป็นปัจจัยสำคัญสำหรับการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภค ความพยายามของนักการตลาดที่ทุ่มเทเพื่อสร้างผลิตภัณฑ์ดีเลิศ

ส่วนผสมทางการตลาด (the marketing mix)

ส่วนผสมทางการตลาดแบ่งเป็นหมวดหมู่ที่สำคัญ ได้ 4 ด้าน คือ (ธงชัย สันติวงษ์, 2534: 36-38)

1. ด้านผลิตภัณฑ์ (product)
2. ด้านสถานที่ (place)
3. ด้านการส่งเสริมการขาย (promotion)
4. ด้านราคา (price)

หรือ 4 p ของส่วนผสมทางการตลาด 4 ด้าน ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน เพื่อมุ่งสนใจตอบสนองลูกค้า ส่วนผสมทางการตลาดแต่ละด้านมีความหมายและรายละเอียด ดังนี้

1. ผลิตภัณฑ์ (product) ต้องมีการพิจารณาออกแบบหรือพัฒนาขึ้นมาได้ตรงกับความต้องการของตลาดและลูกค้า ส่วนสำคัญที่สุดของเรื่องผลิตภัณฑ์นี้ คือ การมุ่งพยายามพัฒนาให้มีสิ่งซึ่งสามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้ ผลิตภัณฑ์นั้นับว่ามีความสำคัญ เพราะตัวผลิตภัณฑ์เป็นสิ่งที่ลูกค้าสนใจพิจารณาที่สุดมากกว่าส่วนผสมการตลาดอื่น ๆ

2. สถานที่ (place) หรือการไปให้ถึงเป้าหมาย กล่าวคือ ผลิตภัณฑ์ที่ดีหากไม่สามารถไปถึงทันเวลาและในสถานที่ที่ซึ่งมีความต้องการแล้ว ผลิตภัณฑ์นั้น ๆ ก็จะไม่มีความหมาย ระบบการจำหน่าย คือ จากผู้ผลิตไปถึงผู้บริโภค การขายมักต้องเกี่ยวกับคนกลาง และตามสภาพความเป็นจริง ผู้บริหารการตลาดมีจุดมุ่งในเป้าหมายตลาดหลาย ๆ แห่งพร้อมกัน ต้องอาศัยช่องทางการจัดจำหน่ายหลาย ๆ ทาง

3. การส่งเสริมการขาย (promotion) หรือการแจ้ง การบอกกล่าวและการขายความคิด ความเข้าใจให้ลูกค้าได้รู้ การส่งเสริมการขายจะเกี่ยวข้องกับวิธีการต่าง ๆ ที่ใช้สำหรับสื่อความให้ถึงตลาดเป้าหมาย ให้ได้ทราบถึงผลิตภัณฑ์ที่ต้องการว่าได้มีจำหน่าย ณ ที่ใด ณ ระดับราคาใด การส่งเสริมการขายประกอบด้วยการขายโดยพนักงานขาย การขายโดยทั่วไป

และการส่งเสริมการขาย ซึ่งต้องเลือกใช้วิธีต่าง ๆ ประกอบเข้าด้วยกัน ให้เป็นการส่งเสริมการขายที่มีประสิทธิภาพที่สุด

4. ราคา (price) ต้องมีการกำหนดให้ถูกต้องเหมาะสม ราคาเป็นใจกลางของส่วนผสมการตลาดทั้งหมด และเป็นกลไกที่สามารถดึงดูดความสนใจให้เกิดขึ้นมาได้ การกำหนดราคานี้ต้องมีการพิจารณาทั้งลักษณะของการแข่งขันในตลาด เป้าหมาย และปฏิกิริยาของลูกค้าต่อราคาที่แตกต่างกัน ราคาจะเป็นตัวกำหนดให้เหมาะที่สุดใช้ผลิตภัณฑ์ที่ค้ำอยู่ให้ออกไปสู่ที่ที่มีความต้องการ โดยวิธีการส่งเสริมการขายที่ดี เหมาะกับตลาดเป้าหมาย

ส่วนผสมทางการตลาดที่กล่าวมานี้เป็นสิ่งที่ต้องเกี่ยวข้องซึ่งกันและกัน โดยไม่แยกเป็นอิสระจากกัน และแต่ละส่วนต่างมีความสำคัญไม่น้อยไปกว่ากัน ในการกำหนดหรือจัดส่วนผสมทางการตลาดนี้ เมื่อได้ส่วนผสมทางการตลาดที่ต้อง ต้องมีการตัดสินใจเกี่ยวกับส่วนผสมแต่ละอย่างให้เสร็จสิ้นพร้อมกัน การลำดับส่วนผสมทางการตลาด โดยการเริ่มต้นด้วยผลิตภัณฑ์เป็นวิธีที่คิดว่าดีที่สุดที่น่าจะเป็นความต้องการของลูกค้าเป้าหมายจากนั้นเป็นเรื่องของการหาช่องทาง หรือวิถีทางที่จะไปถึงลูกค้าเป้าหมาย แล้วมีการบอกกล่าวส่งเสริม ให้ลูกค้าเป้าหมายได้ทราบถึงผลิตภัณฑ์ที่ได้ออกแบบมาเฉพาะ จากนั้นต้องมีราคาของทั้งหมด โดยราคาที่กำหนดให้อยู่ในขอบเขตของลูกค้าที่สนใจและยอมรับที่เป็นราคาของการคิดค้นผลิตภัณฑ์ออกมาเสนอขาย รวมทั้งต้นทุนการขายและการนำสินค้าไปให้ถึงผู้บริโภคในที่สุด

แนวความคิดการออม

ศุจดใจ น้ำพุด (2545: 186-195) การออม คือ รายได้เมื่อหักรายจ่ายแล้วจะมีส่วนซึ่งเหลืออยู่ ส่วนของรายได้ที่เหลืออยู่ซึ่งไม่ได้ถูกใช้สอยออกไปนี้เรียกว่าเงินออม $\text{incomes} - \text{expenses} = \text{savings}$ โดยทั่วไปการออมจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อบุคคลนั้นมีรายได้มากกว่าการจ่ายของเขา ทางที่จะเพิ่มเงินออม ให้แก่บุคคล อาจทำได้โดยการพยายามหาทางเพิ่มรายได้ให้มากขึ้นด้วยการทำงานมากขึ้น ใช้เวลาว่างในการหารายได้พิเศษ หรือการปรับปรุงงานที่ทำอยู่ให้มีประสิทธิภาพมีรายได้สูงขึ้น เป็นต้น นอกจากนั้นการลดรายจ่ายลงด้วยการรู้จักใช้จ่ายเท่าที่จำเป็นและเหมาะสมก็จะทำให้มีการออมเกิดขึ้นได้เหมือน

ความสำคัญทางการเงิน

เงินออมเป็นปัจจัยที่จะทำให้เป้าหมายซึ่งบุคคลกำหนดไว้ในอนาคตบรรลุจุดประสงค์ เช่น กำหนดเป้าหมายไว้ว่าจะต้องมีบ้านเป็นของตนเองในอนาคตให้ได้ เงินออมจะเป็นปัจจัยสำคัญที่กำหนดเป้าหมายที่วางไว้เป็นจริงขึ้นมาได้ นอกจากนี้เงินออมยังใช้สำหรับแก้ไขปัญหาค่าความเสี่ยงหรือหนทางการเงินที่อาจเกิดขึ้นอย่างคาดไม่ถึงของบุคคลได้ด้วย ดังนั้นบุคคลจึงควรมีการออมอย่างสม่ำเสมอในชีวิต

สิ่งสนใจในการออม

การที่คนเรามี “เป้าหมาย” อย่างหนึ่งอย่างใดในอนาคตกำหนดไว้อย่างชัดเจนแน่นอนก็จะทำให้เกิดความกระตือรือร้นที่จะเก็บออมมากขึ้น เป้าหมายของแต่ละบุคคลอาจแตกต่างกันไปแล้วแต่ความจำเป็นและความต้องการของเขาและยังขึ้นอยู่กับความหวัง และความทะเยอทะยานในชีวิตของเขาด้วย ตัวอย่างเช่นบางคนอยากมีบ้านและที่ดินเป็นของตัวเอง อยากจะมีการศึกษาสูง อยากมีชีวิตที่สุขสบายในยามปลดเกษียณ หรือหวังที่จะให้ลูกหลานมีหลักฐานมั่นคง ดังนั้นเป้าหมายในการออมแตกต่างกันนี้จะเป็นสิ่งที่กำหนดให้จำนวนเงินออมและระยะเวลาในการออมแตกต่างกันไป

การปฏิบัติเกี่ยวกับการออมที่ดี

เงินสดส่วนบุคคลเพิ่มขึ้น ซึ่งจะทำให้ทราบว่าแต่ละเดือนจะมีเงินคงเหลือเป็นเงินออมเท่าไร ในทางปฏิบัติเพื่อให้การออมได้ผลจริง ๆ ควรจัดทำดังนี้

- ทางที่จะสามารถทราบล่วงหน้าได้ว่าจะมีการออมได้หรือไม่นั้นก็โดยการจัดทำงบประมาณเงินทำงานประมาณรายได้รายจ่ายเพื่อจะรู้ว่าเงินเหลือที่จะเก็บออมเท่าไร
- เมื่อทำงบประมาณและทราบได้ว่าจะสามารถเก็บออมได้เดือนละเท่าไรแล้วให้หักเงิน ออมส่วนนั้น (ก่อนที่จะจ่ายเป็นรายจ่ายออกไป) แล้วนำไปฝากธนาคารทันที รายได้ที่เกิดขึ้นจากเงินออม เช่น ดอกเบี้ยที่ได้รับ ควรนำไปลงทุนต่อทันทีเพื่อให้เงินออมงอกเงยขึ้นไปอีกการเก็บรักษาเงินออมให้ปลอดภัย นั้นเงินออมการเก็บเงินไว้กับตนเองย่อมไม่ปลอดภัยและเป็นการสูญเสียรายได้ที่ควรจะได้รับ ดังควรเก็บรักษาไว้ในที่ปลอดภัยและมีรายได้ด้วย โดยการฝากสถาบันการเงินบางแห่งไว้ เช่น ธนาคารพาณิชย์ ธนาคารออมสิน สหกรณ์ออมทรัพย์ หรืออาจจะเก็บออมในรูปแบบของการซื้อหลักทรัพย์หรือตราสารฯ ที่มีความมั่นคง ก่อให้เกิดรายได้และสามารถเปลี่ยนมาเป็นเงินสดได้ง่ายเมื่อใช้ เช่น การซื้อพันธบัตร

รัฐบาล ตลาดออมสิน พันธบัตรออมทรัพย์ต่าง ๆ ตัวสัญญาใช้เงินของบริษัทเงินทุนที่มั่นคง การซื้อหน่วยลงทุนกองทุนรวมหรือซื้อหุ้นของบริษัทที่มั่นคงถือไว้ ฯลฯ

ปัจจัยสำคัญในการออม

1. ผลตอบแทนที่ผู้ออมได้รับจากการออม หมายความว่าถ้ายิ่งผลตอบแทนในการออมเพิ่มมากขึ้นเท่าใด ก็จะเป็นสิ่งดึงดูดใจให้บุคคลมีการออมเพิ่มมากขึ้นเท่านั้น เช่น ในภาวะที่รัฐบาลกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ทุกแห่งลดอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำทุกประเภทลง ทั้งยังเก็บดอกเบี้ยภาษีเงินฝากอีก จึงทำให้ระดับเงินออมของธนาคารพาณิชย์มีแนวโน้มลดลงเป็นอย่างมาก

2. มูลค่าของอำนาจซื้อของเงินในปัจจุบัน ผู้ออมจะตัดสินใจทำการออมมากขึ้นภายหลังจากการพิจารณาถึงอำนาจซื้อของเงินที่มีอยู่ในปัจจุบันว่าจะมีความแตกต่างจากมูลค่าของเงินในอนาคตมากหมายความว่าจำนวนเงิน 1 บาทซื้อสินค้าและบริการได้ในจำนวนใกล้เคียงหรือเท่ากับการใช้เงิน 1 บาทซื้อสินค้าหรือบริการในอีก 2-3 ปีข้างหน้าหรือมากกว่านั้น ในทางตรงกันข้ามถ้าท่านว่าการเก็บเงินออมไว้โดยไม่ยอมซื้อสินค้าขณะนี้ท่านอาจจะสูญเสียความพอใจที่ควรได้รับจากการซื้อสินค้าในปัจจุบันมากกว่าผลตอบแทนที่ได้รับจากการออม ทั้งยังเสียเวลาคอยที่จะซื้อสินค้าในอนาคตที่อาจมีราคาสูงมากกว่าอัตราผลตอบแทนที่ได้รับอีกด้วย ดังนั้นถ้าท่านพอใจที่จะซื้อสินค้าในวันนี้มากกว่าการหวังผลตอบแทนที่จะได้รับเพิ่มขึ้นในอนาคต ท่านก็จะมีการออมลดลง

3. รายได้ส่วนบุคคลสุทธิ ผู้ที่มีรายได้คงที่แน่นอนเป็นประจำทุกเดือนในจำนวนที่ไม่สูงมากนักเช่น ข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานบริษัทเอกชนระดับต่ำ จำนวนเงินออมที่เก็บไว้จะเป็นเพียงจำนวนน้อยตามอัตราส่วนของรายได้ที่มีอยู่ ซึ่งต่างจากจำนวนเงินออมของผู้บริหารระดับสูงหรือนักการเมืองที่จะมีเงินเหลือออมได้มากกว่า นอกจากนั้นการเปลี่ยนแปลงรายได้เนื่องจากการเลื่อนตำแหน่ง การโยกย้ายงานการถูกปลดออกจากตำแหน่งหน้าที่การงานที่มีผลต่อระดับการออมเช่นกัน คืออาจทำให้มีการออมเพิ่มมากขึ้นหรือลดลงไปจากระดับเดิมได้ดังนั้นในระหว่างที่ท่านมีรายได้มากกว่าปกติหรือในขณะที่ท่านมีความสามารถหารายได้ได้อยู่จึงควรจะมีการออมไว้เพื่อป้องกันปัญหาทางการเงินอันอาจเกิดขึ้นได้ดังกล่าวแล้ว

4. ความแน่นอนของจำนวนรายได้ในอนาคตหลังการเกษียณอายุ ถ้าผู้ที่มีรายได้ทุกคนทราบได้แน่นอนว่าเมื่อใดก็ตามที่ท่านไม่มีความสามารถหารายได้ได้อีกต่อไป ท่านก็จะไม่มีปัญหาทางการเงินเกิดขึ้น หรือถ้ามีก็ไม่ใช่ปัญหาที่รุนแรงมากนัก เนื่องจากหน่วยงานที่ท่านเคย

ทำงานอยู่มีนโยบายช่วยเหลือท่านในวัยชรากลุ่มเกษียณอายุ หรือภายหลังออกจากงานก่อนกำหนด เช่น นโยบายการให้บำนาญบำเหน็จ เงินชดเชย เป็นต้น ดังนั้นผู้ออมอาจมีการออมลดลงเพื่อเก็บเงินไว้ใช้จ่ายมากขึ้นโดยไม่ทำให้จำนวนเงินรวมในอนาคตกระทบกระเทือนแต่ประการใด

เงินออมควรเก็บรักษาอย่างไรจึงจะปลอดภัย

การเก็บเงินไว้กับตนเองย่อมไม่ปลอดภัยและเป็นการสูญเสียมูลค่าได้ที่เราควรจะได้รับ ดังนั้นเงินออมควรเก็บรักษาไว้ในที่ปลอดภัยและมีรายได้ด้วย โดยการฝากสถาบันการเงินบางแห่งไว้ เช่น ธนาคารพาณิชย์ ธนาคารออมสิน สหกรณ์ออมทรัพย์ หรืออาจเก็บออมในรูปของการซื้อหลักทรัพย์หรือตราสาร ฯ ที่มีความมั่นคง ก่อให้เกิดรายได้และสามารถเปลี่ยนมาเป็นเงินสดได้ง่ายมาถือไว้ เช่น การซื้อพันธบัตรรัฐบาล ตลากออมสิน พันธบัตรออมทรัพย์ต่าง ๆ ตัวสัญญาของบริษัทเงินทุนที่มั่นคง การซื้อหน่วยลงทุนของกองทุนรวม หรือซื้อหุ้นบริษัทที่มั่นคงถือไว้ ฯล

การลงทุนของบุคคล

ทำไมบุคคลจึงต้องลงทุน (why invest)

โดยปกติรายได้ที่บุคคลได้รับจะถูกจัดสรรออกไปเป็น 2 ด้านใหญ่ ๆ คือ ส่วนหนึ่งเพื่อใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน และอีกส่วนหนึ่งเก็บออมไว้สำหรับใช้จ่ายในวันข้างหน้า การใช้จ่ายเป็นสิ่งจำเป็นในชีวิตประจำวันของบุคคลเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ แต่ถ้าสามารถจัดสรรค่าใช้จ่ายอย่างเหมาะสมให้มีเงินเหลือใช้ ก็จะเป็นประโยชน์ที่จะมีเงินออมเก็บไว้สำหรับความจำเป็นในวันข้างหน้าได้มากขึ้น การที่คนเราเก็บออมก็เพราะได้เปรียบเทียบแล้วว่า เงินที่เก็บออมไว้เพื่อใช้จ่ายในวันข้างหน้าจะให้ประโยชน์คุณค่าหรือความพอใจสูงสุดแก่เขามากกว่าจะเอามาใช้เสียในวันนี้

ทำอย่างไรจึงจะให้เงินออมที่อุดหนุนสะสมไว้เพิ่มพูนค่า และก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่เจ้าของสิ่งสำคัญก็คือ คนเราต้องรู้จัก การลงทุน (investments) การลงทุนเป็นการนำเอาทรัพย์สินที่บุคคลมีอยู่ไปดำเนินการในทางที่ก่อให้เกิดประโยชน์ ซึ่งจะให้ผลตอบแทนกลับคืนมาในช่วงเวลานั้น

การลงทุนแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ คือ

การลงทุนในสินทรัพย์ที่มีตัวตนเห็นประโยชน์จากการใช้ได้อย่างชัดเจน กับการลงทุนในสินทรัพย์ที่ไม่เห็นประโยชน์การใช้ได้โดยชัดเจน (tangible and intangible investment)

การลงทุนซื้อบ้าน ซื้อรถยนต์ ซื้อเพชรพลอยของมีค่าซึ่งเราสามารถำใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินที่เราลงทุนเป็นเจ้าของไว้โดยตรงได้อย่างเต็มที่ที่เรียกว่า tangible investment ส่วนการลงทุนในหุ้นพันธบัตรตราสารการเงินอื่น ๆ ซึ่งผู้ซื้อไม่มีสิทธิเรียกร้องและมีโอกาสได้รับผลตอบแทนจากการถือกรรมสิทธิ์ในตราสารเหล่านี้ไว้ เรียกว่าเป็นการลงทุนแบบ intangible investments สำหรับในบทนี้จะเน้นเฉพาะการลงทุนที่เป็น intangible investments หรือที่จัดอยู่ในประเภทของการลงทุนทางการเงิน เป็นส่วนใหญ่

การลงทุนทางการเงิน (financial investments)

หมายถึง การที่ผู้ลงทุนนำเงินที่มีอยู่ไปซื้อหลักทรัพย์ต่าง ๆ ซึ่งหลักทรัพย์ดังกล่าวก่อให้เกิดรายได้กับผู้ลงทุนนั้น ซึ่งการลงทุนทางการเงินโดยทั่วไปมักจะทำผ่านกลไกของตลาดการเงิน

วัตถุประสงค์ของการลงทุนทางการเงิน เพื่อจะได้รับผลตอบแทนจากการลงทุนในรูปแบบของดอกเบี้ย (interest) เงินปันผล (dividend) กำไรจากการซื้อขายหุ้น (capital gain) และสิทธิพิเศษอื่น ๆ กล่าวโดยสรุปก็คือ มุ่งผลตอบแทนจากการใช้ทุนในรูปแบบของผลตอบแทนทางการเงิน (monetary return) นั่นเอง

เงินเพื่อการลงทุนได้มาจากไหน (money for investing)

เงินสำหรับนำมาลงทุนได้มาจากแหล่งใด หรือมีทางที่จะได้มาอย่างไรถ้าบุคคลได้มีการวางแผนจัดการเรื่องการเงินของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพแล้วก็จะมีทางให้ได้เงินก้อนหนึ่งเพื่อการลงทุนได้เสมอ บุคคลมีโอกาสดำเงินมาจาก

1. การรู้จักทำงบประมาณ (using budgets) เราสามารถควบคุมการใช้จ่ายให้อยู่ในขอบเขตของเงินงบประมาณที่กำหนด ก็จะทำให้มีเงินออมเหลืออยู่จริงตามที่คาดคะเนไว้ ซึ่งเงินออมส่วนนี้สามารถนำไปลงทุนหาผลประโยชน์ได้

2. การออมโดยวิธีบังคับ (forced saving) ตามหลักของการจ่ายเงินเดือนซึ่งธุรกิจได้มีการหักเงินสะสม หรือเงินสำรองเลี้ยงชีพของพนักงานไว้ เงินออมส่วนนี้เป็นของลูกจ้างพนักงาน แต่ยังถอนไม่ได้จนกว่าจะทำตามเงื่อนไขที่กำหนด ธุรกิจจะนำเงินสดดังกล่าวไปให้สถาบันการเงินหรือบุคคลที่สามเป็นผู้ดูแลหาผลประโยชน์ให้ ออกเงยตามที่กฎหมายกำหนด และจะ

จ่ายคืนแก่เจ้าของผู้มีสิทธิได้รับเมื่อถึงเวลา เงินออมโดยโดยวิธีบังคับจึงเป็นเงินลงทุนทางหนึ่งของบุคคลเพียงแต่เขาไม่ได้เป็นผู้ลงทุนเองโดยตรงแต่สถาบันนายจ้างเป็นผู้ลงทุนแทนให้

3. การยกเว้นรายจ่ายไม่จำเป็น (skip an expenditure) เป็นธรรมชาติของบุคคลที่มีเงินแล้วจะใช้จ่ายไปตามวิสัยปกติที่เคยเป็นมา เช่นทุกวันอาทิตย์ต้องออกไปทานข้าวนอกบ้าน ดูภาพยนตร์ เล่นโบว์ลิ่ง เล่นกอล์ฟ หรือซื้อของตามห้างสรรพสินค้าต่าง ๆ ดังนั้นถ้าจะมีการยกเลิกบ้างก็ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย จะมีเงินเหลือนำมาลงทุนได้

4. การประหยัดรายได้พิเศษ (save the nonroutine incomes) บางครั้งคนเราก็มักจะได้รับรายพิเศษเข้ามาบ้าง เช่น การไปทำงานพิเศษมีรายได้หรือขายของเก่า ที่ไม่ใช่แล้ว หรือญาติผู้ใหญ่ได้ให้เงินเป็นของขวัญรางวัล ซึ่งเงินเหล่านี้ยังไม่มี ความจำเป็นที่จะต้องรีบใช้จ่ายแต่ประการใด ดังนั้นถ้าสามารถเก็บออมไว้ก็จะนำไปหาผลประโยชน์ได้มาก

ผลตอบแทนจากการลงทุน (return from investing)

การลงทุนมีความสัมพันธ์กับด้านผลตอบแทน (returns) และความเสี่ยง (risks) การที่คนเราลงทุนก็เพราะเราคาดหวังจะได้รับผลตอบแทนเท่านั้นเท่านั้น แต่บางครั้งไม่เป็นไปตามที่คาดหมาย จึงต้องอยู่ภายใต้ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นได้ด้วย ผลตอบแทนจากการลงทุน มีหลายรูปแบบได้แก่

1. รายได้ตามปกติ (current income) รายได้ตามปกติได้แก่ ดอกเบี้ยหรือเงินปันผลในกรณีที่บุคคลซื้อพันธบัตรหรือลงทุนในหุ้นต่าง ๆ ซึ่งกำหนดเวลาที่จะได้รับดอกเบี้ยหรือเงินปันผลตามที่บริษัทระบุไว้

2. กำไรจากการซื้อขายหุ้น (capital gains) ในกรณีของหุ้นสามัญที่บุคคลลงทุนซื้อไว้มีราคาสูงขึ้น ซึ่งเมื่อขายออกไปแล้วจะได้กำไร

3. ค่าเช่า (rent) ในการลงทุนซื้อทรัพย์สินโดยเฉพาะอย่างยิ่งอสังหาริมทรัพย์ เช่น ที่ดิน บ้าน อพาร์ตเมนต์ ที่อยู่อาศัย เมื่อนำไปให้ผู้อื่นเช่าก็จะมีรายได้ ค่าเช่าเป็นรายได้ที่ดินมาสู่เจ้าของ

4. ผลตอบแทนอื่น ๆ (others) เช่นการซื้อหุ้นสามัญก็จะมีสิทธิในหารออกกเสี่ยงเลือกคณะกรรมการของบริษัท และถ้าถือหุ้นไว้มากก็จะมีโอกาสจะได้รับเลือกเป็นผู้บริหารซึ่งสามารถกำหนดนโยบายของบริษัทได้ หรือสิทธิในการซื้อขายหุ้นใหม่ได้ในราคาพิเศษ เป็นต้น

ในการคำนึงถึงผลตอบแทน ผู้ลงทุนควรตามตัวเอง ผลตอบแทนที่ตนต้องการได้รับ ก็เปอร์เซ็นต์ โดยจะต้องคำนึงถึงอัตราเงินเฟ้อด้วย เพราะเงินเฟ้อย่อมมีผลกระทบต่อ

ผลตอบแทนในการลงทุน ดังนั้นในการพูดถึงเรื่องผลตอบแทนผู้ลงทุนควรให้ความสนใจในกับ real rate of return มากกว่า nominal rate of return

real rate of return คือ ผลตอบแทนแท้จริงที่จะได้รับ โดยได้คำนึงถึงเรื่องเงินเฟ้อ ส่วน Nominal rate of return เป็นผลตอบแทนที่เสนอให้หรือให้ตามที่บริษัทประกาศไว้ สมมติว่าการลงทุนครั้งนี้เสนอให้ผลตอบแทน (nominal rate of return) 10% ถ้ามีการคาดคะเนว่าอัตราเงินเฟ้อที่จะเกิดขึ้นปีละ 6% ดังนั้นผลตอบแทนแท้จริงที่ได้รับ จะเป็นแค่ 4% เท่านั้น

นอกจากนี้ในการลงทุน ผู้ลงทุนต้องคำนึงถึงในเรื่อง ดอกเบี้ยของดอกเบี้ย (interest on interest) ที่จะได้รับด้วย โดยคำนึงถึงดอกเบี้ยทบต้น ในการลงทุนการซื้อพันธบัตร ซึ่งให้ดอกเบี้ยประจำทุก ๆ งวด และจะได้รับเงินต้นคืนเมื่อครบกำหนด ถ้าผู้ลงทุนนำดอกเบี้ยที่ได้รับไปใช้จ่าย ผลตอบแทนที่จะได้รับก็จะเท่ากับอัตราดอกเบี้ยตามที่ระบุไว้ในพันธบัตรนั้น แต่ถ้าผู้ลงทุนนำดอกเบี้ยที่ได้รับในแต่ละงวดไปลงทุนต่อ ดอกเบี้ยดังกล่าวจะกลายเป็นเงินต้นของงวดถัดไปตามหลักของดอกเบี้ยทบต้นก่อให้เกิดดอกผลตามมา ดังนั้นเมื่อสิ้นสุดเวลาที่จะได้รับเงินต้นคืนพร้อมผลตอบแทนได้อีกมากซึ่งสรุปแล้วก็คือ อัตราผลตอบแทนได้รับจริงจะสูงกว่าที่ได้ประกาศไว้ เพียงแต่มีข้อแม้ว่าเราจะต้องนำดอกผลที่ได้รับไปลงทุนใหม่ (reinvest) อย่างสม่ำเสมอเท่านั้น

หลักการลงทุน

หลักการลงทุนที่สำคัญมีอยู่ 6 ประการคือ

1. **ความปลอดภัยของเงินลงทุน (security of principal)** หมายถึงการลงทุนที่มุ่งรักษาไว้ซึ่งเงินลงทุน โดยหวังที่จะได้รับเงินเงินลงทุนเป็นการแน่นอน นโยบายการลงทุนแบบนี้เป็นนโยบายค่อนข้าง conservative เพราะคำนึงถึงความปลอดภัยไว้ก่อนเพื่อไม่ให้เงินต้นสูญไป การลงทุนที่ยึดถือหลักความปลอดภัยได้แก่ การฝากเงินกับธนาคาร หรือการซื้อหลักทรัพย์รัฐบาล เป็นต้น

2. **เสถียรภาพของรายได้ (stability of income)** หมายถึง การลงทุนที่ให้รายได้โดยสม่ำเสมอ หรือได้รับผลตอบแทนจากการลงทุนเป็นการแน่นอนและสม่ำเสมอ ผู้ลงทุนธรรมดาที่ไม่ใช่นักเก็งกำไรมักต้องการได้รับดอกเบี้ย หรือปันผลเพื่อนำไปใช้จ่ายตามความต้องการได้ ดังนั้น การฝากธนาคารหรือลงทุนในหลักทรัพย์ที่ให้ได้รับดอกผลอย่างสม่ำเสมอ

3. **ความงอกเงยของเงินลงทุน (capital growth)** โดยทั่วไปแล้วผู้ลงทุนมักจะตั้งความมุ่งหมายไว้ว่า เงินที่เขาลงทุนไปนั้นจะต้องมีค่าเพิ่มพูนขึ้น ความงอกเงยของเงินทุนเกิดขึ้นได้จากการลงทุนในหุ้นของบริษัทที่กำลังขยายตัว

4. **ความคล่องตัวในการซื้อขาย (marketability)** หมายถึง การเลือกลงทุนในหลักทรัพย์ที่ซื้อขายคล่อง คือเป็นหลักทรัพย์ที่เป็นที่ต้องการของตลาด หลักทรัพย์บางชนิดจำหน่ายได้ง่าย แต่บางอย่างจำหน่ายได้ยาก ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับราคา ขนาดและชื่อเสียงของบริษัทผู้ออกหลักทรัพย์ โดยทั่วไปแล้วหุ้นของบริษัทใหญ่ย่อมจำหน่ายได้ง่ายกว่าหุ้นของบริษัทเล็ก

5. **การกระจายเงินลงทุน (diversification)** ในการลงทุนไม่ควรทุ่มเงินลงทุนไปในหลักทรัพย์ชนิดใดชนิดหนึ่ง เพราะถ้าธุรกิจนั้นเกิดล้มเหลว เงินที่ลงทุนไปนั้นจะสูญเสียไปทั้งหมด การกระจายการลงทุนจะช่วยลดความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นกับผู้ลงทุนได้มาก

6. **หลักเกี่ยวกับภาษี (tax status)** ในการลงทุนต้องพิจารณาด้วยว่าผลตอบแทนที่ได้รับจะต้องเสียภาษี หรือได้รับการยกเว้นภาษี ถ้าต้องเสียภาษีด้วยจะทำให้ผลตอบแทนที่ได้จริงน้อยลง ฉะนั้นในการลงทุนผู้ลงทุนจะต้องคำนึงถึงผลตอบแทนภายหลังจากการหักภาษีแล้ว หลักทรัพย์รัฐบาลย่อมได้รับการยกเว้นภาษี ดังนั้นผู้ลงทุนจึงได้รับผลตอบแทนเต็มที่

กลยุทธ์การลงทุน (investment strategies)

ในการลงทุนจำเป็นต้องกลยุทธ์ หรือวิธีการอันแบบยลในการลงทุนเพื่อให้เกิดผลจากการลงทุนมากที่สุด หากไม่มีการกำหนดกลยุทธ์การลงทุนอาจทำให้การลงทุนไม่ต้นตั้น ไม่จุดหมาย และบางทีอาจทำให้ผลตอบแทนที่ได้รับไม่คุ้ม ในการกำหนดกลยุทธ์นั้นสิ่งแรกที่ต้องทำคือ กำหนดเป้าหมายการลงทุน (setting investment goals) เสียก่อน หลังจากนั้นจึงค่อยเลือกลงทุนในหลักทรัพย์ประเภทต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับเป้าหมายการลงทุนที่กำหนดไว้

เป้าหมายการลงทุนของบุคคลและครอบครัว โดยทั่วไปมี 3 อย่างคือ

1. **เป้าหมายเพื่อเป็นเงินทุนยามฉุกเฉิน (goals for precautionary funds)** ทุกคนย่อมมีความจำเป็นที่จะต้องการมีเงินสักก้อนหนึ่งไว้ใช้จ่ายในยามฉุกเฉิน โดยทั่วไปจะกันเงินประมาณ 6-7 เท่าของเงินเดือนมาเป็นเงินทุนสำหรับยามฉุกเฉินไว้ใช้จ่ายเมื่อยามจำเป็น เช่น กรณีที่เกิดตกงานขึ้นมาก็จะมีเงินจำนวนนี้ไว้ใช้จ่ายได้ในขณะที่กำลังหางานใหม่ เมื่อฉุกเฉินขึ้นมา ดังนั้นเงินจำนวนนี้จะต้องนำไปลงทุนในทางที่มีความคล่องตัว ที่สุดและอย่างปลอดภัยที่สุด เพราะเราไม่รู้ว่าเหตุการณ์ดังกล่าวจะเกิดขึ้นเมื่อไร ดังนั้นจึงต้องมีเงินที่สามารถนำมาใช้ได้ในทุกเวลา

2. **เป้าหมายที่ใช้เงินทุนเฉพาะอย่าง (goals for specific funds)** เงินทุนเฉพาะอย่าง ที่จัดสรรไว้เป็นพิเศษในแต่ละเหตุการณ์แต่ละวัตถุประสงค์ เช่น เพื่อใช้ตอนเกษียณอายุ หรือเพื่อใช้

ทัศนจักรทองเที่ยว ฯลฯ ซึ่งเหตุการณ์เหล่านี้จะไม่เกิดขึ้นทันทีทันใดเหมือนกรณีเตรียมเงินทุนเพื่อ
ยามฉุกเฉินเพราะเหตุการณ์เหล่านี้เราทราบล่วงหน้าได้คาดคะเนได้ว่าจะเกิดขึ้นเมื่อไร เราจึงได้จัด
วางแผนจัดเตรียมไว้และส่วนมากมักจะเกิดขึ้นในอนาคต

3. เป้าหมายเพื่อใช้เป็นเงินทุนในการเก็งกำไร (goals for speculation funds)
เงินทุนสำหรับใช้เพื่อเก็งกำไรนี้หากเกิดสูญไปหรือขาดทุนขึ้นมาก็ไม่ทำให้กระทบกระเทือนต่อ
การดำรงชีพปกติของเราเพราะ เป็นเงินที่ไม่ได้อยู่ในการวางแผนการเงินปกติของบุคคล เป็นอีก
ส่วนหนึ่งต่างหากจึงสามารถนำมาลงทุนในหลักทรัพย์ที่มีความเสี่ยงสูงและผลตอบแทนสูงได้

รูปแบบการออม

เงินออมส่วนใหญ่ก็ยังเป็นการฝากเงินก้อนกับธนาคารถึงร้อยละ 88 สูงกว่าร้อยละ
71 ในการสำรวจครั้งที่แล้ว สำหรับการออมในรูปแบบกรมธรรม์ประกันชีวิตที่ลดลงค่อนข้างมาก
โดยลดลงในทุกภาคของประเทศนั้น ๆ สอดคล้องกับรายได้เฉลี่ยที่แท้จริง (หักลบด้วยเงินเฟ้อ) ที่
ลดลงเนื่องจากผู้จะออมในรูปแบบของประกันส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีรายได้ค่อนข้างสูง สำหรับการ
ออมในรูปแบบอื่น ๆ เช่น การออมสหกรณ์และกองทุนสำรองเลี้ยงชีพก็มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อย

ประโยชน์ของการออมต่อประเทศ

1. การออมเป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจเป็นอย่างมากเนื่องจากเป็น
การช่วยสนับสนุนการลงทุน การผลิตของประเทศและการจ้างงาน เป็นต้น

2. สร้างเสริมความมีเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและลดผลกระทบจากความผันผวน
จากวิกฤติการณ์ในตลาดเงินโลกโดยประเทศที่มีอัตราการออมสูง การลงทุนในประเทศก็ไม่ต้อง
อาศัยเงินทุนจากต่างประเทศมากนัก ตัวอย่าง เช่น สิงคโปร์และไต้หวัน ล้วนเป็นประเทศที่มี
การออมสูงซึ่งสามารถพึ่งตนเองในด้านเงินทุน สำหรับใช้ในการพัฒนา จึงทำให้การพัฒนา
ประเทศมีความต่อเนื่องและมั่นคง มีระดับการพึ่งพิงเงินทุนจากต่างประเทศต่ำ ซึ่งต่างจากประเทศ
ไทยที่ต้องพึ่งพาเงินออมจากต่างประเทศ

3. ค่อนข้างมาก ส่งผลให้เกิดการกีดกันทางด้านเศรษฐกิจ โดยเฉพาะการขาดดุล
บัญชีเดินสะพัดที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ดังนั้นการออมจึงนับว่ามีความสำคัญค่อนข้างมากเพื่อยอมรับการลงทุน และเพื่อ
พัฒนาเศรษฐกิจและต่อผู้ออมเองเพื่อเป็นหลักประกันความมั่นคงในชีวิตในระยะยาว จึงขอเชิญ
ชวนทุกท่านมาร่วมพลังสร้างกลุ่มวัฒนธรรมการออมใหม่ อย่างไรก็ตาม การออมคือการใช้จ่าย
อย่างฉลาดมีแบบแผนและหลีกเลี่ยงการใช้จ่ายสินค้าฟุ่มเฟือยจากต่างประเทศ ในทางตรงกันข้าม

การออมไม่ได้หมายถึงการตระหนี่ถี่เหนียวจนเกินไปโดยไม่ใช้จ่ายจนถึงระดับหนึ่ง ก็จะส่งผลเสียต่อระบบเศรษฐกิจได้เช่นกัน

รูปแบบการออมของครัวเรือน

ผลการวิเคราะห์รูปแบบการออมของครัวเรือนเกษตรกรในชนบท ได้แก่ วิธีการออมครัวเรือนเกษตรกร วัตถุประสงค์ในการออม ผู้ที่ตัดสินใจในการออมของครัวเรือน ปัญหาการออมที่ประสบอยู่ในปัจจุบัน และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับรูปแบบการออมของครัวเรือนที่คิดว่าเหมาะสม ดังมีรายละเอียดดังลำดับต่อไปนี้

เกษตรกรในชนบทที่ทำการศึกษามีวิธีการออมหลายรูปแบบด้วยกันได้แก่ ออมไว้เองที่บ้าน นำไปลงทุนหาผลประโยชน์ ออมผ่านสถาบันการเงินในระบบ ซึ่งโดยภาพรวมแล้วเกษตรกรจะออมผ่านสถาบันการเงินในระบบถึงร้อยละ 47.9 ของครัวเรือนเกษตรกรทั้งหมด สถาบันการเงินดังกล่าวคือ

กลุ่มแม่บ้าน/กลุ่มออมทรัพย์ ธนาคารพาณิชย์ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรคิดเป็นสัดส่วนเท่ากับร้อยละ 14.9, 12.8, 11.7 และ 8.5 ตามลำดับ เมื่อจำแนกครัวเรือนเกษตรกรตัวอย่างตามวัตถุประสงค์ในการออม กล่าวคือ เกษตรกรมีวัตถุประสงค์ต่าง ๆ ในการออม ได้แก่ ออมไว้ใช้จ่ายในเวลาจำเป็นฉุกเฉิน ออมไว้ใช้จ่ายบริโภคภายในครัวเรือน ออมไว้สำหรับการลงทุน ออมไว้เพื่อทำบุญ และออมไว้เพื่อชำระคืนเงินกู้ เป็นต้น การตัดสินใจการออมของครัวเรือนเกษตรกรนั้นมาจาก หัวหน้าครัวเรือนและสมาชิกในครัวเรือนตัดสินใจร่วมกัน เช่นเดียวกันรูปแบบการกู้ยืม ซึ่งโดยภาพรวมแล้วปรากฏว่า การตัดสินใจในการออมของครัวเรือนเกษตรกรมาจาก หัวหน้าครัวเรือนและสมาชิกครัวเรือน

หลักการพื้นฐานในการตัดสินใจลงทุน

ในกรณีที่รายได้สูงกว่ารายจ่าย ย่อมมีสะสมกันไว้เป็นเงินออมได้มากน้อยตามความสามารถในการจัดสรรรายจ่ายเพื่อการยังชีพของตัวเอง เงินออมจำนวนดังกล่าวผู้ออมมักนำไปลงทุนในการใดการหนึ่งให้มีผลตอบแทนเพิ่มขึ้นมากกว่าจะเก็บเงินไว้เฉย ๆ โดยไม่ทำให้มีรายได้เพิ่มพูนขึ้นมา ผู้ออมสามารถนำเงินมาลงทุนได้ 2 ลักษณะ คือ

1. การลงทุนโดยตรง หมายถึงการที่ผู้ลงทุนใช้เงินออมหรือเงินรายได้ของเขาลงทุนทำกิจการใดกิจการหนึ่ง โดยมีการดำเนินงานและการตัดสินใจต่าง ๆ ด้วยตนเองเพื่อให้เกิดกำไรตามเป้าหมายที่วางไว้

2. การลงทุนทางอ้อม หมายถึงการที่ผู้ลงทุนนำเงินออมของตนไปลงทุนผ่านสถาบันต่าง ๆ โดยที่สถาบันเหล่านั้นจะเป็นผู้ดำเนินงานและตัดสินใจปัญหาต่าง ๆ แทนผู้ลงทุนทั้งหมด ผู้ลงทุนไม่จำเป็นจะต้องเข้าไปมีส่วนหรือแม้กระทั่งควบคุมการบริหารงานของสถาบันนั้น ๆ แต่ถ้าสถาบันดังกล่าวดำเนินการมีผลกำไรเกิดขึ้นก็จะต้องนำรายได้เหล่านั้นมาจ่ายเป็นค่าตอบแทนให้แก่ผู้ลงทุนในอัตราต่าง ๆ ตามที่ตกลงกันไว้

องค์ประกอบที่ผู้ลงทุนควรนำมาใช้เป็นหลักเกณฑ์พื้นฐานในการ พิจารณาการลงทุนประกอบด้วยปัจจัย 6 ประการ คือ

1. อุปนิสัยของผู้ลงทุน
2. ขนาดของจำนวนเงินที่ลงทุน
3. ผลตอบแทนจากการลงทุน
4. ระดับความเสี่ยงในการลงทุน
5. สภาพคล่องของเงินลงทุน
6. การกระจายเงินลงทุน

โดยที่องค์ประกอบในการตัดสินใจลงทุนดังกล่าวข้างต้น ผู้ลงทุนจะต้องนำมาพิจารณาประกอบร่วมกันโดยมิใช่เป็นเพียงการมุ่งพิจารณาในหลักเกณฑ์ใดหลักเกณฑ์หนึ่งเป็นพิเศษ เพื่อให้ได้ผลตอบแทนจากการลงทุนเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

อุปนิสัยของผู้ลงทุน

ผู้ลงทุนจะตัดสินใจนำเงินออมของตนมาลงทุนหรือไม่ และลงทุนในรูปแบบใดนั้นขึ้นอยู่กับนิสัยของผู้ออมแต่ละคนว่ามีความพอใจที่จะเสี่ยงต่อการเลือกลงทุนประเภทใด และระดับความเสี่ยงเท่าใดที่จะยอมรับได้ เพราะผู้ออมที่ไม่ชอบความเสี่ยงภัยและพยายามหลีกเลี่ยงความเสี่ยงให้มากที่สุด อาจไม่ยอมนำเงินมาลงทุนใด ๆ แม้กระทั่งการลงทุนในสถาบันการเงินที่มั่นคงที่สุด เช่น การฝากเงินกับธนาคารของรัฐ การซื้อพันธบัตรรัฐบาล เป็นต้น ในทางตรงข้ามผู้ออมที่มีนิสัยกล้าเสี่ยงและพอใจที่สูง หรือมีนิสัยชอบการลงทุนโดยไม่สนใจว่าโอกาสที่จะประสบความสำเร็จมีมากน้อยเพียงใดแล้ว ก็จะตัดสินใจลงทุนได้ง่ายกว่าผู้ที่มีนิสัยไม่ชอบการลงทุนดังกล่าวข้างต้น อีกประการหนึ่งนิสัยในการใช้จ่ายของผู้ลงทุนก็เป็นส่วนหนึ่งที่จะกำหนดถึงการตัดสินใจลงทุนได้เพราะผู้ที่มีนิสัยใช้จ่ายฟุ่มเฟือย สุรุ่ยสุร่ายย่อมต้องการรายได้เพิ่มขึ้น เพื่อไว้ใช้จ่ายให้สะดวกตามนิสัยต่างกับผู้ที่มิอุปนิสัยประหยัดและมีการใช้จ่ายอย่างระมัดระวัง จึงย่อมมีความเกรงกลัวต่อการนำเงินไปลงทุนในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการลงทุนทางอ้อม เพราะจะไม่มี ความมั่นใจว่า สถาบันเหล่านั้นจะสามารถจัดการเงินของเขาได้ดีกว่าตนเอง

จึงไม่ยอมที่จะลงทุนเลยดีกว่า เพราะถึงอย่างไรผู้ที่มีนิสัยประหยัดย่อมไม่มีโอกาสสูญเสียรายจ่ายที่ไม่สมควรไปโดยง่าย อีกทั้งการรู้จักเก็บออมก็จะทำให้เพิ่มเงินจำนวนมากขึ้นในอนาคต โดยไม่ต้องเสี่ยงที่จะนำเงินไปลงทุนเพื่อรับผลตอบแทนใด ๆ อีก

ขนาดของจำนวนเงินที่ลงทุน

ออมที่มีเงินออมเพียงจำนวนจำกัดไม่มากนัก ย่อมมีโอกาสนำเงินไปลงทุนไปลงทุนได้น้อยกว่าผู้ที่มีเงินออมเป็นจำนวนมาก เพราะการลงทุนบางประเภทอาจจำเป็นต้องใช้เงินลงทุนค่อนข้างสูง เช่น การซื้อพันธบัตรรัฐบาล การฝากเงินกับบริษัทเงินทุน หรือธนาคารพาณิชย์แบบประจำที่มีการกำหนดจำนวนเงินขั้นต่ำเอาไว้ เช่น จำนวนเงินขั้นต่ำเริ่มแรกของการฝากอาจเป็น 10,000 บาท เป็นต้น

ความเสี่ยงการเก็งกำไร (investment risks)

ความเสี่ยง หมายถึง โอกาสที่จะสูญเสียของบางอย่าง เป็นต้นว่าผู้ลงทุนอาจจะสูญเสียเงินลงทุน สูญเสียดอกผล หรือสูญเสียอำนาจในการซื้อของเงินลงทุนแล้วแต่ประเภทของความเสี่ยงที่เกิดขึ้น โดยทั่ว ๆ ไป ความปลอดภัยของเงินลงทุนกับอัตราผลตอบแทนมักดำเนินไปทิศทางที่ตรงกันข้าม กล่าวคือ ถ้าผู้ลงทุนมุ่งรักษาความปลอดภัยของเงินลงทุนไว้มาก ๆ ผลตอบแทนที่ได้รับมักจะต่ำ เช่น การฝากธนาคารหรือลงทุนในหลักทรัพย์รัฐบาลให้ความปลอดภัยสูงแต่ผลตอบแทนมักจะต่ำ แต่สำหรับความเสี่ยงกับอัตราความปลอดภัยของเงินลงทุนนั้นมักจะเป็นไปในทิศทางเดียวกันกล่าวคือ ถ้าต้องการผลตอบแทนในอนาคตสูง ความเสี่ยงในการลงทุนมักจะสูงด้วย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กรมส่งเสริมสหกรณ์ กองวิชาการ (2518) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารงานสหกรณ์ออมทรัพย์ เพื่อต้องการทราบถึงปัญหาการออมทรัพย์ การส่งเสริมการออมทรัพย์ การใช้เงินกู้ที่สมาชิกได้รับจากสหกรณ์ แนวทางการปรับปรุงการบริหารงาน ข้อบังคับและระเบียบปฏิบัติต่าง ๆ ของสหกรณ์ ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานของสหกรณ์ในการศึกษาครั้งนี้ ได้ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลการดำเนินงานและแบบสอบถามโดยแยกสำรวจเป็นรายการ ผลการวิจัยพบว่า สหกรณ์ออมทรัพย์ส่วนใหญ่มีฐานะการเงินที่มั่นคง สมาชิกต้องการให้สหกรณ์ปรับปรุงการดำเนินงานในการส่งเสริมวิธีการออมทรัพย์ของสหกรณ์ให้ดีขึ้นกว่าเดิม

อัมพร วัฒนาพานิช (2521) ศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินผลการดำเนินงานของ สหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย พ.ศ. 2507-2516 โดยการศึกษาจากเอกสาร บทความที่เกี่ยวข้อง กับข้อมูลสถิติต่าง ๆ ของทางราชการ เพื่อทราบว่า สหกรณ์สามารถส่งเสริมให้สมาชิกออมทรัพย์ ได้ตามวัตถุประสงค์หรือไม่ และอุปสรรคปัญหาในการดำเนินงานของสหกรณ์เป็นอย่างไร ตลอดจนข้อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงผลการศึกษา พบว่า สหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทยขยายตัวอย่างรวดเร็ว และเป็นสหกรณ์ที่มีทุนดำเนินงานมาก มีสภาพคล่องในการใช้ ทุนดำเนินงานให้เกิดประโยชน์มากขึ้น สหกรณ์ส่วนใหญ่ส่งเสริมให้สมาชิกออมทรัพย์โดยการถือหุ้นและฝากเงินพอสมควร

โสภณ โรจน์ธำรงค์ (2528) ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมการออมของครัวเรือนใน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อาศัยสมมติฐานรายได้สมบูรณ์ สมมติฐานผู้พึงพิงและสมมติฐานของ คลิน มอแกน โดยใช้ข้อมูลภาคตัดขวางจากโครงการสำรวจเงินออมของฝ่ายวิชาการ ธนาคารแห่งประเทศไทย ปี พ.ศ. 2523 ในการศึกษาได้แบ่งกลุ่มออกเป็น 2 กลุ่ม จากการศึกษาชี้ให้เห็นว่า รายได้มีผลต่อการออมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในทางบวกสำหรับทุกกลุ่มครัวเรือน โดยทั่วไปแล้วจำนวนผู้พึงพิงมีผลต่อการออมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในทางลบ จะมีเฉพาะบางกลุ่มย่อย เท่านั้นที่ผลยังไม่ชัดเจน และผลการศึกษามีได้ชี้ให้เห็นอย่างชัดเจนว่าทรัพย์สินสุทธิมีผลต่อการออม

เดือนจิต สารบุตร (2529) ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับบทบาทของสหกรณ์ออมทรัพย์ ในการส่งเสริมการออมของสมาชิก ศึกษาเฉพาะกรณีสหกรณ์ออมทรัพย์นครราชสีมา จำกัด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทราบความรู้ความเข้าใจของสมาชิกในหลักและวิธีการสหกรณ์ บทบาทของสหกรณ์ในการส่งเสริมการออมพบว่า สมาชิกส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจปานกลาง ในเรื่องเกี่ยวกับความเป็นเจ้าของสหกรณ์ สมาชิกมีความเข้าใจน้อยที่สุดในด้านการออมของ สมาชิก วิธีการส่งเสริมการออมที่สมาชิกต้องการมากที่สุด คือการแจกเอกสารเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจ

ธนอมจิตต์ ท้าวแคนคำ (2534) ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ กับการระดมเงินทุนภายในและประสิทธิภาพการบริหารเงินทุนของสหกรณ์การเกษตรสันทรายจำกัด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยทางด้านสังคม เศรษฐกิจ และสถาบันสหกรณ์ ที่มีความสัมพันธ์กับการระดมเงินทุนภายในสหกรณ์ ประสิทธิภาพ การบริหารเงินทุน และสภาพปัญหา อุปสรรคใน

การระดมเงินทุนเพื่อเสนอแนวทางและเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารเงินทุนของสหกรณ์ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยทางสังคม เศรษฐกิจ และสถาบันสหกรณ์ที่มีความสัมพันธ์กับการระดมเงินทุนภายใน คือ รายได้ ค่าใช้จ่าย หนี้สินของครัวเรือน ประสิทธิภาพการบริหารเงินทุน พบว่า ส่วนใหญ่การจัดหาเงินทุนจากแหล่งภายในของสหกรณ์ได้จากการรับฝากเงินและเพิ่มหุ้นของ สมาชิกผลการดำเนินงานมีกำไรสุทธิเพิ่มขึ้นทุกปี

อุทัย สายเนตร (2537) ได้ศึกษาพฤติกรรมการออมของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง โดยการคัดเลือกภาคละ 2 จังหวัด รวม 4 ภาค ผลการวิจัย พฤติกรรมการออมเงิน โดยการฝากธนาคาร เกษตรกรนิยมฝากร้อยละ 57.2 การถือเงินสดร้อยละ 18.3 และเพื่อการอื่น ๆ ร้อยละ 24.5 เกษตรกรนิยมฝากเงินกับ ธ.ก.ส. ร้อยละ 56.6 ส่วนที่ไม่ฝากกับ ธ.ก.ส. ร้อยละ 43.4 การที่เกษตรกรไม่ฝากเงินกับ ธ.ก.ส. เพราะอยู่ไกลที่พัก ฝากกับธนาคารอื่นแล้ว และไม่มีเงินฝาก

อรรถสิทธิ์ แสงดี (2540) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อเงินฝากของเกษตรกรลูกค้า ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทราบถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อเงินฝาก และเพื่อทราบถึงปัญหา อุปสรรคและแนวทางแก้ไขในการส่งเสริมการฝากเงินของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาพิษณุโลก ทั้งนี้ เนื่องจากการขาดแคลนเงินออมซึ่งเกิดจากสภาวะเศรษฐกิจของประเทศขยายตัวอย่างรวดเร็ว และการขยายตัวของเงินออมภายในประเทศเพิ่มขึ้นในอัตราที่ต่ำ

เบญจมาศ ตากัน (2540) ศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการออมของครอบครัวสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูลำปาง จำกัด ปี 2538 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการออม ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการออมและสภาพปัญหาและอุปสรรคร่วมให้คำแนะนำในการส่งเสริมการออม ผลการศึกษา พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่ออมทางการเงินร้อยละ 40.01 ออมในรูปแบบสินทรัพย์ร้อยละ 50.69 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการออม คือ รายได้ถาวร สินทรัพย์ และระยะเวลาการเป็นครอบครัว ทางด้านสภาพปัญหาและอุปสรรค พบว่า สมาชิกไม่มีเงินเหลือพอจะฝาก และสถานที่อยู่ไกลไม่สะดวก สมาชิกส่วนใหญ่มีความเห็นให้ปรับปรุงสถานที่ฝากเงิน และเห็นด้วยที่สหกรณ์ปรับปรุงเรื่องการให้สวัสดิการแก่สมาชิก การบริการเงินกู้ และการประชาสัมพันธ์ข่าวสหกรณ์ให้สมาชิกทราบ

ประเสริฐศักดิ์ บุญตระกูลพูนทวี (2543) ศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการออมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำกัด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ ศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการออมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำกัด และศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคและเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการส่งเสริมการออมของสมาชิกสหกรณ์ ผลการวิจัยทำให้ทราบถึงปัจจัยสำคัญต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อการออมของสมาชิก ซึ่งสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำกัด เป็นสหกรณ์ออมทรัพย์ขนาดใหญ่มียอดเงินกู้สูงกว่ายอดเงินฝาก

สมหวัง เครือแก้ว (2544) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อยอดเงินออมของสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียน กรณีศึกษาสหกรณ์เครดิตยูเนียนศรีหฤทัยขลุง จำกัด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อยอดเงินออมของสมาชิกรายบุคคล เพื่อนำมาใช้ปรับปรุงและเป็นแนวทางในการระดมเงินออมของสหกรณ์ ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยด้านรายได้รวมของสมาชิกและมูลค่าผลตอบแทนเงินออมที่สมาชิกรับมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับยอดเงินออมของสมาชิก และปัจจัยด้านระยะเวลาในการเป็นสมาชิกมูลค่าสินทรัพย์ถาวรปลายปีของสมาชิกและจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่มีอายุน้อยกว่า 15 ปี และมีอายุมากกว่า 60 ปี มีความความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกับยอดเงินออมของสมาชิกรายบุคคล

เรณู มงคลทรง (2546) ศึกษาการวิเคราะห์การบริหารเงินทุนของสหกรณ์ออมทรัพย์ กรณีศึกษาสหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ จำกัด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์สภาพทั่วไปและความสัมพันธ์ระหว่างแหล่งที่มาและทางใช้ไปวิเคราะห์ความแตกต่างและแนวโน้ม ระหว่างต้นทุนของเงินทุนกับผลตอบแทนการให้เงินกู้ยืม วิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินและแนวโน้ม เพื่อทราบถึงสภาพและแนวโน้มการดำเนินงานของสหกรณ์ เสนอแนวทางเพื่อพัฒนาการบริหารการเงินให้สหกรณ์

ภาคสรุป

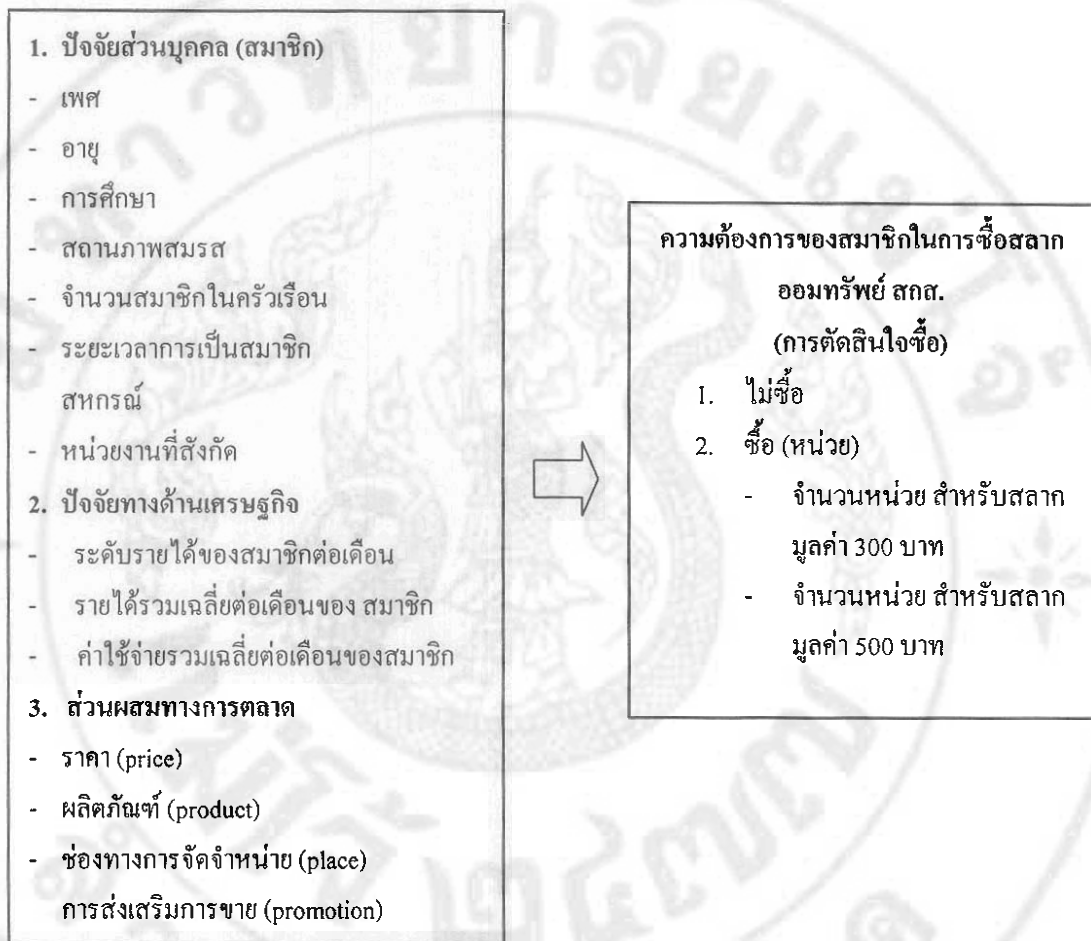
จากการตรวจสอบเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง พบว่า ผลการดำเนินงานของสกส. มีปริมาณเงินรับฝากจากสมาชิกมีจำนวนน้อย เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนเงินที่สกส. ได้ปล่อยสินเชื่อเพื่อรักษาสมดุล ให้ปริมาณของเงินรับฝากกับปริมาณของสินเชื่อที่ปล่อยกู้ให้เกิดความสอดคล้อง และมีสัดส่วนเหมาะสม สกส. จึงต้องจัดหาทรัพยากรทุน โดยการออกสลากออมทรัพย์ เพื่อเป็นการระดมทุนให้เพียงพอต่อความต้องการของสมาชิก สกส.

การศึกษาความต้องการซื้อสลากออมทรัพย์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของสมาชิก สหกรณ์ ในการออกสลากออมทรัพย์ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของความต้องการซื้อกับปัจจัยด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องและศึกษาวิธีการ เงื่อนไขการออกสลากออมทรัพย์ มีลักษณะพิเศษ คือผู้ฝากได้รับดอกเบี้ยเมื่อฝากครบกำหนดและมีสิทธิถูกรางวัลตามเงื่อนไขที่กำหนด จึงเป็นแนวทางส่งเสริมให้เกิดการออมในหมู่สมาชิก และเพิ่มแหล่งเงินทุนที่มีต้นทุนต่ำให้แก่สมาชิก ได้อีกวิธีหนึ่ง ดังนั้นกรอบแนวคิดในการวิจัยจึงสามารถเขียนได้ดังนี้

กรอบแนวคิด

ตัวแปรอิสระ
(independent variables)

ตัวแปรตาม
(dependent variables)

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

การตั้งสมมติฐาน

ในการศึกษาความต้องการซื้อสลากออมทรัพย์ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จำกัด ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้อาศัยแนวคิด ทฤษฎี และผลงานที่เกี่ยวข้อง ดังกล่าวมาแล้วข้างต้นมาเป็นแนวทางในการตั้งสมมติฐานเพื่อเป็นแนวทางในการวิจัย ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา สถานภาพสมรส จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์ และหน่วยงานที่สังกัด มีความสัมพันธ์กับความต้องการของสมาชิกในการซื้อสลากออมทรัพย์ สกส.

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ ระดับรายได้ของสมาชิกต่อเดือน รายได้รวมเฉลี่ยต่อเดือนของสมาชิกและค่าใช้จ่ายรวมเฉลี่ยเดือนของสมาชิกมีความสัมพันธ์กับความต้องการของสมาชิกในการซื้อสลากออมทรัพย์ สกส.

สมมติฐานที่ 3 ปัจจัยทางด้านส่วนผสมทางการตลาด ได้แก่ ราคา ผลิตภัณฑ์ ช่องทางการจัดจำหน่าย และการส่งเสริมการขายมีความสัมพันธ์กับความต้องการของสมาชิกในการซื้อสลากออมทรัพย์ สกส.

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

การศึกษานี้ เป็นการศึกษาความต้องการซื้อสลากออมทรัพย์ของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จำกัด (สกส.) การศึกษาในครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงพรรณนา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการของสมาชิกในการตัดสินใจซื้อบัตรออมทรัพย์ สกส. ตลอดจนแนวทางในการดำเนินการรับฝากสลากออมทรัพย์ และใช้ข้อมูลปฐมภูมิจากแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ศึกษาสมาชิก สกส. ในสำนักงานใหญ่ จำนวน 1,250 ราย และศึกษาสมาชิก สกส. ในภูมิภาค 12,060 ราย รวม 13,310 คน

กลุ่มตัวอย่าง ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างตามขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ทำการคัดเลือกประชากรจากสมาชิกในสำนักงานใหญ่ จำนวน 1,250 ราย และสมาชิกในภูมิภาคจำนวน 12,060 ราย รวม 13,310 คน

ขั้นตอนที่ 2 นำประชากรในส่วนกลางที่ต้องการศึกษามาคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างมีประชากรจำนวน 1,250 ราย โดยใช้สูตรยามานะ (Yamane, 1973: 725) กำหนดให้มีความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ยอมให้เกิด 0.10 หรือร้อยละ 10 หมายความว่า ประชากรตัวอย่าง 100 ราย จะเกิดความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง 10 ราย ดังสูตรต่อไปนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

เมื่อ n = กลุ่มขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (จำนวนที่ต้องทำการสุ่ม)

N = จำนวนประชากรทั้งหมด (1,250 ราย)

e = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้น (0.10)

$$\begin{aligned} \text{แทนค่า} \quad n &= \frac{1,250}{1 + 1,250 (0.10)^2} \\ &= \frac{1,250}{13.5} = 92.59 \end{aligned}$$

ดังนั้น กลุ่มตัวอย่าง = 93 ราย

ประชากรในส่วนภูมิภาคจำนวน 12,060 คน โดยใช้สูตรยามานะ (Yamane, 1973: 725) กำหนดให้มีความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ยอมให้เกิด 0.10 หรือร้อยละ 10 หมายความว่า ประชากรตัวอย่าง 100 ราย จะเกิดความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง 10 ราย ดังสูตรต่อไปนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

เมื่อ n = กลุ่มขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (จำนวนที่ต้องทำการสุ่ม)

N = จำนวนประชากรทั้งหมด (12,060 ราย)

e = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้น (0.10)

แทนค่า

$$n = \frac{12,060}{1 + 12,060 (0.10)^2}$$

$$= \frac{12,060}{121.6} = 99.17$$

ดังนั้น กลุ่มตัวอย่าง = 100 ราย

ขั้นตอนที่ 3 เมื่อได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง เท่ากับ 93 ราย (จากสมาชิกสหกรณ์ในสำนักงานใหญ่ จำนวน 1,250 ราย) และขนาดกลุ่มตัวอย่าง เท่ากับ 100 ราย (จากสมาชิกสหกรณ์ทั่วประเทศ จำนวน 12,060 ราย) รวมขนาดของกลุ่มตัวอย่าง เท่ากับ 193 รายโดยการสุ่มหารายชื่อสมาชิกสหกรณ์ที่ต้องการศึกษา ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (simple random sampling) ด้วยวิธีการจับสลากไม่ใส่กลับ จนได้จำนวนครบตามที่ต้องการ

ขั้นตอนที่ 4 ผู้ศึกษาได้ส่งแบบสอบถามไปยังสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ ร.ก.ส. ในส่วนภูมิภาค 100 ชุด และส่วนกลาง 93 ชุด ซึ่งได้รับแบบสอบถามคืนจากส่วนภูมิภาค 84 ชุด จากส่วนกลาง 70 ชุด รวมทั้งสิ้น 154 ชุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (primary data) คือ การรวบรวมจากแบบสอบถาม โดยสัมภาษณ์สมาชิก โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (simple random sampling)

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) คือข้อมูลที่ได้จากเอกสารวิชาการข้อบังคับระเบียบต่าง ๆ ของสหกรณ์ออมทรัพย์ รายงานกิจการประจำปี รายงานวิจัยต่าง ๆ จากห้องสมุด ข้อมูลจากสำนักงานสหกรณ์ออมทรัพย์ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จำกัด (สกส.) พร้อมทั้งความคิดเห็นเพิ่มเติมจากผู้เกี่ยวข้อง

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ศึกษา มีลักษณะคำถามทั้งแบบปลายเปิด และปลายปิด โดยทำการสอบถามสมาชิกสหกรณ์ในสำนักงานใหญ่ แบ่งออกเป็น 5 ส่วน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล ของสมาชิก ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์ และหน่วยงานสังกัด

ตอนที่ 2 ข้อมูลปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจของสมาชิก ได้แก่ ระดับรายได้ของสมาชิก รายได้รวมของครัวเรือนต่อเดือน ค่าใช้จ่ายของครัวเรือนต่อเดือน การออมของครัวเรือนต่อเดือน และรูปแบบการออมของครัวเรือน

ตอนที่ 3 ข้อมูลความคิดเห็นปัจจัยทางด้านส่วนผสมทางการตลาด ในการจำหน่ายสลากออมทรัพย์ (ในกรณี สกส. เป็นผู้ออกสลาก) ได้แก่ ราคา ผลิตภัณฑ์ สถานที่ และการส่งเสริมการขายสลากออมทรัพย์ สกส.

ตอนที่ 4 ข้อมูลความต้องการซื้อสลากออมทรัพย์ สกส. (ในกรณี สกส. เป็นผู้ออกสลาก) อันได้แก่ ความต้องการซื้อ มูลค่าของสลากและจำนวนหน่วยในการซื้อสลาก

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะในการระดมทุนของ สกส. ด้วยการจำหน่ายสลากออมทรัพย์

การทดสอบแบบสอบถาม

การศึกษาวิจัย ครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และได้ทดสอบคุณภาพแบบสอบถามในด้านความเที่ยงตรง (validity) และความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการวัดสิ่งที่ต้องการศึกษา ดังนี้

1. ความเที่ยงตรงของเนื้อหา (content validity) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสร็จเสนอให้คณะกรรมการที่ปรึกษาตรวจสอบ แนะนำ และปรับปรุงให้ตรงประเด็น ครอบคลุม เนื้อหาที่ต้องการวัดและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

2. ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (reliability) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ ปรับปรุงแก้ไขแล้วตามคำแนะนำของคณะกรรมการที่ปรึกษาไปทดสอบกับประชากรที่มีใช้กลุ่ม เป้าหมาย จำนวน 20 ราย

นำข้อมูลมาทดสอบหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ตามวิธีของ Cronbach (1970 อ้างใน ประคอง กรรณสูตร, 2542: 45) ซึ่งมีสูตรดังนี้

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left[\frac{1 - \sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

โดย

α = ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

k = จำนวนข้อในแบบสอบถาม

S_i^2 = ความแปรปรวนของคะแนนรวม

$\sum S_i^2$ = ผลรวมความแปรปรวนแต่ละข้อ

ผลการทดสอบแบบสอบถาม ปรากฏว่าได้ค่าสัมประสิทธิ์ α ของแบบสอบถามดังนี้ $\alpha = 0.81$ ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับยอมรับได้ ผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้ดียิ่งขึ้นอีกครั้ง และนำไปใช้ในการรวบรวมข้อมูลการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ทำการออกแบบสอบถาม และตรวจสอบความถูกต้องของ ข้อมูลที่ได้รับเรียบร้อยแล้ว นำไปถอดรหัสจัดหมวดหมู่และทำการประมวลผล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (statistical package for social science) หรือ SPSS ใช้ ค่าสถิติ แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (descriptive statistic) คือ การอธิบายลักษณะทั่ว ๆ ไปของข้อมูลที่รวบรวมได้ โดยใช้ความถี่ (frequency) อัตราร้อยละ (percentage) เพื่ออธิบายถึงลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ สังคม และความคิดเห็นต่อการตัดสินใจซื้อสลากออมทรัพย์ของ สกส. แล้วเสนอในรูปตารางพรรณนาประกอบ

2. การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (qualitative method) วิเคราะห์ปัจจัยสำหรับวัดความต้องการของสมาชิกในการซื้อสลากออมทรัพย์สถิติวิเคราะห์ที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่

2.1 การคำนวณค่าน้ำหนักคะแนนเฉลี่ย (weight mean score) โดยนำคะแนนของปัจจัยเดียวกันของผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละคนมารวมกัน แล้วคำนวณหาค่าน้ำหนักคะแนนเฉลี่ย (weight mean score : WMS) (นำชัย ทนุผล, 2531)

มีการกำหนดคะแนน ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้ค่าน้ำหนักคะแนนเท่ากับ	5
เห็นด้วยมาก	“	4
เห็นด้วยระดับปานกลาง	“	3
เห็นด้วยน้อย	“	2
เห็นด้วยน้อยที่สุด	“	1

สูตรคำนวณหาค่าน้ำหนักคะแนนเฉลี่ย

$$WMS = \frac{5f_1 + 4f_2 + 3f_3 + 2f_4 + 1f_5}{TNR}$$

WMS	=	ค่าน้ำหนักเฉลี่ยของความคิดเห็น
f1	=	จำนวนผู้ให้ข้อมูลที่ให้คำตอบว่า เห็นด้วยอย่างยิ่ง
f2	=	จำนวนผู้ให้ข้อมูลที่ให้คำตอบว่า เห็นด้วยมาก
f3	=	จำนวนผู้ให้ข้อมูลที่ให้คำตอบว่า เห็นด้วยปานกลาง
f4	=	จำนวนผู้ให้ข้อมูลที่ให้คำตอบว่า เห็นด้วยน้อย
f5	=	จำนวนผู้ให้ข้อมูลที่ให้คำตอบว่า เห็นด้วยน้อยที่สุด
TNR	=	จำนวนสมาชิกที่ให้ข้อมูลทั้งหมด

การจัดคะแนนค่าเฉลี่ย (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2546) กำหนดได้ ดังนี้

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	หมายถึง
4.21 - 5.00	ผู้ให้ข้อมูลมีความเห็นด้วยอย่างยิ่ง
3.41 - 4.20	ผู้ให้ข้อมูลมีความเห็นด้วยมาก
2.61 - 3.40	ผู้ให้ข้อมูลมีความด้วยด้วยปานกลาง
1.81 - 2.60	ผู้ให้ข้อมูลมีความด้วยน้อย
1.00 - 1.80	ผู้ให้ข้อมูลมีความเห็นด้วยน้อยที่สุด

2.2 ไคสแควร์ (χ^2) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความต้องการซื้อสลาก ธ.ก.ส. การวิเคราะห์คำนวณหาได้จากสูตร

$$\chi^2 = \sum_{i=1}^r \sum_{j=1}^c \frac{(O_{ij} - E_{ij})^2}{E_{ij}}$$

โดยที่ χ^2 หมายถึง ค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 2 ตัว

O_{ij} หมายถึง ค่าความถี่ที่สังเกตได้ในแถวที่ i และหลักที่ j (observed frequencies)

E_{ij} หมายถึง ค่าความถี่ที่คาดหวังในแถวที่ i และหลักที่ j (expected frequencies)

2.3 สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (pearson's product moment correlation coefficient ; r) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจ และปัจจัยทางด้านส่วนผสมทางการตลาดกับความต้องการซื้อสลาก ธ.ก.ส. ซึ่งการวิเคราะห์คำนวณหาได้จากสูตร (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540: 144 -145) ดังนี้

$$r \text{ หรือ } r_{xy} = \frac{n \sum xy - \sum x \sum y}{\sqrt{[n \sum x^2 - (\sum x)^2][n \sum y^2 - (\sum y)^2]}}$$

โดยที่ r หรือ r_{xy} หมายถึง สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร x กับตัวแปร y

n หมายถึง จำนวนข้อมูล

$\sum x$ หมายถึง ผลรวมของคะแนนของตัวแปร x

$\sum y$ หมายถึง ผลรวมของคะแนนของตัวแปร y

$\sum xy$ หมายถึง ผลรวมของผลคูณของคะแนนตัวแปร x กับคะแนนของตัวแปร y เป็นคู่ ในรูปคะแนน

$\sum x^2$ หมายถึง ผลรวมของกำลังสองคะแนนของตัวแปร x

$\sum y^2$ หมายถึง ผลรวมของกำลังสองคะแนนของตัวแปร y

บทที่ 4

ผลการวิจัยและวิจารณ์

การศึกษาค้นคว้าความต้องการซื้อสลากออมทรัพย์ของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จำกัด การนำเสนอผลการวิจัยครั้งนี้ จะแยกออกเป็น ส่วนดังต่อไปนี้

- ตอนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิก
- ตอนที่ 2 ข้อมูลปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจของสมาชิก
- ตอนที่ 3 ข้อมูลความคิดเห็นปัจจัยส่วนผสมทางการตลาดในการจัดจำหน่ายสลากออมทรัพย์ สกส. (ในกรณี สกส. เป็นผู้ออกสลาก)
- ตอนที่ 4 ข้อมูลความต้องการซื้อสลากออมทรัพย์ สกส. ของสมาชิก (ในกรณี สกส. เป็นผู้ออกสลาก)
- ตอนที่ 5 ความสัมพันธ์ของปัจจัยทางด้านสังคม เศรษฐกิจ และปัจจัยด้าน ส่วนผสมทางการตลาด ต่อความต้องการซื้อสลากออมทรัพย์ สกส. ของสมาชิก
- ตอนที่ 6 ข้อเสนอแนะในด้านการระดมทุนของ สกส. ด้วยการจำหน่ายสลากออมทรัพย์

ตอนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิก

จากการรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามพบว่า สมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่จะเป็น เพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 50.6 มีอายุเฉลี่ย 36 – 45 ปี ระดับการศึกษาปริญญาตรี เฉลี่ยร้อยละ 76.0 มี สถานภาพสมรส ร้อยละ 74.7 มีสมาชิกเฉลี่ยในครัวเรือนจำนวน 4 คน โดยมีจำนวนสมาชิกใน ครัวเรือนต่ำสุด 1 คน และสูงสุด 10 มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.544 และสมาชิกมี ระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์เฉลี่ย 11 – 15 ปี (ตาราง 3)

ตาราง 3 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิก

รายการ	สังกัด		ร้อยละ	รวม
	ส่วนกลาง	ส่วนภูมิภาค		
เพศ				
- ชาย	29	47	49.4	76
- หญิง	41	37	50.6	78
รวม	70	84	100.0	154
อายุ				
- 26 – 35 ปี	13	13	16.9	26
- 36 – 45 ปี	32	31	40.9	63
- 46 – 55 ปี	22	32	35.1	54
- มากกว่า 55 ปี	3	8	7.1	11
รวม	70	84	100.0	154
ระดับการศึกษา				
- มัธยมศึกษา	1	3	2.6	4
- ปวช./ ปวส./ อาชีวศึกษา	7	5	7.8	12
- ปริญญาตรี	54	63	76.0	117
- สูงกว่าปริญญาตรี	8	13	13.6	21
รวม	70	84	100.0	154
สถานภาพสมรส				
- โสด	11	19	19.5	30
- สมรส	55	60	74.7	115
- หย่า	4	5	5.8	9
รวม	70	84	100.0	154

ตาราง 3 (ต่อ)

รายการ	สังกัด		ร้อยละ	รวม
	ส่วนกลาง	ส่วนภูมิภาค		
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน*				
- 1 – 2 คน	14	17	20.1	31
- 3 – 4 คน	45	43	57.1	88
- 5 – 6 คน	8	20	18.2	28
- 7 – 8 คน	2	4	3.9	6
- มากกว่า 8 คน	1	0	0.7	1
รวม	70	84	100.0	154
ระยะเวลาการเป็นสมาชิก				
- 1 – 5 ปี	2	4	3.9	6
- 6 – 10 ปี	21	18	25.3	39
- 11 – 15 ปี	19	26	29.2	45
- 16 – 20 ปี	12	21	21.4	33
- มากกว่า 20 ปี	16	15	20.2	31
รวม	70	84	100.0	154

หมายเหตุ: * ค่าเฉลี่ย = 4 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 1.544 สูงสุด = 10 ต่ำสุด = 1

ตอนที่ 2 ข้อมูลปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจของสมาชิก

รายได้ต่อเดือนของสมาชิก

สมาชิกส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001 – 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 28.6 รองลงมา มีรายได้ต่อเดือน 20,001 – 30,000 บาท สมาชิกที่มีรายได้ต่อเดือนสูงสุด มากกว่า 40,000 บาท รายได้ต่อเดือนต่ำสุด น้อยกว่า 5,000 บาท

รายได้เฉลี่ยของครัวเรือนต่อเดือน

แต่เมื่อพิจารณารายได้ต่อเดือนของครัวเรือนสมาชิก รายได้ของครัวเรือนสมาชิกเฉลี่ยมากกว่า 40,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 53.2 รายได้ต่อเดือนของครัวเรือนสูงสุดเท่ากับ และครัวเรือนที่มีรายได้ต่ำสุด 5,001 – 10,000 บาท

ค่าใช้จ่ายของครัวเรือน

สมาชิกจะมีค่าใช้จ่ายของครัวเรือนเฉลี่ย 20,001 – 30,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 33.1 ครัวเรือนของสมาชิกมีค่าใช้จ่ายต่อเดือนสูงสุด 20,001 – 30,000 บาท และค่าใช้จ่ายต่อครัวเรือนต่ำสุดเท่ากับ น้อยกว่า 5,001 บาท

ตาราง 4 ข้อมูลปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจของสมาชิก

รายการ	สังกัด		ร้อยละ	รวม
	ส่วนกลาง	ส่วนภูมิภาค		
รายได้ของสมาชิก (บาท/เดือน)				
5,001 – 10,000 บาท	2	3	3.2	5
10,001 – 20,000 บาท	27	17	28.6	44
20,001 – 30,000 บาท	13	23	23.4	36
30,001 – 40,000 บาท	10	16	16.9	26
มากกว่า 40,000 บาท	18	25	27.9	43
รวม	70	84	100.0	154
รายได้ของครัวเรือน (บาท/เดือน)				
5,001 – 10,000 บาท	1	2	1.9	3
10,001 – 20,000 บาท	8	3	7.1	11
20,001 – 30,000 บาท	11	13	15.6	24
30,001 – 40,000 บาท	14	20	22.1	34
มากกว่า 40,000 บาท	36	46	53.2	82
รวม	70	84	100.0	154

ตาราง 4 (ต่อ)

รายการ	สังกัด		ร้อยละ	รวม
	ส่วนกลาง	ส่วนภูมิภาค		
ค่าใช้จ่ายครัวเรือนสมาชิก				
5,001 – 10,000 บาท	10	11	13.6	21
10,001 – 20,000 บาท	18	22	26.0	40
20,001 – 30,000 บาท	20	31	33.1	51
30,001 – 40,000 บาท	11	15	16.9	26
มากกว่า 40,000 บาท	11	5	10.4	16
รวม	70	84	100.0	154

การออมและรูปแบบการออมของครัวเรือนสมาชิก

จากการสำรวจ การออมของครัวเรือนสมาชิก พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่มีการออม โดยมีจำนวน 141 คิดเป็นร้อยละ 91.6 สำหรับสมาชิกที่ไม่มีการออมของครัวเรือน มีจำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 8.4

ตาราง 5 การออมของครัวเรือนของสมาชิก

รายการ	สังกัด		รวม	ร้อยละ
	ส่วนกลาง	ส่วนภูมิภาค		
ไม่ออม	8	5	13	8.4
ออม	62	79	141	91.6
รวม	70	84	154	100.0

สมาชิกมีรูปแบบการออมโดยจำแนกได้ดังนี้ ฝากเงินไว้กับธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินอื่น ๆ จำนวน 72 คนคิดเป็นร้อยละ 51.1 การออมทรัพย์ไว้กับสหกรณ์ออมทรัพย์ ในรูปเงินฝาก และหุ้น จำนวน 39 คนคิดเป็นร้อยละ 27.7 ซื้อสลากออมทรัพย์ จำนวน 18 คนคิดเป็น

ร้อยละ 12.8 นอกนั้นออมทรัพย์ไว้ในรูปเงินออมอื่น ๆ อีก จำนวน 13 คน (พันธบัตรรัฐบาล ซื้อหุ้นในตลาดหลักทรัพย์)

ตาราง 6 รูปแบบการออมทรัพย์ของครัวเรือนสมาชิก

รายการ	สังกัด		ร้อยละ	รวม
	ส่วนกลาง	ส่วนภูมิภาค		
การออมทรัพย์ไว้กับสหกรณ์ สกส.	18	21	27.7	39
ธนาคาร, สถาบันการเงินอื่น ๆ	31	41	51.1	72
สลากออมทรัพย์ สกส.	10	8	12.8	18
พันธบัตรรัฐบาล	0	1	0.7	1
ซื้อหุ้นในตลาดหลักทรัพย์	0	2	1.4	2
อื่น ๆ	3	6	6.4	9
รวม	62	79	100.0	141

ตอนที่ 3 ข้อมูลความคิดเห็นปัจจัยส่วนผสมทางการตลาดในการจำหน่ายสลากออมทรัพย์ สกส. (ในกรณี สกส. เป็นผู้ออกสลาก)

ราคาหรือมูลค่าของสลากออมทรัพย์

สมาชิกมีความคิดเห็นต่อราคาสลากออมทรัพย์ สกส. ในระดับปานกลาง ด้วยค่าคะแนนเฉลี่ย 3.330

สมาชิกมีความคิดเห็นว่าสลากออมทรัพย์มูลค่า 300 บาทต่อหน่วย มีความเหมาะสมในระดับ ปานกลาง ด้วยค่าคะแนนเฉลี่ย 3.387

สำหรับสลากมูลค่า 500 บาทต่อหน่วย สมาชิกมีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมในระดับปานกลาง ด้วยค่าคะแนนเฉลี่ย 3.273

ตาราง 7 ระดับความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อราคาสลากออมทรัพย์ สกส.

รายการ	ระดับค่าคะแนนเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็นเฉลี่ย
สลากออมทรัพย์มูลค่า 300 บาท ต่อหน่วยมีความเหมาะสม	3.387	ปานกลาง
สลากออมทรัพย์มูลค่า 500 บาท ต่อหน่วยมีความเหมาะสม	3.273	ปานกลาง
ค่าคะแนนเฉลี่ย	3.330	ปานกลาง

ผลิตภัณฑ์ (product)

สมาชิกมีความคิดเห็นต่อผลิตภัณฑ์สลากออมทรัพย์ สกส. ในระดับมาก ด้วยค่าคะแนนเฉลี่ย 3.726 โดย

สมาชิกมีความคิดเห็นว่าสลากทำด้วยวัสดุอย่างดี ไม่ขาดง่าย คงทน ในระดับมาก ด้วยค่าคะแนนเฉลี่ย 3.987

สมาชิกมีความคิดเห็นว่ารูปแบบของสลากควรมีภาพบุคคลสำคัญ เป็นที่เคารพของบุคคลทั่วไป ในระดับมาก ด้วยค่าคะแนนเฉลี่ย 3.701

สมาชิกมีความคิดเห็นว่าสลากมีรูปแบบและมีความสวยงาม เก็บไว้เป็นที่ระลึกได้ ในระดับมาก ด้วยค่าคะแนนเฉลี่ย 3.662

สมาชิกมีความคิดเห็นว่าสลากจัดใส่ซองพลาสติกใส่อย่างดี ในระดับมาก ด้วยค่าคะแนนเฉลี่ย 3.552

ตาราง 8 ระดับความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อผลิตภัณฑ์สลากออมทรัพย์ สกส.

รายการ	ระดับค่าคะแนน เฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น เฉลี่ย
สลากทำด้วยวัสดุอย่างดี ไม่ขาดง่าย คงทน	3.987	มาก
รูปแบบของสลากควรมีภาพบุคคลสำคัญ เป็นที่ เคารพของบุคคลทั่วไป	3.701	มาก
สลากมีรูปแบบและมีความสวยงาม เก็บไว้เป็นที่ ระลึกได้	3.662	มาก
สลากจัดใส่ซองพลาสติกใสอย่างดี	3.552	มาก
ค่าคะแนนเฉลี่ย	3.726	มาก

ช่องทางการจัดจำหน่าย (place)

ความคิดเห็นของสมาชิกต่อช่องทางการจัดจำหน่ายสลากออมทรัพย์ สกส. สมาชิก
มีความคิดเห็นโดยรวมในระดับปานกลาง ด้วยค่าคะแนนเฉลี่ย 3.174 โดย

สมาชิกมีความคิดเห็นว่าช่วงเวลาการจำหน่ายมีความเหมาะสม (ทุกวันและเวลา
ของธนาคารการเปิดทำการ) ในระดับมาก ด้วยระดับคะแนนค่าเฉลี่ย 3.974

สมาชิกมีความคิดเห็นว่าการซื้อสลากแบบ online ผ่านอินเทอร์เน็ตเป็นช่องทาง
การตลาดที่สะดวกรวดเร็ว ในระดับปานกลาง ด้วยระดับคะแนนค่าเฉลี่ย 3.052

สมาชิกมีความคิดเห็นต่อการสั่งซื้อโดยตรงจากสำนักงานใหญ่ และสาขาของ
ธ.ก.ส. ในภูมิภาค ในระดับปานกลาง ด้วยระดับคะแนนค่าเฉลี่ย 2.972

สมาชิกมีความคิดเห็นต่อการสั่งซื้อโดยผ่านคนกลางหรือตัวแทน ในระดับ
ปานกลาง ด้วยระดับคะแนนค่าเฉลี่ย 2.682

ตาราง 9 ระดับความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อช่องทางการจัดจำหน่ายสลากออมทรัพย์ สกส.

รายการ	ระดับค่าคะแนนเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็นเฉลี่ย
ช่วงเวลาการจัดจำหน่ายมีความเหมาะสม (ทุกวันและเวลาของธนาคารการเปิดทำการ)	3.974	มาก
การสั่งซื้อด้วยระบบ online ผ่านทางอินเทอร์เน็ต	3.052	ปานกลาง
การสั่งซื้อโดยตรงจากสำนักงานใหญ่ หรือสาขาของ ธ.ก.ส. ในภูมิภาค	2.972	ปานกลาง
การสั่งซื้อโดยผ่านคนกลางหรือตัวแทน	2.682	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	3.174	ปานกลาง

การส่งเสริมการขาย (promotion)

ผลสำรวจความคิดเห็นของสมาชิกต่อการส่งเสริมการขายโดยรวมสมาชิกมีความคิดเห็นในระดับมาก ด้วยค่าคะแนนเฉลี่ย 3.582 โดยเห็นว่า

มูลค่ารางวัล 5 ล้านบาท สำหรับสลากมูลค่า 500 บาทต่อหน่วย ปีละครั้ง สมาชิกมีความคิดเห็นในระดับมาก ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.955

ผลตอบแทน 50 บาทต่อหน่วยสำหรับสลากมูลค่า 500 บาท เมื่อครบ 3 ปี สมาชิกมีความคิดเห็นในระดับมาก ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.708

การประชาสัมพันธ์การออกสลาก ส.ก.ส. ผ่านทางสื่อ internet ทางหนังสือเวียน ส.ก.ส. สมาชิกมีความคิดเห็นในระดับมาก ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.643

ผลตอบแทน 30 บาทต่อหน่วยสำหรับสลากมูลค่า 300 บาทเมื่อครบ 3 ปี สมาชิกมีความคิดเห็นในระดับมาก ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.481

การออกรางวัลทุก ๆ 3 เดือน (4 ครั้ง/ปี) มีความเหมาะสม สมาชิกมีความคิดเห็นในระดับมาก ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.435

มูลค่ารางวัล 3 ล้านบาท สำหรับสลากมูลค่า 300 บาทต่อหน่วย ปีละครั้ง สมาชิกมีความคิดเห็นในระดับมาก ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.273

ตาราง 10 ระดับความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อการส่งเสริมการขายสลากออมทรัพย์ สกส.

รายการ	ระดับค่าคะแนนเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น เฉลี่ย
มูลค่ารางวัล 5 ล้านบาท สำหรับสลากมูลค่า 500 บาทต่อหน่วย ปีละครั้ง	3.955	มาก
ผลตอบแทน 50 บาทต่อหน่วย สำหรับ สลากมูลค่า 500 บาท เมื่อครบ 3 ปี	3.708	มาก
การประชาสัมพันธ์การออกสลาก ส.ก.ส. ผ่านทางสื่อ internet ทางหนังสือเวียน สกส.	3.643	มาก
ผลตอบแทน 30 บาทต่อหน่วย สำหรับ สลากมูลค่า 300 บาท เมื่อครบ 3 ปี	3.481	มาก
ออกรางวัลทุก ๆ 3 เดือน (4 ครั้ง/ปี) มีความ เหมาะสม	3.435	มาก
มูลค่ารางวัล 3 ล้านบาท สำหรับสลากมูลค่า 300 บาทต่อหน่วย ปีละครั้ง	3.273	ปานกลาง
ค่าคะแนนเฉลี่ย	3.582	มาก

ภาพรวมความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อปัจจัยทางด้านส่วนผสมทางการตลาดในการจำหน่ายสลากออมทรัพย์ สกส.

จากการศึกษา แสดงผลในตาราง 11 พบว่า สมาชิกมีความคิดเห็นปัจจัยทางด้านส่วนผสมทางการตลาดมีผลต่อการจำหน่ายสลากออมทรัพย์ สกส. ในระดับมาก ด้วยค่าคะแนนเฉลี่ย 3.485 โดย

สมาชิกมีความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ ในระดับมาก ด้วยค่าคะแนนเฉลี่ย 3.726

สมาชิกมีความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านการส่งเสริมการขาย ในระดับมาก ด้วยค่าคะแนนเฉลี่ย 3.582

สมาชิกมีความคิดเห็นต่อปัจจัยทางด้านราคา ในระดับปานกลาง ด้วยค่าคะแนนเฉลี่ย 3.331

สมาชิกมีความคิดเห็นต่อปัจจัยทางช่องทางการจำหน่ายสมาชิกมีความคิดเห็นเฉลี่ยในระดับปานกลาง ด้วยค่าคะแนน 3.174

ตาราง 11 ภาพรวมความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อปัจจัยทางด้านส่วนผสมทางการตลาดในการจำหน่ายสลากออมทรัพย์ สกส.

รายการ	ระดับค่าคะแนนเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็นเฉลี่ย
ด้านผลิตภัณฑ์	3.726	มาก
ด้านการส่งเสริมการขาย	3.582	มาก
ด้านราคา	3.331	ปานกลาง
ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย	3.174	ปานกลาง
ค่าคะแนนเฉลี่ย	3.485	มาก

ตอนที่ 4 ข้อมูลความต้องการซื้อสลากออมทรัพย์ สกส.ของสมาชิก (ในกรณี สกส. เป็นผู้ออกสลาก)

ผลการสำรวจตาราง 12 พบว่า สมาชิกจำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 70.1 มีความต้องการออมทรัพย์โดยการลงทุนซื้อสลากออมทรัพย์ ในขณะที่สมาชิกจำนวน 46 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 29.9 ไม่ต้องการซื้อสลากออมทรัพย์ สกส. โดยจำแนกเป็นสมาชิกจากส่วนกลางที่ต้องการซื้อสลากคิดเป็นร้อยละ 27.9 ส่วนภูมิภาคที่ต้องการซื้อคิดเป็นร้อยละ 42.2 และสมาชิกส่วนกลางที่ไม่ต้องการซื้อคิดเป็นร้อยละ 17.6 ส่วนภูมิภาคที่ไม่ต้องการซื้อ คิดเป็นร้อยละ 12.3

ตาราง 12 จำนวน และร้อยละของความต้องการซื้อสลากออมทรัพย์ สกส.

รายการ	สังกัด		รวม	
	ส่วนกลาง	ส่วนภูมิภาค	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ต้องการซื้อ	27 (17.6)	19 (12.3)	46	29.9
ต้องการซื้อ	43 (27.9)	65 (42.2)	108	70.1
รวม	70	84	154	100.0

ผลการศึกษตาราง 13 สมาชิกที่ต้องการซื้อสลากออมทรัพย์ สกส. มูลค่า 300 บาท ต่อหน่วย จำนวน 1 – 50 หน่วย คิดเป็นร้อยละ 55.6 ต้องการซื้อ 51 – 100 หน่วย คิดเป็นร้อยละ 32.1 และมากกว่า 100 หน่วย คิดเป็น ร้อยละ 12.3

สมาชิกที่ต้องการซื้อสลากออมทรัพย์ สกส. มูลค่า 500 บาทต่อหน่วย จำนวน 1 – 50 หน่วย คิดเป็นร้อยละ 61.3 ต้องการซื้อ 51 – 100 หน่วย คิดเป็นร้อยละ 25.0 และมากกว่า 100 หน่วย คิดเป็น ร้อยละ 13.7

จากผลการศึกษา สมาชิกมีความต้องการซื้อสลากออมทรัพย์ สกส. แต่จำนวนหน่วยที่ซื้อยังมีปริมาณที่น้อยอยู่

ตาราง 13 จำนวนของการซื้อสลากแยกตามมูลค่าสลากออมทรัพย์ สกส.

รายการ	สังกัด		รวม	
	ส่วนกลาง	ส่วนภูมิภาค	จำนวน	จำนวน
สลากมูลค่า 300 บาทต่อหน่วย				
- 1 – 50 หน่วย	17	28	45	55.6
- 51 – 100 หน่วย	8	18	26	32.1
- มากกว่า 100 หน่วย	3	7	10	12.3
รวม	28	53	81	100.0

ตาราง 13 (ต่อ)

รายการ	สังกัด		รวม	
	ส่วนกลาง	ส่วนภูมิภาค	จำนวน	จำนวน
สลากมูลค่า 500 บาทต่อหน่วย				
- 1 – 50 หน่วย	19	30	49	61.3
- 51 – 100 หน่วย	7	13	20	25.0
- มากกว่า 100	5	6	11	13.7
รวม	31	49	80	100.0

เหตุผลของการไม่ซื้อสลากออมทรัพย์ สกส.

ผลการสรุปสาเหตุของการไม่ซื้อสลากออมทรัพย์ สกส. ผู้ให้ข้อมูลที่ไม่ต้องการซื้อส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่ามีรายได้น้อยและไม่มีเงินออม จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 32.6 รองลงมาให้เหตุผลว่า รางวัลมีมูลค่าไม่สูงใจให้ลงทุน จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 21.7 ไม่มั่นใจในการในการดำเนินงานในการออกสลากของ สกส. จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 17.4 ไม่เห็นด้วยที่ สกส. จะออกผลิตภัณฑ์ใหม่โดยการออกสลากออมทรัพย์ สกส. จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 10.9 นอกจากนี้ผู้ให้ข้อมูลบางรายยังใช้วิธีการออมในการออมทรัพย์ เช่น ซื้อหุ้นของ สกส. เป็นต้น จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 10.9 และเหตุผลของการไม่มีโชคในการเสี่ยงโชค จำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.5

ตาราง 14 เหตุผลของการไม่ซื้อสลากออมทรัพย์ของ สกส.

รายการ	ความถี่	ร้อยละ
1. รายได้น้อย ไม่มีเงินออม	15	32.6
2. รางวัลมีมูลค่าน้อย	10	21.7
3. ไม่มั่นใจในการดำเนินงานของ สกส.	8	17.4
4. ไม่เห็นด้วยที่ สกส. จะออกสลาก	5	10.9
5. ออมเงินด้วยวิธีอื่น ๆ (เช่น ซื้อหุ้น)	5	10.9
6. ไม่มีโชค	3	6.5
รวม	46*	100.0

หมายเหตุ: *ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

ตอนที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางด้านสังคม เศรษฐกิจ และปัจจัยทางด้านส่วนผสมทางการตลาดที่มีต่อความต้องการซื้อสลากออมทรัพย์ สกส. ของสมาชิก

ความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานที่สมาชิกสังกัดอยู่กับความต้องการซื้อสลากออมทรัพย์ สกส. ผลการวิเคราะห์ด้วยสถิติไคสแควร์ในตาราง 15 พบว่า หน่วยงานที่สมาชิกสหกรณ์สังกัดอยู่ คือ ส่วนกลาง (ธ.ก.ส. สำนักงานใหญ่) และส่วนภูมิภาคมีความสัมพันธ์กับ ความต้องการซื้อสลากออมทรัพย์ สกส. ของสมาชิก ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยค่าไคสแควร์เท่ากับ 4.638 และค่า Sig. เท่ากับ 0.031

ความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานที่สมาชิกสังกัดอยู่ กับความต้องการซื้อสลากออมทรัพย์ สกส. มูลค่าหน่วยละ 300 บาทต่อหน่วย ผลการวิเคราะห์ด้วยสถิติไคสแควร์ ในตาราง 15 พบว่า หน่วยงานที่สมาชิกสังกัดอยู่ (ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค) ไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการซื้อสลากออมทรัพย์ สกส. มูลค่า 300 บาทต่อหน่วยของสมาชิก ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานที่สมาชิกสังกัดอยู่ กับความต้องการซื้อสลากออมทรัพย์ สกส. มูลค่าหน่วยละ 500 บาทต่อหน่วย ผลการวิเคราะห์ด้วยสถิติไคสแควร์ ในตาราง 15 พบว่า หน่วยงานที่สมาชิกสังกัดอยู่ (ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค) ไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการซื้อสลากออมทรัพย์ สกส. มูลค่า 500 ต่อหน่วยของสมาชิก ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ตาราง 15 ความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานที่สมาชิกสังกัดอยู่กับความต้องการซื้อสลากออมทรัพย์ สกส.

รายการ	ความต้องการซื้อสลาก ออมทรัพย์ สกส. ของ สมาชิก		ความต้องการของ สมาชิกในการซื้อสลาก ออมทรัพย์ สกส. มูลค่า 300 ต่อหน่วย		ความต้องการของ สมาชิกในการซื้อ สลากออมทรัพย์ สกส. มูลค่า 500 บาทต่อ หน่วย	
	ไคสแควร์	Sig.	ไคสแควร์	Sig.	ไคสแควร์	Sig.
หน่วยงานที่สมาชิกสังกัดอยู่ (ส่วนกลาง, ส่วนภูมิภาค)	4.638	0.031*	13.894	0.534	13.149	0.358

หมายเหตุ: $\alpha = 0.05$, ** $P < 0.01$, * $P < 0.05$

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางด้านสังคมที่มีต่อความต้องการซื้อสลากออมทรัพย์ สกส. ของสมาชิก

ผลการวิเคราะห์ด้วยสถิติไคสแควร์ในตาราง 16 พบว่า ปัจจัยทางด้านสังคม คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน และระยะเวลาการเป็นสมาชิก ไม่มีความสัมพันธ์กับ ความต้องการซื้อสลากออมทรัพย์ สกส. ของสมาชิก ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางด้านสังคม คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน และระยะเวลาการเป็นสมาชิก เมื่อวิเคราะห์ด้วยสถิติไคสแควร์ พบว่าไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการซื้อสลากออมทรัพย์ สกส. มูลค่า 300 ต่อหน่วยของสมาชิก ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางด้านสังคม คือ อายุ และระยะเวลาการเป็นสมาชิก เมื่อวิเคราะห์ด้วยสถิติไคสแควร์ พบว่า มีความสัมพันธ์กับความต้องการของสมาชิกในการซื้อสลากออมทรัพย์สกส.มูลค่า 500บาท/หน่วย ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยมีค่าไคสแควร์เท่ากับ 7.594 และ 9.989 และค่า Sig. = 0.022 และ 0.041

ตาราง 16 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางด้านสังคมที่มีต่อความต้องการซื้อสลากออมทรัพย์ สกส. ของสมาชิก

ปัจจัยทางด้านสังคม	ความต้องการของสมาชิก ในการซื้อสลากออม ทรัพย์ ส.ก.ส. (การตัดสินใจซื้อ)		ความต้องการของ สมาชิกในการซื้อสลาก ออมทรัพย์สกส.มูลค่า 300 บาท/หน่วย		ความต้องการของ สมาชิกในการซื้อสลาก ออมทรัพย์สกส.มูลค่า 500 บาท/หน่วย	
	ไคสแควร์	Sig.	ไคสแควร์	Sig.	ไคสแควร์	Sig.
เพศ	2.741	0.098	5.539	0.063	0.838	0.658
อายุ	1.268	0.737	5.875	0.053	7.594	0.022*
ระดับการศึกษา	3.334	0.343	0.924	0.630	2.889	0.236
สถานภาพ	5.280	0.071	2.319	0.677	3.240	0.518
จำนวนสมาชิกใน ครัวเรือน	2.999	0.934	3.232	0.520	3.467	0.483
ระยะเวลาการเป็นสมาชิก	25.881	0.580	8.536	0.074	9.989	0.041*

หมายเหตุ: $\alpha = 0.05$, ** $P < 0.01$, * $P < 0.05$

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจที่มีต่อความต้องการซื้อสลากออม ทรัพย์ สกส. ของสมาชิก

ผลการวิเคราะห์ด้วยสถิติไคสแควร์ ในตาราง 17 พบว่า ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ คือ รายได้รวมเฉลี่ยต่อเดือนของสมาชิกและค่าใช้จ่ายรวมเฉลี่ยต่อเดือนของสมาชิก ไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการซื้อสลากออมทรัพย์ สกส. ของสมาชิก ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ คือ รายได้รวมเฉลี่ยต่อเดือนของสมาชิกและค่าใช้จ่ายรวมเฉลี่ยต่อเดือนของสมาชิก เมื่อวิเคราะห์ด้วยสถิติไคสแควร์ พบว่าไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการซื้อสลากออมทรัพย์ สกส. มูลค่า 300 ต่อหน่วยของสมาชิก ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ คือ รายได้รวมเฉลี่ยต่อเดือนของสมาชิกและค่าใช้จ่ายรวมเฉลี่ยต่อเดือนของสมาชิก เมื่อวิเคราะห์ด้วยสถิติไคสแควร์ พบว่า รายได้รวมเฉลี่ยต่อเดือนของสมาชิก (การตัดสินใจซื้อ) มีความสัมพันธ์กับความต้องการของสมาชิกในการซื้อสลาก

ออมทรัพย์ สกส. มูลค่า 500 บาท/หน่วย ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยมีค่าไคสแควร์เท่ากับ 15.756 และค่า Sig. = 0.003

ตาราง 17 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจที่มีต่อความต้องการซื้อสลากออมทรัพย์สกส.ของสมาชิก

ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ	ความต้องการของสมาชิกในการซื้อสลาก		ความต้องการของสมาชิกในการซื้อสลากออมทรัพย์		ความต้องการของสมาชิกในการซื้อสลากออมทรัพย์สกส.มูลค่า 500 บาท/หน่วย	
	ไคสแควร์	Sig.	ไคสแควร์	Sig.	ไคสแควร์	Sig.
รายได้รวมเฉลี่ยต่อเดือนของสมาชิก (บาทต่อเดือน)	4.748	0.314	5.702	0.223	15.756	0.003*
ค่าใช้จ่ายรวมเฉลี่ยต่อเดือนของสมาชิก (บาทต่อเดือน)	3.970	0.554	7.375	0.288	7.818	0.252

หมายเหตุ: $\alpha = 0.05$, $**P < 0.01$, $*P < 0.05$

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนผสมทางการตลาดที่มีต่อความต้องการซื้อสลากออมทรัพย์ สกส. ของสมาชิก

ผลการวิเคราะห์สหประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ในตาราง 18 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนผสมทางการตลาด ด้านราคา กับความต้องการซื้อสลากออมทรัพย์ สกส. ของสมาชิกมีความสัมพันธ์ กัน ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 โดยมีค่าสหประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.257 และค่า Sig. = 0.001

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนผสมทางการตลาด ด้านผลิตภัณฑ์กับความต้องการซื้อสลากออมทรัพย์ สกส. ของสมาชิกมีความสัมพันธ์กัน ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 โดยมีค่าสหประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.469 และค่า Sig. = 0.000

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนผสมทางการตลาด ด้านช่องทางการจำหน่ายกับความต้องการซื้อสลากออมทรัพย์ สกส. ของสมาชิกมีความสัมพันธ์ กัน ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 โดยมีค่าสหประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.345 และค่า Sig. = 0.000

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนผสมทางการตลาด ด้านการส่งเสริมการขาย กับความต้องการซื้อสลากออมทรัพย์ สกส. ของสมาชิกมีความสัมพันธ์ กัน ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.247 และค่า Sig. = 0.002

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนผสมทางการตลาด ได้แก่ ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย กับความต้องการของสมาชิกในการซื้อสลากออมทรัพย์ สกส. มูลค่า 300 บาท/หน่วย เมื่อวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) พบว่า มีความสัมพันธ์กัน ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.268 และค่า Sig. = 0.016 สำหรับปัจจัยส่วนผสมทางการตลาด ด้านราคา ผลិតภัณฑ์ และการส่งเสริมการขาย เมื่อวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กัน ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนผสมทางการตลาด ได้แก่ ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย กับความต้องการของสมาชิกในการซื้อสลากออมทรัพย์สกส.มูลค่า 500 บาท/หน่วย เมื่อวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) พบว่า มีความสัมพันธ์กัน ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.246 และค่า Sig. = 0.037 สำหรับปัจจัยส่วนผสมทางการตลาด ด้านราคา ผลิตภัณฑ์ และการส่งเสริมการขาย เมื่อวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กัน ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ตาราง 18 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนผสมทางการตลาดที่มีต่อความต้องการซื้อสลากออมทรัพย์ สกส. ของสมาชิก

ปัจจัยด้านส่วนผสมทางการตลาด	ความต้องการของสมาชิกในการซื้อสลากออมทรัพย์ สกส. (การตัดสินใจซื้อ)		ความต้องการของสมาชิกในการซื้อสลากออมทรัพย์สกส.มูลค่า 300 บาท/หน่วย		ความต้องการของสมาชิกในการซื้อสลากออมทรัพย์สกส.มูลค่า 500 บาท/หน่วย	
	r	Sig.	r	Sig.	r	Sig.
ราคา	0.257	0.001**	0.117	0.298	-0.038	0.752
ผลิตภัณฑ์	0.469	0.000**	0.134	0.234	0.153	0.199
ช่องทางการจัดจำหน่าย	0.345	0.000**	0.268	0.016*	0.246	0.037*
การส่งเสริมการขาย	0.247	0.002*	0.114	0.313	0.148	0.214

หมายเหตุ: $\alpha = 0.05$, ** $P < 0.01$, * $P < 0.05$

ตอนที่ 6 ข้อเสนอแนะในการระดมทุนของสภส. ด้วยการจำหน่ายสลากออมทรัพย์

ด้านราคา

สมาชิกที่ให้ข้อเสนอแนะ ในการปรับปรุงส่วนผสมทางการตลาด ด้านราคาสลากออมทรัพย์ ผลการศึกษาสรุปดังตาราง 19 พบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ด้านราคา สลากออมทรัพย์ โดยส่วนใหญ่คิดเห็นว่า ควรกำหนดราคาสลากออมทรัพย์ในราคา 500 บาท / หน่วย คิดเป็นร้อยละ 41.7 ควรกำหนดราคา 300 บาท/หน่วย คิดเป็นร้อยละ 33.3 ควรกำหนดราคา 100 บาท/หน่วย คิดเป็นร้อยละ 10.0 ควรกำหนดราคาสูงกว่า 500 บาท/ต่อหน่วย คิดเป็นร้อยละ 3.3 ควรกำหนดราคาต่ำกว่า 100 บาท/หน่วย คิดเป็นร้อยละ 5.1 ควรตั้งราคาที่หลากหลายกว่าที่กำหนด คิดเป็นร้อยละ 3.3 และควรปรับมูลค่ารางวัลให้สูงขึ้นคิดเป็นร้อยละ 3.3

ตาราง 19 ข้อเสนอแนะในด้านส่วนผสมทางการตลาด : ด้านราคาสลากออมทรัพย์

รายการ	ความถี่	ร้อยละ
ควรกำหนดราคา 500 บาท/หน่วย	25	41.7
ควรกำหนดราคา 300 บาท/หน่วย	20	33.3
ควรกำหนดราคา 100 บาท/หน่วย	6	10.0
ควรกำหนดราคา > 500 บาท/หน่วย	2	3.3
ควรกำหนดราคา < 100 บาท/หน่วย	3	5.1
ควรตั้งราคาให้หลากหลายกว่านี้	2	3.3
ควรปรับราคาให้สูงขึ้น	2	3.3
รวม	60*	100.0

หมายเหตุ: *ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

ด้านผลิตภัณฑ์

สมาชิกที่ให้ข้อเสนอแนะ ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงส่วนผสมทางการตลาด ด้านผลิตภัณฑ์ ผลการศึกษาสรุปในตาราง 20 พบว่า ผู้ให้ข้อมูลเสนอแนะให้สลากออมทรัพย์มีรูปแบบวิธีการจัดจำหน่ายที่ทันสมัย แตกต่างจากผลิตภัณฑ์อื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 26.7 ควรออกรางวัลทุกเดือน คิดเป็นร้อยละ 22.2 ควรมีรูปแบบของสลากที่เป็นเอกลักษณ์ของ สภส. คิดเป็น

ร้อยละ 17.8 รูปแบบของสลากควรมีการจัดประกวดเพื่อสร้างแรงจูงใจจากประชาชนทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 11.1 สลากควรมีขนาดพอเหมาะ คิดเป็นร้อยละ 6.7 ควรมีการศึกษารูปแบบของสลากที่ออกโดยหน่วยงานอื่น เช่น ออมสิน รัฐบาล ที่ประสบผลสำเร็จในด้านการตลาดว่ามีรูปแบบผลิตภัณฑ์อย่างไร คิดเป็นร้อยละ 4.4

ตาราง 20 ข้อเสนอแนะในด้านส่วนผสมทางการตลาด : ด้านผลิตภัณฑ์

รายการ	ความถี่	ร้อยละ
1. ทำรูปแบบ วิธีการจัดจำหน่ายให้ทันสมัย	12	26.7
2. ควรออกรางวัลทุกเดือน	10	22.2
3. ควรมีรูปแบบที่เป็นเอกลักษณ์ของ สกส.	8	17.8
4. ควรมีการจัดประกวดรูปแบบ	5	11.1
5. มีขนาดพอเหมาะไม่ใหญ่หรือเล็กเกินไป	3	6.7
6. ศึกษารูปแบบสลากอื่นที่ประสบผลสำเร็จ	2	4.4
7. อื่น ๆ (ทำสมุดจัดเก็บ, อนุรักษ์ศิลปะ)	5	11.1
รวม	45*	100.0

หมายเหตุ: *ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย

สมาชิกที่ให้ข้อเสนอแนะ ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงส่วนผสมทางการตลาด ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ผลการศึกษาสรุปในตาราง 21 พบว่า ผู้ให้ข้อมูลคิดเห็นว่า สลากออมทรัพย์ สกส. ควรจัดจำหน่ายผ่านสาขาของ ธ.ก.ส. ทั่วประเทศคิดเป็นร้อยละ 30.5 ควรจัดจำหน่ายทางอินเทอร์เน็ต คิดเป็นร้อยละ 25.4 ควรมีการจัดจำหน่ายตรงให้ลูกค้าในสถานที่/แหล่งชุมชนทั่วไป เช่นเดียวกับสลากรัฐบาล คิดเป็นร้อยละ 13.6 ควรจัดจำหน่ายผ่านสาขาทุกสาขา คิดเป็นร้อยละ 8.5 ควรจัดจำหน่ายในห้างสรรพสินค้า คิดเป็นร้อยละ 5.1 ควรมีการเปิดจอง/สั่งซื้อล่วงหน้า คิดเป็นร้อยละ 5.1 และอื่น ๆ เช่น จำหน่ายผ่านร้านสะดวก (7 – eleven) คิดเป็นร้อยละ 11.8

ตาราง 21 ข้อเสนอแนะในด้านส่วนผสมทางการตลาด : ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย

รายการ	ความถี่	ร้อยละ
1. ควรจัดจำหน่ายผ่านสาขาของรทส.	18	30.5
2. ควรจัดจำหน่ายผ่านอินเทอร์เน็ต	15	25.4
3. จำหน่ายตรงกับลูกค้า	8	13.6
4. จำหน่ายผ่านสาขาของ รทส. ได้ทุกสาขา	5	8.5
5. จำหน่ายตามห้างสรรพสินค้า	3	5.1
6. เปิดจองขายล่วงหน้า	3	5.1
7. อื่น ๆ	7	11.8
รวม	59*	100.0

หมายเหตุ: *ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

ด้านการส่งเสริมการขาย

สมาชิกที่ให้ข้อเสนอแนะ ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงส่วนผสมทางการตลาดด้านการส่งเสริมการขาย ผลการศึกษาสรุปในตาราง 22 ผู้ให้ข้อมูลเสนอแนะให้มีความสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมการขายสลาก สกส. ผ่านสถานีโทรทัศน์ คิดเป็นร้อยละ 25.7 ควรมีของชำร่วยแจกเพื่อดึงดูดใจลูกค้า คิดเป็นร้อยละ 17.2 ควรมีรางวัลพิเศษสำหรับผู้สั่งซื้อล่วงหน้า คิดเป็นร้อยละ 13.8 ควรมีการกำหนดเป้าหมายยอดขายโดยการซื้อ 10 หน่วย แคม 1 หน่วย คิดเป็นร้อยละ 13.8 ควรกำหนดดอกเบี้ยเมื่อถึงกำหนดของสลากให้สูงขึ้น เพราะดอกเบี้ยเงินฝากในธนาคารสูงขึ้น คิดเป็นร้อยละ 8.6 ควรมีการจัดรายการโปรโมชั่นพิเศษ ในช่วงเปิดตลาด คิดเป็นร้อยละ 8.6 ควรมีเปิดตัวแทน/สาขา และให้รางวัลตามเป้าหมายการขายตอบแทน คิดเป็นร้อยละ 5.2 อื่น ๆ เช่น การประชาสัมพันธ์ผ่านทางวิทยุ หรือแจกใบปลิวคิดเป็นร้อยละ 7.1

ตาราง 22 ข้อเสนอแนะในด้านส่วนผสมทางการตลาด : ด้านการส่งเสริมการขาย

รายการ	ความถี่	ร้อยละ
1. ควรมีการประชาสัมพันธ์ผ่านสถานีโทรทัศน์	15	25.7
2. มีของชำร่วยแจกเพื่อดึงดูดลูกค้า	10	17.2
3. มีรางวัลพิเศษสำหรับผู้จอง	8	13.8
4. ชื้อ 10 แกรม 1	8	13.8
5. กำหนดดอกเบี้ยให้สูงขึ้น	5	8.6
6. จัดโปรโมชั่นพิเศษ	5	8.6
7. ตั้งยอดขายให้ตัวแทน/สาขา/ผู้ซื้อ	3	5.2
8. อื่น ๆ	4	7.1
รวม	58*	100.0

หมายเหตุ: *ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง ความต้องการซื้อสลากออมทรัพย์ของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จำกัด มีวัตถุประสงค์ เพื่อสำรวจความคิดเห็นของสมาชิกสหกรณ์ในการซื้อสลากออมทรัพย์ของ ธ.ก.ส. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิก ปัจจัยส่วนผสมทางการตลาด กับความต้องการซื้อสลากออมทรัพย์ ธ.ก.ส. ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลสมาชิกสหกรณ์ โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (simple random sampling) จากสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ ธ.ก.ส. ที่ระดับความคาดเคลื่อน 0.10 โดยแบ่งเป็นจากส่วนภูมิภาค จำนวน 84 ชุด จากส่วนกลาง 70 ชุด รวมทั้งสิ้น 154 ชุด และนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (SPSS) การวิเคราะห์ใช้เครื่องมือสถิติ ได้แก่ ร้อยละ น้ำหนักค่าคะแนนเฉลี่ย (weight mean score) และทดสอบความแตกต่างของความต้องการซื้อสลากของกลุ่มสมาชิกในภูมิภาคและสมาชิกในส่วนกลางด้วยสถิติไคสแควร์ (χ^2 - test) และทดสอบความสัมพันธ์ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิกปัจจัยส่วนผสมทางการตลาดกับความต้องการซื้อสลากออมทรัพย์ของสมาชิกด้วยสถิติ (χ^2 - test) และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson correlation coefficient) ผลการศึกษาสามารถสรุปได้ 6 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิก

สมาชิกส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง 78 คน คิดเป็นร้อยละ 50.6 อายุ 36 – 45 ปี จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 40.9 สมาชิกส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 76.0 สมาชิกสมรสแล้ว จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 74.7 ครัวเรือนสมาชิกส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนโดยเฉลี่ย 4 คน โดยมีสมาชิกในครัวเรือนต่ำสุด 1 คนและสูงสุด 10 คน มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.544 ระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิก 11 – 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 29.2

ตอนที่ 2 ข้อมูลปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจของสมาชิก

พบว่า สมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือน 10,001 – 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 28.6 ส่วนรายได้ของครัวเรือนเฉลี่ย พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนของครัวเรือนมากกว่า 40,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 53.2 สำหรับค่าใช้จ่ายของครัวเรือน พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่มี

ค่าใช้จ่ายของครัวเรือนต่อเดือน 20,001 – 30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 33.1 เมื่อพิจารณาถึงการออมพบว่า ส่วนใหญ่สมาชิกมีการออม คิดเป็นร้อยละ 91.6 สำหรับรูปแบบของการออมของครัวเรือนพบว่า ส่วนใหญ่สมาชิกจะออมทรัพย์ไว้กับธนาคารและสถาบันการเงินอื่น ๆ ร้อยละ 51.1

ตอนที่ 3 ข้อมูลความคิดเห็นปัจจัยทางด้านส่วนสมทางการตลาด ในการจำหน่ายสลากออมทรัพย์ (ในกรณี สกส. เป็นผู้ออกสลาก)

ด้านราคาสมาชิกมีความคิดเห็นต่อราคาสลากออมทรัพย์ สกส. ในระดับปานกลาง ด้วยค่าคะแนนเฉลี่ย 3.330 โดยการจำหน่ายสลากออมทรัพย์ สหกรณ์ออมทรัพย์กำหนดราคาไว้ 2 ราคา ได้แก่ 300 บาท ต่อหน่วย สมาชิกมีความคิดเห็นในระดับปานกลาง ด้วยค่าคะแนนเฉลี่ย 3.387 สลากออมทรัพย์ราคา 500 บาทต่อหน่วย มีความคิดเห็นในระดับปานกลาง ด้วยคะแนนเฉลี่ย 3.273

ด้านผลิตภัณฑ์ สมาชิกมีความเห็นว่า สลากทำด้วยวัสดุอย่างดี ไม่ขาดง่าย คงทนในระดับมาก ด้วยค่าคะแนนเฉลี่ย 3.987 รูปแบบของสลากควรมีภาพบุคคลสำคัญ เป็นที่เคารพของบุคคลทั่วไปและมีความสวยงาม เก็บไว้เป็นที่ระลึกได้ ในระดับมาก ด้วยค่าคะแนนเฉลี่ย 3.701 และ 3.662 และสลากจัดใส่ซองพลาสติกใสอย่างดี ในระดับมาก ด้วยค่าคะแนนเฉลี่ย 3.552

ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย สมาชิกมีความคิดเห็นว่าการจำหน่ายผ่านสำนักงานใหญ่ และสำนักงานสาขา การสั่งซื้อผ่านระบบออนไลน์ ในระดับปานกลาง ด้วยคะแนนเฉลี่ย 2.972 และ 3.052 ตามลำดับ ช่องทางจำหน่ายผ่านสหกรณ์ออมทรัพย์ทุกสาขา ในเวลาทำการของสหกรณ์ ในระดับมากในระดับมาก ด้วยค่าคะแนนเฉลี่ย 3.974 และช่องทางจำหน่ายผ่านคนกลางหรือตัวแทนจำหน่าย ในระดับปานกลางด้วยคะแนนเฉลี่ย 2.682

การส่งเสริมการขาย สมาชิกมีความคิดเห็นในระดับมาก ด้วยค่าคะแนนเฉลี่ย 3.582 โดยเห็นว่า มูลค่ารางวัล 5 ล้านบาท สำหรับสลากมูลค่า 500 บาทต่อหน่วย ปีละครั้ง ผลตอบแทน 50 บาทต่อหน่วยสำหรับสลากมูลค่า 500 บาทเมื่อครบ 3 ปี การประชาสัมพันธ์การออกสลาก ส.ก.ส. ผ่านทางสื่อ internet ทางหนังสือเวียน สกส. ผลตอบแทน 30 บาทต่อหน่วย สำหรับสลากมูลค่า 300 บาทเมื่อครบ 3 ปี และออกรางวัลทุก ๆ 3 เดือน (4 ครั้ง/ปี) มีความเหมาะสมในระดับมาก ด้วยค่าคะแนนเฉลี่ย 3.955, 3.708, 3.643, 3.481 และ 3.435 ตามลำดับ สำหรับมูลค่ารางวัล 3 ล้านบาท สำหรับสลากมูลค่า 300 บาทต่อหน่วย ปีละครั้ง สมาชิกเห็นด้วยในระดับปานกลาง ด้วยค่าคะแนนเฉลี่ย 3.273

ตอนที่ 4 ข้อมูลความต้องการซื้อสลากออมทรัพย์ สกส. (ในกรณี สกส. เป็นผู้ออกผล) อันได้แก่ ความต้องการซื้อ มูลค่าของสลากและจำนวนหน่วยในการซื้อสลาก

ผลการสำรวจ พบว่า สมาชิกร้อยละ 70.1 มีความต้องการซื้อสลากออมทรัพย์ คิดเป็นร้อยละ 29.9 ไม่ต้องการซื้อสลากออมทรัพย์ โดยสามารถจำแนกออกเป็นสมาชิกส่วนกลางที่ต้องการซื้อ คิดเป็นร้อยละ 27.9 ส่วนภูมิภาคที่ต้องการซื้อ คิดเป็นร้อยละ 42.2 และ สมาชิกจากส่วนกลางที่ไม่ต้องการซื้อ คิดเป็นร้อยละ 17.6 ส่วนภูมิภาคที่ไม่ต้องการซื้อ คิดเป็นร้อยละ 12.3

สลากออมทรัพย์มูลค่า 300 บาท/หน่วย พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่มีความต้องการซื้อ จำนวน 1 – 50 หน่วย จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 55.6 ต้องการซื้อ 51 – 100 หน่วย จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 32.1 และซื้อมากกว่า 100 หน่วย จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 12.3 สลากออมทรัพย์มูลค่า 500 บาท/หน่วย สมาชิกต้องการซื้อ 1 – 50 หน่วย จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 61.3 ต้องการซื้อ 51 – 100 หน่วย จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 29.6 และซื้อมากกว่า 100 หน่วย จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 10.2

ตอนที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางด้านสังคม เศรษฐกิจและปัจจัยส่วนผสมทางการตลาดกับความต้องการซื้อสลากออมทรัพย์

พบว่า ปัจจัยทางด้านสังคม คือ อายุ และระยะเวลาการเป็นสมาชิก มีความสัมพันธ์กับความต้องการของสมาชิกในการซื้อสลากออมทรัพย์ สกส. มูลค่า 500 บาทต่อหน่วย ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ คือ รายได้รวมเฉลี่ยต่อเดือนของสมาชิกมีความสัมพันธ์กับความต้องการของสมาชิกในการซื้อสลากออมทรัพย์ สกส. มูลค่า 500 บาท/หน่วย ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ส่วนปัจจัยทางด้านส่วนผสมทางการตลาด อันได้แก่ ราคา ผลិតภัณฑ์ ช่องทางการจัดและจำหน่าย มีความสัมพันธ์กับความต้องการซื้อสลากออมทรัพย์ของสมาชิก ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 และส่วนผสมทางการตลาด ด้านช่องทางการจัดจำหน่ายมีความสัมพันธ์กับความต้องการของสมาชิกในการซื้อสลากออมทรัพย์ สกส. มูลค่า 300 และ 500 บาท/หน่วย ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ตอนที่ 6 ข้อเสนอแนะในด้านการระดมทุนของสกส. ด้วยการจำหน่ายสลาก

ออมทรัพย์

ด้านราคา ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เสนอแนะว่าในการกำหนดราคาสลากควรจะกำหนดราคา 500 บาท/หน่วย มากที่สุด รองลงมาคือ 300 บาทต่อหน่วย และ 100 บาทต่อหน่วย

ด้านผลิตภัณฑ์ ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เสนอแนะว่าเกี่ยวกับสลากรอสมทรัพย์ ว่าควรมีการทำรูปแบบ วิธีการจัดจำหน่ายให้ทันสมัย รองลงมาคือ ควรออกรางวัลทุกเดือน และรูปแบบของสลากรอสมทรัพย์ของ สกส. ที่ชัดเจน

ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เสนอแนะว่า ในการจัดจำหน่ายสลากรวิธีที่ดีที่สุดคือ การจำหน่ายผ่านสาขาของ ธ.ก.ส. รองลงมาคือ ผ่านทางอินเทอร์เน็ต และจำหน่ายตรงกับลูกค้า

ด้านการส่งเสริมการขาย ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เสนอแนะว่า ในการส่งเสริมการขาย ธ.ก.ส. ควรมีการประชาสัมพันธ์ผ่านสถานีโทรทัศน์มากที่สุด รองลงมาคือ มีของชำร่วยแจกเพื่อดึงดูดลูกค้า และมีรางวัลพิเศษสำหรับผู้ซื้อ หรือซื้อ 10 แกรม 1

อภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่องความต้องการซื้อสลากรอสมทรัพย์ของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จำกัด สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ด้านความคิดเห็นของสมาชิกสหกรณ์ในการซื้อสลากรอสมทรัพย์ของ สกส. ปัจจัยส่วนผสมทางการตลาดในด้านราคา สมาชิกมีความคิดเห็นในระดับปานกลางในเรื่องความเหมาะสมของการตั้งราคาของสลากรอสมทรัพย์มูลค่า 300 บาทต่อหน่วย และ 500 บาทต่อหน่วย ในด้านผลิตภัณฑ์ สมาชิกมีความคิดเห็นในระดับมาก ในเรื่องสลากรอสมทรัพย์เป็นผลิตภัณฑ์ที่สามารถกระตุ้นให้เกิดการออม เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีการประกันความเสี่ยง ในเรื่องการลงทุน เป็นผลิตภัณฑ์ที่คืนผลประโยชน์ให้แก่สมาชิกในระยะยาวและมีมูลค่าในการลงทุนในระยะยาว ในด้านช่องทางการจัดจำหน่าย สมาชิกมีความคิดเห็นในระดับมาก ในเรื่องช่วงเวลาในการจัดจำหน่าย มีความเหมาะสม แต่ยังมีความคิดเห็นในระดับปานกลางในเรื่องการส่งซื้อสลากรอสมทรัพย์ สกส. ด้วยระบบออนไลน์ผ่านทางอินเทอร์เน็ต การสั่งซื้อโดยตรงจากสำนักงานใหญ่ และสาขาของ ธ.ก.ส. ในส่วนภูมิภาค และการสั่งซื้อผ่านคนกลางหรือตัวแทน ในด้านการส่งเสริมการขาย สมาชิกมีความคิดเห็นในระดับมาก ในเรื่องการประชาสัมพันธ์การออกสลากรอสมทรัพย์ สกส. ผ่านทางสื่ออินเทอร์เน็ตและหนังสือเวียนของสกส. มูลค่ารางวัล 3 ล้านบาท สำหรับสลากรมูลค่า 300 บาทต่อหน่วย มูลค่ารางวัล 5 ล้านบาท สำหรับสลากรมูลค่า 500 บาทต่อหน่วย การออกรางวัลทุก ๆ 3 เดือนและผลตอบแทน เมื่อสลากรมีอายุครบ 3 ปี จากผลการศึกษาประชาชนมีความคิดเห็นในเชิงบวกต่อสลากรอสมทรัพย์ ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะประชาชนเห็นความสำคัญของการออมทรัพย์ ซึ่งสลากรอสมทรัพย์ก็เป็นรูปแบบการออมอีกประเภทหนึ่ง ที่สามารถทำให้ประชาชน

สามารถออมทรัพย์ไว้ใช้ในอนาคต อีกทั้ง สลากออมทรัพย์ยังมีผลตอบแทนในรูปของเงินรางวัลซึ่งเป็นแรงจูงใจอีกทางหนึ่งที่ทำให้ประชาชนซื้อสลากออมทรัพย์ นอกจากนี้ จากกลยุทธ์การตลาด (4 p's) (พรรณพิมล ก้านนก, 2539) และส่วนผสมทางการตลาด (ชงชัย สันติวงษ์, 2534) กล่าวว่า ในการตอบสนองความต้องการของลูกค้าในสินค้าและบริการต่าง ๆ จะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบ 4 ด้าน คือ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านสถานที่ ด้านการส่งเสริมการจำหน่าย และด้านราคา กล่าวคือ ผลิตภัณฑ์จะเป็นสิ่งที่ลูกค้าสนใจพิจารณาก่อนที่จะสนองตอบต่อความต้องการของตนเองหรือไม่ ซึ่งหากพิจารณาในสลากออมทรัพย์ จะเห็นว่า สลากออมทรัพย์สามารถสนองตอบต่อความต้องการออมของประชาชนได้ ดังจะเห็นได้ว่า ประชาชนเห็นด้วยในระดับมากกับคำกล่าวที่ว่า สลากออมทรัพย์เป็นผลิตภัณฑ์ที่สามารถกระตุ้นให้เกิดการออม เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีการประกันความเสี่ยงในเรื่องการลงทุน และเป็นผลิตภัณฑ์ที่คืนผลประโยชน์ให้แก่สมาชิกในระยะยาวและมีความคุ้มค่าในการลงทุนในระยะยาว นอกจากนี้ ราคายังเป็นปัจจัยที่สามารถดึงดูดความสนใจให้เกิดขึ้นมาได้ จากความคิดเห็นของประชาชน เห็นว่าราคาของสลากออมทรัพย์ มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง ซึ่งหมายความว่า ประชาชนก็ยังคิดว่า ราคามีความเหมาะสมในระดับที่ยอมรับได้ ส่วนช่องทางการจัดจำหน่าย และการส่งเสริมการจำหน่าย ประชาชนก็ยังเห็นว่า มีความเหมาะสมที่สามารถยอมรับได้ เป็นไปตามกลยุทธ์ด้านการตลาดในเรื่องของการจัดจำหน่าย และการส่งเสริมการจำหน่าย ซึ่งกล่าวไว้ว่า ผลิตภัณฑ์ที่ดีหากไม่สามารถไปถึงทันเวลาและในสถานที่ที่มีความต้องการแล้ว หรือหากไม่มีการสื่อสารความเข้าใจให้ลูกค้าได้รู้ถึงตัวผลิตภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์นั้น ๆ ก็จะไม่มีความหมาย

2. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางด้านสังคม เศรษฐกิจ ปัจจัยส่วนผสมทางการตลาดที่มีต่อความต้องการซื้อสลากออมทรัพย์ สกส. พบว่า ปัจจัยทางด้านสังคม ได้แก่ อายุ ระยะเวลาเป็นสมาชิกมีความสัมพันธ์กับความต้องการซื้อสลากออมทรัพย์มูลค่า 500 บาทต่อหน่วย ซึ่งสอดคล้องกับสมหวัง เครือแก้ว (2544) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อเงินออมของสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียน กรณีศึกษาสหกรณ์เครดิตยูเนียนศรีหุทัยขลุง จำกัด พบว่า ระยะเวลาในการเป็นสมาชิกมีความสัมพันธ์กับเงินออมของสมาชิก ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ รายได้รวมเฉลี่ยต่อเดือนของสมาชิกมีความสัมพันธ์กับความต้องการซื้อสลากออมทรัพย์ สกส. แต่ค่าใช้จ่ายไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการซื้อสลากออมทรัพย์ สกส. ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ โสภณ โรจน์ธำรงค์ (2528) ที่ทำการศึกษาพฤติกรรมการออมของครัวเรือนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สอดคล้องกับเบญจมาศ ดากัน (2540) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการออมของครอบครัวสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูลำปาง จำกัด ปี 2538 สอดคล้องกับ สมหวัง เครือแก้ว (2544) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อเงินออมของสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียน กรณีศึกษาสหกรณ์เครดิตยูเนียนศรีหุทัยขลุง จำกัด ซึ่งผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่ารายได้มีผลต่อการออมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในทางบวก

นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของฉนวนจิตต์ ท้าวแคนคำ (2534) ที่ทำการศึกษาปัจจัยที่มี ความสัมพันธ์กับการระดมเงินทุนภายในและประสิทธิภาพการบริหารเงินทุนของสหกรณ์ การเกษตรสันทราย จำกัด ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า รายได้ มีความสัมพันธ์กับการระดมเงินทุน ภายในซึ่งมาจากการรับฝากเงินและเพิ่มหุ้นของสมาชิก ผลการศึกษายังสอดคล้องกับ ซึ่งผล การศึกษาชี้ให้เห็นว่าปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการออมคือ รายได้ถาวร นอกจากนี้ ค่าใช้จ่ายยังม ีความสัมพันธ์กับการระดมเงินทุนภายในอีกด้วย ซึ่งขัดแย้งกับผลการศึกษาในครั้งนี้ ที่พบว่า ค่าใช้จ่ายไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการซื้อสลากออมทรัพย์ สกส. ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะภาวะ เศรษฐกิจในปัจจุบัน ที่ทำให้ประชาชนลดการใช้จ่ายในครัวเรือนลง และออมมากขึ้น อีกทั้งผล การศึกษายังมีความขัดแย้งกับสมหวัง เครือแก้ว (2544) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อเงินออมของสมาชิก สหกรณ์เครดิตยูเนียน กรณีศึกษาสหกรณ์เครดิตยูเนียนศรีหฤทัยขลุ้ง จำกัด พบว่า จำนวนสมาชิกใน ครัวเรือนมีความสัมพันธ์กับการออม ซึ่งในผลการศึกษาครั้งนี้ ไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการ ซื้อสลากออมทรัพย์ สำหรับส่วนผสมทางการตลาด ได้แก่ ช่องทางการจัดจำหน่ายมีความสัมพันธ์ กับความต้องการซื้อสลากออมทรัพย์ สกส. มูลค่า 300 บาทต่อหน่วย และมูลค่า 500 บาทต่อหน่วย

ข้อเสนอแนะ

1. สมาชิกมีความคิดเห็นต่อการจำหน่ายสลากออมทรัพย์มูลค่า 300 บาท ต่อหน่วย และ 500 บาทต่อหน่วย ในระดับปานกลาง ควรมีการปรับราคาให้มีความหลากหลาย เช่น 100 บาท และ 200 บาทต่อหน่วย
2. การกำหนดมูลค่ารางวัล โดยเฉพาะมูลค่ารางวัลสำหรับสลาก 300 บาทต่อ หน่วย ซึ่งสมาชิกให้ความสนใจมากกว่า 500 บาท/หน่วย ควรเพิ่มขึ้นและเพิ่มอัตราดอกเบี้ยเมื่อ สลากครบอายุ ให้สอดคล้องกับอัตราดอกเบี้ยเงินฝากในปัจจุบันที่มีอัตราสูงขึ้น จะเป็นการสร้าง แรงจูงใจในผลิตภัณฑ์รูปแบบใหม่ดังกล่าว
3. ปัจจัยส่วนผสมทางการตลาดมีความสัมพันธ์เชิงบวก ด้วยค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์ ซึ่งแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ทางการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยส่วนผสมทางการตลาด ทั้งด้านราคา ผลิตภัณฑ์ ช่องทางการตลาด และส่งเสริมการขาย จะมีความความสัมพันธ์ในทิศทาง เดียวกับความต้องการซื้อสลากออมทรัพย์ ดังนั้น จึงควรมีการพัฒนาช่องทางการตลาดเพื่อกระตุ้น ให้เกิดการออมโดยซื้อสลากออมทรัพย์
4. ช่องทางการจัดจำหน่ายสลากออมทรัพย์ ควรใช้ช่องทางจำหน่ายที่สะดวก รวดเร็ว และสามารถจำหน่ายได้ในพื้นที่กว่า ครอบคลุมสมาชิกและประชาชนทั่วไป เช่น ผ่านสาขา

ต่างๆ ของ ธ.ก.ส. การจัดจำหน่ายผ่านระบบออนไลน์ เป็นต้น ซึ่งนอกจากจะลดต้นทุนทางการจัดจำหน่ายแล้วยังสามารถเป็นฐานการจัดจำหน่ายได้กว้างขึ้นอีกด้วย

5. สำหรับสมาชิกที่มีการออมทรัพย์ด้วยวิธีอื่น ๆ และใช้บริการออมทรัพย์ผ่านสถาบันการเงินอื่น ควรหาแนวทางในการกระตุ้นและสร้างแรงจูงใจให้เกิดการออมจากผลิตภัณฑ์ที่สหกรณ์เป็นผู้ระดมเงินทุน เนื่องจากเหตุผลของการออมผ่านหน่วยงานอื่น หรือสถาบันการเงินอื่น ส่วนหนึ่งเนื่องจากความไม่มั่นใจในการดำเนินงานของสหกรณ์และรางวัลหรือผลตอบแทนมีมูลค่าน้อยไม่สร้างแรงจูงใจให้เกิดการออม การพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ให้ทันสมัยก็เป็นอีกช่องทางที่ควรพัฒนาให้เกิดเอกลักษณ์เฉพาะของสกส.

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาความเป็นไปได้ (possibility study) ในการจำหน่ายสลากออมทรัพย์ สหกรณ์ออมทรัพย์ ในเขตภูมิภาคและส่วนกลาง เพื่อหาแนวทางในการปรับปรุง พัฒนาผลิตภัณฑ์ดังกล่าวให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด
2. ควรศึกษาเปรียบเทียบความต้องการซื้อสลากออมทรัพย์ระหว่างสมาชิก สหกรณ์ออมทรัพย์ สกส. กับบุคคลหรือลูกค้าทั่วไป เพราะจะสามารถเพิ่มช่องทางการจัดจำหน่ายได้อีกช่องทางหนึ่งและอาจจะเป็นช่องทางที่กว้างกว่าสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ ธ.ก.ส.
3. ควรศึกษาเปรียบเทียบ ต้นทุน – ผลตอบแทนของการจำหน่ายสลากออมทรัพย์ สกส. กับสถาบันการเงินที่จัดจำหน่ายอื่น ๆ เช่น ธนาคารออมสิน เพื่อหาแนวทางในการลดต้นทุนและเพิ่มผลตอบแทนให้แก่หน่วยงานและลูกค้าในอันที่จะส่งเสริมให้เกิดรูปแบบการออมทรัพย์แก่สมาชิกและประชาชนโดยทั่วไป
4. ควรศึกษากับปัญหาและอุปสรรคของการจัดจำหน่ายสลากออมทรัพย์ สหกรณ์ออมทรัพย์ สกส. เพื่อหาแนวทาง และนโยบายที่เหมาะสม

บรรณานุกรม

- กรมตรวจบัญชีสหกรณ์. 2546. สหกรณ์รายจังหวัดประจำปี 2546. กรุงเทพฯ: ศูนย์สารสนเทศ.
- กรมส่งเสริมสหกรณ์. 2542. พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.2542. กรุงเทพฯ: กองการเจ้าหน้าที่.
- กรมส่งเสริมสหกรณ์ กองวิชาการ. 2518. การบริหารงานสหกรณ์ออมทรัพย์. กรุงเทพฯ: กองการเจ้าหน้าที่.
- เดือนจิต สารบุตร. 2529. บทบาทของสหกรณ์ออมทรัพย์ในการส่งเสริมการออมของสมาชิกเฉพาะกรณีศึกษาสหกรณ์ออมทรัพย์นครราชสีมา จำกัด. เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- ณอมจิตต์ ท้าวแดนคำ. 2534. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการระดมเงินทุนภายในและประสิทธิภาพการบริหารเงินทุนของสหกรณ์การเกษตรสันทราย จำกัด. เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- “คำชี้แจงการออกสลากออมทรัพย์ทวีสิน”. 2546. กรุงเทพฯ: ธ.ก.ส.
- ธงชัย สันติวงษ์. 2534. การบริหารเชิงกลยุทธ์. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- นำชัย ทนุผล. 2531. วิธีเตรียมโครงการวิจัย. เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.
- เบญจมาศ ดากัน. 2540. ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการออมของครอบครัวสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครุฑป่าง จำกัด. เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- ประคอง วรรณสูตร. 2542. สถิติการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประภาศรี กล่อมมานพ. 2543. ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการดำเนินงานด้านการเงินของ ธ.ก.ส.. เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- ประเสริฐศักดิ์ บุญตระกูลพูนทวี. 2543. ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการออมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำกัด. เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- พรรณพิมล ก้านกนก. 2539. กลยุทธ์การตลาด. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- พวงผกา วรรณะปกรณ์. 2536. การบริหารการเงินของสหกรณ์ออมทรัพย์นครราชสีมา จำกัด จังหวัดนครราชสีมา พ.ศ. 2529-2533. เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- ยินดี เจ้าแก้ว. 2528. พฤติกรรมความคิดเห็นและความรู้ความเข้าใจของสมาชิกสหกรณ์ที่มีต่อความสำเร็จของสหกรณ์ออมทรัพย์ครุบุรีรัมย์ จำกัด จังหวัดบุรีรัมย์. เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

รณชิต ชุมทอง. 2538. ผลการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำกัด

พ.ศ.2538. เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

เรณู มงคลทรง. 2546. วิเคราะห์การบริหารเงินทุนของสหกรณ์ออมทรัพย์ กรณีศึกษา

สหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ จำกัด. เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์
ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

สมพงษ์ เกษมสิน. 2517. การบริหารการตลาด. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

_____. 2526. กลยุทธ์การตลาด. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

สมหวัง เครือแก้ว. 2544. ปัจจัยที่มีผลต่อเงินออมของสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียน จำกัด

กรณีศึกษาสหกรณ์เครดิตยูเนียนศรีหฤทัยขลุง จำกัด. เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท,
มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

“สหกรณ์ออมทรัพย์”. 2547. กรุงเทพฯ: ส่วนเผยแพร่และประชาสัมพันธ์สหกรณ์การเกษตรแห่ง
ประเทศไทย จำกัด. (แผ่นพับ).

สหกรณ์ออมทรัพย์ ธ.ก.ส.. 2546. รายงานกิจการประจำปี 2546. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์
การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

สุขใจ น้ำผุด. 2545. กลยุทธ์การบริหารการเงินบุคคล. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

โสภณ โรจน์ธำรงค์. 2528. พฤติกรรมการออมในครัวเรือนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. เชียงใหม่:
วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

อภิชาติ รัตนโกเมศ. 2548. การประเมินผลการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูอุดรธานี จำกัด.
เชียงใหม่: ภาคนิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

อรรถสิทธิ์ แสงดี. 2540. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อเงินฝากของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส.สาขาพิษณุโลก
จังหวัดพิษณุโลก. เชียงใหม่: ภาคนิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

อัมพร วัฒนาพานิช. 2521. การประเมินผลการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย
พ.ศ. 2507-2516. เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, สถาบันเทคโนโลยีการเกษตร
แม่โจ้.

อุทัย สายเนตร. 2537. พฤติกรรมการออมของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส.. กรุงเทพฯ: ธนาคารเพื่อการเกษตร
และสหกรณ์การเกษตร.

Yamane Tero. 1973. *Statistics: An Introductory Analysis*. 3rd ed. Tokyo: Harper International
Edition.

ภาคผนวก

สหกรณ์ออมทรัพย์ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จำกัด (สกส.)

ว่าด้วยข้อบังคับของสหกรณ์

หมวดที่ 1 ชื่อประเภทและที่ตั้งสำนักงาน

ข้อ 1. ชื่อ ประเภทและที่ตั้งสำนักงาน

ชื่อ สหกรณ์ออมทรัพย์ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรจำกัด

ชื่อภาษาอังกฤษ The saving co-operatives limited of The Bank for
Agriculture and Agricultural co-operatives ชื่อย่อ สกส.

ประเภท สหกรณ์ออมทรัพย์

ที่ตั้งสำนักงานเลขที่ 469 ถนนนครสวรรค์ แขวงสวนจิตรลดา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร 10300 สหกรณ์อาจย้ายที่ตั้งสำนักงานได้ตามที่คณะกรรมการดำเนินการพิจารณาเห็นสมควร โดยแจ้งให้นายทะเบียนสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ทราบ และให้ปิดประกาศไว้ที่สำนักงานของสหกรณ์เดิม สำนักงานส่วนราชการสหกรณ์เป็นเวลาไม่น้อยกว่าสามสิบวัน และให้ดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับในการประชุมใหญ่คราวต่อไปด้วย
ตราของสหกรณ์มีรูปลักษณะเป็นถุงเงินรวงข้าว ซึ่งหมายถึง ความอุดมสมบูรณ์ของสมาชิก จอมพลวึก หมายถึง การสะสมทรัพย์ของสมาชิก และของ สกส. ต้นไทร หมายถึง ความมั่นคง ร่มเย็น

หมวดที่ 2 วัตถุประสงค์

ข้อ 2. วัตถุประสงค์สหกรณ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมของบรรดาสมาชิกโดยวิธีช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามหลักสหกรณ์รวมทั้งในข้อต่อไปนี้

1. ส่งเสริมให้สมาชิกออมทรัพย์ โดยช่วยให้สามารถสงวนส่วนแบ่งรายได้ของตนไว้ในทางอันมั่นคงและได้ประโยชน์ ตามสมควร
2. ส่งเสริมการช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในหมู่สมาชิก
3. รับฝากเงินจากสมาชิกและสหกรณ์อื่น
4. จัดหาทุนเพื่อกิจการตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์
5. ให้มีเงินกู้แก่สมาชิก

6. ให้สหกรณ์อื่นกู้ยืมเงินซื้อ
7. หุ่นของสถาบันการเงินซึ่งมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่สหกรณ์
8. ซื้อหุ้นของชุมนุมสหกรณ์หรือสหกรณ์อื่น
9. ซื้อหุ้นของสถาบันที่ประกอบธุรกิจอื่นทำให้เกิดความ หรือ ส่งเสริมความเจริญแก่กิจการของสหกรณ์
10. ซื้อหลักทรัพย์รัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจ
11. ซื้อและออกตั๋วสัญญาใช้เงินและตราสารการเงิน
12. ฝากหรือลงทุนอย่างอื่นตามกฎหมาย และตามที่คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติกำหนด
13. ดำเนินการให้กู้ยืมเพื่อการเคหะ
14. ให้สวัสดิการและสงเคราะห์ตามสมควรให้แก่สมาชิก และ ครอบครัว
15. ร่วมมือกับทางราชการ สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย ชุมนุม สหกรณ์ และสหกรณ์อื่น เพื่อส่งเสริมและปรับปรุงกิจการของสหกรณ์
16. กระทำการต่างๆตามที่อนุญาตไว้ในกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กล่าวข้างต้น รวมถึงซื้อ ถือกรรมสิทธิ์ หรือทรัพย์สินครอบครอง กู้ ยืม เช่า หรือให้เช่า เช่าซื้อหรือให้เช่าซื้อ แลกเปลี่ยน โอน หรือรับโอนสิทธิการเช่า หรือสิทธิการเช่าซื้อ ขายหรือจำหน่าย จำนองหรือรับจำนอง จำนำหรือรับจำนำ ด้วยวิธีอื่นใด ซึ่งทรัพย์สินแก่สมาชิก หรือของสมาชิก
17. ให้ความช่วยเหลือทางวิชาการแก่สมาชิก ขอหรือรับความช่วยเหลือทางวิชาการจากทางราชการ หน่วยงานของต่างประเทศ หรือบุคคลอื่นใด
18. ดำเนินกิจการอย่างอื่นบรรดาที่เกี่ยวกับหรือเนื่องในการจัดให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์และเพื่อประโยชน์ของสมาชิก

หมวดที่ 3 ทุน

- ข้อ 3. ที่มาของทุน สหกรณ์อาจหาทุนเพื่อดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้
1. ออกหุ้น
 2. รับฝากเงินจากสมาชิกและสหกรณ์อื่น
 3. กู้ยืมเงินและรับเงินจากการออกตั๋วสัญญาใช้เงินและตราสารการเงินอย่างอื่น

4. สะสมทุนสำรองและทุนอื่นๆรับเงินอุดหนุนหรือทรัพย์สินที่มีผู้ยกให้

หุ้น

ข้อ 4. การออกหุ้น สหกรณ์ออกหุ้นได้โดยไม่จำกัดจำนวน มีมูลค่าหุ้นละสิบบาท

ข้อ 5. การถือหุ้น สมาชิกทุกคนต้องชำระค่าหุ้นเป็นรายเดือนตั้งแต่เดือนแรกที่เข้าเป็นสมาชิกตามอัตราส่วนของจำนวนเงินได้รายเดือนของตน ตามที่กำหนดไว้ในระเบียบของสหกรณ์

เงินได้รายเดือนตามความในวรรคแรก หมายถึงเงินเดือนหรือค่าจ้างประจำ และเงินที่จ่ายควบกับเงินเดือนซึ่งสมาชิกได้รับจากหน่วยงานต้นสังกัด

ถ้าสมาชิกประสงค์จะถือหุ้นรายเดือนในอัตราที่สูงกว่าอัตราที่กำหนดไว้ในระเบียบของสหกรณ์หรือจะขอซื้อหุ้นเพิ่มขึ้นเมื่อใดให้แสดงความจำนงเป็นหนังสือต่อคณะกรรมการดำเนินการเพื่อพิจารณา แต่จำนวนหุ้นทั้งหมดต้องไม่เกินหนึ่งในห้าของหุ้นที่ชำระแล้วทั้งหมด

สมาชิกจะโอนหรือถอนหุ้นในระหว่างที่ตนเป็นสมาชิกอยู่ไม่ได้

ในระหว่างที่สมาชิกภาพของสมาชิกยังไม่สิ้นสุด สหกรณ์ไม่ต้องส่งเงินค่าหุ้นเพื่อชำระหนี้แก่เจ้าหนี้ของสมาชิคนั้น

ข้อ 4. การออกหุ้น สหกรณ์ออกหุ้นได้โดยไม่จำกัดจำนวน มีมูลค่าหุ้นละสิบบาท

ข้อ 5. การถือหุ้น สมาชิกทุกคนต้องชำระค่าหุ้นเป็นรายเดือนตั้งแต่เดือนแรกที่เข้าเป็นสมาชิกตามอัตราส่วนของจำนวนเงินได้รายเดือนของตน ตามที่กำหนดไว้ในระเบียบของสหกรณ์

ข้อ 6. การชำระค่าหุ้นรายเดือน การชำระค่าหุ้นรายเดือนนั้น ให้ชำระโดยวิธีหักจากเงินได้รายเดือนของสมาชิกในวันจ่ายเงินได้รายเดือนประจำเดือนนั้น ๆ ทุกเดือน

เมื่อสมาชิกมีคำขอเป็นหนังสือและคณะกรรมการดำเนินการได้สอบสวนพิจารณาเห็นว่าสมาชิคนั้นตกอยู่ในพฤติกรรมอันทำให้ไม่สามารถชำระค่าหุ้นรายเดือน โดยมีไข่เกิดขึ้นด้วยเจตนาอันไม่สุจริตของตน คณะกรรมการดำเนินการจะอนุญาตให้สมาชิคนั้นมีต้องชำระค่าหุ้นรายเดือนชั่วคราวระยะเวลาตามที่คณะกรรมการเห็นสมควรก็ได้

ข้อ 7. การงดส่งเงินค่าหุ้นรายเดือน สมาชิกที่ได้ส่งเงินค่าหุ้นรายเดือน หรือลดจำนวนการถือหุ้นรายเดือนลงก็ได้ โดยแจ้งความจำนงเป็นหนังสือต่อคณะกรรมการดำเนินการพิจารณา

ข้อ 8. การแจ้งยอดจำนวนหุ้น สหกรณ์จะแจ้งยอดจำนวนหุ้นที่สมาชิกชำระเต็มมูลค่าแล้วให้สมาชิกแต่ละคนทราบทุกสิ้นปีทางบัญชีของสหกรณ์

หมวดที่ 4 การดำเนินงาน

ข้อ 9. การรับฝากเงิน สหกรณ์อาจรับฝากเงินประเภทออมทรัพย์ หรือประเภทประจำจากสมาชิกหรือสหกรณ์อื่นได้ตามระเบียบของสหกรณ์

ข้อกำหนดเกี่ยวกับการฝาก ดอกเบี้ย การถอนเงินฝาก และอื่น ๆ ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในระเบียบของสหกรณ์ที่ได้รับ ความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์

ให้สหกรณ์ดำรงสภาพคล่องตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

การให้เงินกู้

ข้อ 10. การให้เงินกู้ เงินกู้นี้อาจให้ ได้แก่

1. สมาชิกของสหกรณ์

2. สหกรณ์อื่น

การให้เงินกู้แก่สมาชิกนั้น ให้คณะกรรมการดำเนินการมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยให้เงินกู้ได้ตามข้อบังคับและตามระเบียบของสหกรณ์

ข้อกำหนดต่างๆเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การพิจารณาวินิจฉัยให้เงินกู้ประเภทและจำกัดแห่งเงินกู้หลักประกันสำหรับเงินกู้ ลำดับแห่งการให้เงินกู้ การกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ การส่งเงินงวดชำระหนี้สำหรับเงินกู้ การควบคุมหลักประกัน การเรียกคืนเงินกู้และอื่น ๆ ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในระเบียบของสหกรณ์

การให้เงินกู้แก่สหกรณ์อื่นนั้น คณะกรรมการดำเนินการจะพิจารณาให้เงินกู้ได้ต่อเมื่อสหกรณ์มีเงินทุนเหลือจากการให้เงินกู้แก่สมาชิกแล้ว ตามระเบียบของสหกรณ์ที่ได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์

สมาชิกหรือสหกรณ์อื่นซึ่งประสงค์จะขอกู้เงินจากสหกรณ์นี้ต้องเสนอคำขอู้ตามแบบและระเบียบของสหกรณ์ที่วางไว้

ข้อ 11. ความมุ่งหมายแห่งเงินกู้ เงินกู้ซึ่งให้แก่สมาชิกไม่ว่าประเภทใด ๆ จะให้เฉพาะเพื่อการอันจำเป็น หรือมีประโยชน์ตามที่คณะกรรมการดำเนินการเห็นสมควร

ข้อ 12. ประเภทแห่งเงินกู้ สหกรณ์อาจให้เงินกู้แก่สมาชิกได้ตามประเภทดังต่อไปนี้

1. เงินกู้เพื่อเหตุฉุกเฉิน ในกรณีที่สมาชิกมีเหตุฉุกเฉินหรือเหตุอันจำเป็นรีบด่วน และมีความประสงค์ขอกู้เงิน คณะกรรมการดำเนินการอาจให้เงินกู้เพื่อเหตุนั้นได้ตามระเบียบของสหกรณ์

2. เงินกู้สามัญ ในกรณีที่สมาชิกมีความประสงค์ขอกู้เงินสำหรับใช้จ่ายเพื่อการอันจำเป็นหรือมีประโยชน์ต่างๆ คณะกรรมการดำเนินการอาจพิจารณาให้เงินกู้สามัญแก่สมาชิกนั้นได้ตามระเบียบของสหกรณ์

3. เงินกู้พิเศษ เพื่อส่งเสริมฐานะความมั่นคงหรือเพื่อการเคหะหรือก่อประโยชน์นอกเขตแก่สมาชิกได้ คณะกรรมการดำเนินการอาจให้เงินกู้พิเศษแก่สมาชิกนั้นได้ตามที่เห็นสมควร โดยผู้กู้ต้องระบุมุ่งหมายแต่ละอย่างของเงินกู้ประเภทนี้ตลอดจนเงื่อนไขและวิธีการ และต้องมีหลักประกันตามที่กำหนดไว้ในระเบียบของสหกรณ์

ข้อ 13. ดอกเบี้ยเงินกู้ ให้สหกรณ์เรียกดอกเบี้ยเงินกู้ทุกประเภทที่ให้แก่สมาชิกในอัตราตามที่กำหนดไว้ในระเบียบของสหกรณ์

ข้อ 14. การควบคุมหลักประกันและการเรียกคืนเงินกู้ ให้คณะกรรมการดำเนินการตรวจสอบควบคุมให้เงินกู้ทุกรายมีหลักประกันตามที่กำหนดไว้ในระเบียบของสหกรณ์ และเมื่อคณะกรรมการดำเนินการเห็นว่าหลักประกันสำหรับเงินกู้รายใดบกพร่อง ผู้กู้จะต้องจัดการแก้ไขให้คืนดีภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการดำเนินการกำหนด

ข้อ 15. ในกรณีอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ ให้ถือว่าเงินกู้ไม่ว่าประเภทใด ๆ เป็นอันถึงกำหนดส่งคืน โดยสิ้นเชิง พร้อมทั้งดอกเบี้ยในทันที โดยมีพักต้องคำนึงถึงกำหนดเวลาที่ให้ไว้ และให้คณะกรรมการดำเนินการจัดการเรียกคืนโดยมิชักช้า

1. เมื่อสมาชิกผู้กู้ออกจากสหกรณ์ไม่ว่าเพราะเหตุใด ๆ

2. เมื่อปรากฏต่อคณะกรรมการดำเนินการว่าผู้กู้นำเงินกู้ไปใช้ผิดความมุ่งหมายที่ให้เงินกู้ขึ้น

3. เมื่อคณะกรรมการดำเนินการเห็นว่าหลักประกันสำหรับเงินกู้รายใดเกิดบกพร่อง และผู้กู้มิได้จัดการแก้ไขคืนดีภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการดำเนินการกำหนด

4. เมื่อค้างส่งเงินงวดชำระหนี้ไม่ว่าต้นเงินหรือดอกเบี้ยติดต่อกันเป็นเวลาถึงสองเดือน หรือผิดนัดการส่งเงินงวดชำระหนี้ ดังว่านั้นถึงสามคราวสำหรับเงินกู้รายหนึ่ง ๆ ในกรณีที่ผู้ค้ำประกันจะต้องรับผิดชอบชำระหนี้แทนผู้กู้ตามที่กล่าวในวรรคก่อน และไม่สามารถชำระหนี้คืนโดยสิ้นเชิงได้ เมื่อผู้ค้ำประกันร้องขอ คณะกรรมการดำเนินการอาจผ่อนผันให้ผู้ค้ำประกันชำระเป็นงวดรายเดือนจนครบจำนวนเงินกู้ แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินจำนวนงวดสำหรับเงินกู้ประเภทนั้น ๆ

5. ความผูกพันของผู้กู้และผู้ค้ำประกัน ผู้กู้ หรือผู้ค้ำประกันต้องรับผูกพันว่าถ้าตนประสงค์จะขอลาออกจากงานประจำจะต้องแจ้งเป็นหนังสือให้สหกรณ์ทราบ และจัดการชำระหนี้สินซึ่งตนมีอยู่ต่อสหกรณ์ให้เสร็จสิ้นเสียก่อน เว้นแต่กรณีที่ยังคงเป็นสมาชิกอยู่ตามข้อ 41.

การฝากหรือการลงทุนของสหกรณ์

ข้อ 16. การฝากหรือการลงทุนของสหกรณ์ เงินของสหกรณ์นั้นสหกรณ์อาจฝากหรือลงทุนได้ตามที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ และตามที่คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติกำหนด ภายใต้กฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ โดยให้คำนึงถึงความมั่นคงและประโยชน์สูงสุดที่สหกรณ์หรือสมาชิกจะได้รับ

การกู้ยืมเงินหรือการค้ำประกัน

ข้อ 17. วงเงินกู้ยืมหรือค้ำประกัน ที่ประชุมใหญ่อาจกำหนดวงเงินกู้ยืมหรือการค้ำประกันสำหรับปีหนึ่งๆ ไว้ตามที่จำเป็นและสมควรแก่การดำเนินงาน วงเงินซึ่งกำหนดดังนี้ต้องได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์

ข้อ 18. การกู้ยืมเงินหรือการค้ำประกัน สหกรณ์อาจกู้ยืมเงิน หรือออกตั๋วสัญญาใช้เงิน หรือ ตราสารการเงิน หรือโดยวิธีอื่นใดสำหรับใช้เป็นทุนดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ได้ ตามที่คณะกรรมการดำเนินการเห็นสมควร ทั้งนี้จะต้องอยู่ภายในวงเงินกู้ยืมหรือการค้ำประกันประจำปีตาม ข้อ 17.

การเงินและการบัญชีของสหกรณ์

ข้อ 19. การลงลายมือชื่อแทนสหกรณ์การลงลายมือชื่อเพื่อให้มีผลผูกพัน สหกรณ์ในกิจการอันเกี่ยวกับบุคคลภายนอก เว้นแต่จะกำหนดไว้เป็นพิเศษตามข้อบังคับนี้ให้ปฏิบัติดังนี้

1. หนังสือกู้ยืมซึ่งสหกรณ์เป็นผู้กู้ยืม ตลอดจนการเบิก หรือรับเงินกู้ การจดทะเบียนสิทธิ และนิติกรรมเกี่ยวกับการจ้างงานทุกประเภท การจ้างงานซึ่งสหกรณ์เป็นผู้จ้างงาน การถอนเงินฝากของ สหกรณ์ และในนิติกรรมอื่นๆ จะต้องลงลายมือชื่อ ประธานกรรมการหรือรองประธานกรรมการ หรือเลขานุการ หรือเหรัญญิก หรือกรรมการผู้ที่คณะกรรมการดำเนินการมอบหมายหรือผู้จัดการรวมเป็นสองคน คณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ อาจมอบหมายให้กรรมการของสหกรณ์คนใดคนหนึ่งหรือหลายคน หรือผู้จัดการ ลงลายมือชื่อแทนสหกรณ์ในการรับจ้าง ให้ได้ถอนจากจ้าง รับจ้างเฉพาะส่วน รับจ้างเพิ่มหลักทรัพย์ ชำเงินจาก

งานของปลอดงานอง แก่ใจหานี้อันงานองเป็นประกัน หรือบังคับงานอง ตลอดจนกระทำการอื่นใด เกี่ยวกับการงานองได้ โดยมติคณะกรรมการเป็นผู้กำหนด

ในการดำเนินการตามวรรคก่อน คณะกรรมการดำเนินการอาจแต่งตั้ง ให้เจ้าหน้าที่ของสหกรณ์หรือบุคคลภายนอก เป็นตัวแทนของสหกรณ์โดยมติที่ประชุมคณะกรรมการ ดำเนินการ

2. การรับฝากเงิน ใบรับเงิน และเอกสารทั้งปวง นอกจากที่กล่าวไว้ใน (1) ข้างบนนี้จะต้องลงลายมือชื่อของประธานกรรมการหรือรองประธานกรรมการหรือเหรัญญิก หรือเลขานุการ หรือผู้จัดการ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายคนใดคนหนึ่ง

อนึ่ง ในหนังสือกู้ยืมซึ่งสหกรณ์เป็นผู้กู้ยืม เช็ก ใบสั่งจ่ายเงิน ใบรับเงิน ตัวสัญญาใช้เงิน และตราสารการเงินของสหกรณ์นั้น ต้องประทับตราของสหกรณ์ เป็นสำคัญด้วย

ข้อ 20. การเงินของสหกรณ์ การรับจ่ายและเก็บรักษาเงินของสหกรณ์ ให้อยู่ใน ความรับผิดชอบของผู้จัดการ ทั้งนี้ เป็นไปตามระเบียบของสหกรณ์

ข้อ 21. การบัญชีของสหกรณ์ ให้สหกรณ์จัดให้มีการทำบัญชีตามแบบและรายการ ที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด และเก็บรักษาบัญชีและเอกสารประกอบการลงบัญชีไว้ที่สำนักงาน สหกรณ์ภายในระยะเวลาที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด

ให้บันทึกรายการในบัญชีเกี่ยวกับกระแสเงินสดของสหกรณ์ในวันที่เกิดเหตุ นั้น สำหรับเหตุอื่นที่ไม่เกี่ยวกับกระแสเงินสด ให้บันทึกรายการในสมุดบัญชีภายในสามวัน นับแต่วันที่ มีเหตุอันจะต้องบันทึกการานั้น และการลงบัญชีต้องมีเอกสารประกอบการลงบัญชีที่สมบูรณ์ โดยครบถ้วน

ให้สหกรณ์จัดทำงบดุลอย่างน้อยครั้งหนึ่งในรอบสิบสองเดือนอันจัดว่าเป็นรอบปี ทางบัญชีของสหกรณ์ ซึ่งต้องมีรายการแสดง สินทรัพย์ หนี้สิน และทุนของสหกรณ์ กับทำบัญชี กำไรขาดทุนตามแบบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนดวันสิ้นปีทางบัญชีของสหกรณ์ให้สิ้นสุด ณ วันที่ 31 ธันวาคม ของทุกปี

ข้อ 22. การเสนองบดุลต่อที่ประชุมใหญ่ ให้คณะกรรมการดำเนินการเสนองบดุล ซึ่งผู้สอบบัญชีได้ตรวจสอบและรับรองแล้วเพื่ออนุมัติในที่ประชุมใหญ่ ภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวัน นับแต่วันสิ้นปีทางบัญชี

ให้คณะกรรมการดำเนินการเสนอรายงานประจำปีแสดงผลการดำเนินงานของ สหกรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ด้วยในคราวที่เสนองบดุล และให้ส่งสำเนารายงานประจำปีกับงบดุลไป ยังนายทะเบียนสหกรณ์ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการประชุมใหญ่

อนึ่ง ให้เก็บรักษารายงานประจำปีแสดงผลการดำเนินงานของสหกรณ์ งบดุล พร้อมทั้ง ข้อบังคับ ระเบียบ และกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ไว้ ณ สำนักงานของสหกรณ์เพื่อให้สมาชิกขอตรวจดูได้โดยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม

ข้อ 23. ทะเบียนและเอกสารของสหกรณ์ ให้สหกรณ์มีทะเบียนสมาชิกทะเบียนหุ้น สมุดรายงานการประชุม ตลอดจนทะเบียนอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการดำเนินการเห็นสมควรให้มีขึ้น

ให้สหกรณ์ส่งสำเนาทะเบียนสมาชิกและทะเบียนหุ้นแก่นายทะเบียนสหกรณ์ ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ตั้งทะเบียน

ให้สหกรณ์รายงานการเปลี่ยนแปลงรายการในทะเบียนสมาชิก หรือทะเบียนหุ้น ต่อนายทะเบียนสหกรณ์ภายในสามสิบวันนับแต่วันสิ้นปีทางบัญชีของสหกรณ์

สมาชิกอาจขอตรวจดูเอกสารดังกล่าวในวรรคก่อนได้ ณ สำนักงานของ สหกรณ์ ในระหว่างเวลาทำงาน แต่จะดูบัญชีหรือทะเบียนเกี่ยวกับเงินค่าหุ้น เงินฝาก หรือเงินกู้ของสมาชิก รายอื่นไม่ได้ นอกจากจะได้รับความยินยอมเป็นหนังสือของสมาชิกนั้น และได้รับอนุญาตจาก ผู้จัดการก่อน

การตรวจสอบบัญชีและการกำกับดูแลสหกรณ์

ข้อ 24. การตรวจสอบบัญชี ของสหกรณ์นั้น ต้องได้รับการตรวจสอบ อย่างน้อย ปีละหนึ่งครั้ง ตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไป และตามระเบียบที่นายทะเบียนสหกรณ์ กำหนด โดยผู้สอบบัญชีซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์แต่งตั้ง

ข้อ 25. การกำกับดูแลสหกรณ์ นายทะเบียนสหกรณ์ รองนายทะเบียนสหกรณ์ ผู้ตรวจการสหกรณ์ ผู้สอบบัญชีหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์มอบหมายมีอำนาจ ออกคำสั่งเป็นหนังสือให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ คณะกรรมการอื่น ผู้ตรวจสอบกิจการ ผู้จัดการ เจ้าหน้าที่ ลูกจ้าง หรือเชิญสมาชิกของสหกรณ์มาชี้แจงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการดำเนินการของสหกรณ์ หรือให้ส่งเอกสารเกี่ยวกับการดำเนินงานรายงานการประชุมได้ และมีอำนาจ เข้าไปตรวจสอบในสำนักงานของสหกรณ์ระหว่างเวลาทำงานของสหกรณ์ได้

ทั้งนี้ ให้ผู้เกี่ยวข้องตามความในวรรคแรก อำนวยความสะดวกให้ความช่วยเหลือ และให้คำชี้แจงแก่ผู้ปฏิบัติงานตามสมควร

ข้อ 26. การส่งรายการหรือรายงานให้สหกรณ์ส่งรายการ หรือรายงานเกี่ยวกับ กิจการของสหกรณ์ต่อหน่วยงานที่กำกับ ดูแลตามแบบและระยะเวลาที่หน่วยงานนั้นกำหนด

กำไรสุทธิประจำปี

ข้อ 27. การจัดสรรกำไรสุทธิประจำปี เมื่อสิ้นปีทางบัญชี และได้ปิดบัญชีตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองโดยทั่วไปแล้ว ปรากฏว่าสหกรณ์มีกำไรสุทธิ ให้จัดสรรเป็นทุนสำรองไม่น้อยกว่าร้อยละสิบของกำไรสุทธิ และเป็นค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย ไม่เกินร้อยละห้าของกำไรสุทธิแต่ต้องไม่เกินอัตราที่คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติกำหนด

กำไรสุทธิประจำปีที่เหลือจากการจัดสรรตามความในวรรคก่อนนั้นที่ประชุมใหญ่อาจจะจัดสรรได้ดังต่อไปนี้

1. เป็นเงินปันผลตามหุ้นที่ชำระแล้วให้แก่สมาชิก แต่ต้องไม่เกินอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง โดยคิดให้ตามส่วนแห่งระยะเวลา อนึ่ง ถ้าสหกรณ์ถอนทุนรักษาระดับอัตราเงินปันผลตาม (4) ออกง่ายเป็นเงินปันผลสำหรับปีใดด้วยจำนวนเงินปันผลทั้งสิ้นที่จ่ายสำหรับปีนั้นก็ ต้องไม่เกินอัตราดังกล่าวมาแล้วในการคำนวณเงินปันผลตามหุ้น ให้ถือว่าหุ้นที่สมาชิกได้ชำระต่อสหกรณ์ภายในวันที่เจ็ด ของเดือน มีระยะเวลาสำหรับคำนวณเงินปันผลตั้งแต่เดือนนี้ ส่วนหุ้นที่สมาชิกชำระต่อ สหกรณ์หลังวันที่เจ็ดของเดือน สหกรณ์จะคิดเงินปันผลให้ในเดือนถัดไป
2. เป็นเงินเฉลี่ยคืนให้แก่สมาชิกตามส่วนจำนวนรวมแห่งดอกเบี้ยเงินกู้ซึ่งสมาชิกรับนั้น ๆ ส่งให้แก่สหกรณ์ในระหว่างปี เว้นแต่สมาชิกที่ผิดนัดการส่งเงินงวดชำระหนี้ไม่ว่าต้นเงินหรือดอกเบี้ยในปีใด มิให้ได้รับเงินเฉลี่ยคืนสำหรับปีนั้น
3. เป็นเงินโบนัสแก่คณะกรรมการดำเนินการและเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ไม่เกินร้อยละสิบของกำไรสุทธิ
4. เป็นทุนรักษาระดับอัตราเงินปันผลไม่เกินร้อยละสองแห่งทุนเรือนหุ้นของสหกรณ์ตามที่มีอยู่ในวันสิ้นปีนี้ ทุนรักษาระดับอัตราเงินปันผลนี้จะถอนได้โดยมติของที่ประชุมใหญ่ เพื่อจ่ายเป็นเงินปันผลตามหุ้น ตาม (1)
5. เป็นทุนเพื่อการศึกษาอบรมทางสหกรณ์ไม่เกินร้อยละสิบของกำไรสุทธิตามระเบียบของสหกรณ์
6. เป็นทุนสาธารณประโยชน์ไม่เกินร้อยละสิบของกำไรสุทธิ ตามระเบียบของสหกรณ์
7. เป็นทุนสวัสดิการหรือการสงเคราะห์ตามสมควรแก่สมาชิก และครอบครัวไม่เกินร้อยละสิบของกำไรสุทธิตามระเบียบของสหกรณ์
8. เป็นทุนเพื่อจัดตั้งสำนักงานหรือทุนอื่น ๆ เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงให้แก่สหกรณ์
9. กำไรสุทธิส่วนที่เหลือ (ถ้ามี) ให้จัดสรรเป็นทุนสำรองทั้งสิ้น

ข้อ 28. ที่มาแห่งทุนสำรอง นอกจากจัดสรรจากกำไรสุทธิตามข้อ 27 แล้วบรรดาเงินอุดหนุน หรือทรัพย์สินที่มีผู้ยกให้แก่สหกรณ์ ถ้าผู้ยกให้มีได้กำหนดว่าให้ใช้เพื่อการใด ให้จัดสรรเงินอุดหนุนหรือทรัพย์สินนั้นเป็นทุนสำรองของสหกรณ์

อนึ่ง จำนวนเงินซึ่งสหกรณ์พึงจ่ายแก่บุคคลใดก็ตาม ถ้าไม่มีการเรียกร้องจนพ้นกำหนดอายุความ ก็ให้สมทบจำนวนเงินนั้นเป็นทุนสำรอง

กำไรสุทธิประจำปีของสหกรณ์ ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการเสนอแนะให้ที่ประชุมใหญ่ จัดสรรตามข้อ 27. หากที่ประชุมใหญ่ พิจารณาแล้วเห็นว่ารายการใดไม่สมควรจัดสรร หรือตัดจำนวนให้น้อยลงก็ดี ยอดเงินจำนวนดังกล่าวให้สมทบเป็นทุนสำรองทั้งสิ้น

ข้อ 29. สภาพแห่งทุนสำรอง ทุนสำรองย่อมเป็นของสหกรณ์โดยส่วนรวม สมาชิกจะแบ่งปันกันไม่ได้ หรือจะเรียกร้อง แม้ส่วนใดส่วนหนึ่งก็ไม่ได้ ทุนสำรองนี้จะถอนจากบัญชีได้เพื่อชดเชยการขาดทุน อันหากบังเกิดขึ้น

หมวดที่ 5 สมาชิก

ข้อ 30. สมาชิกสหกรณ์นี้คือผู้ที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนสมาชิกและลงลายมือชื่อในใบสมัครเข้าเป็นสมาชิก โดยได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการดำเนินการ และได้ชำระค่าหุ้นตามจำนวนที่จะถือครบถ้วน

ข้อ 31. คุณสมบัติของสมาชิก สมาชิกต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

1. เป็นผู้เห็นชอบในวัตถุประสงค์ของสหกรณ์
2. เป็นบุคคลธรรมดาและบรรลุนิติภาวะ
3. เป็นผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรหรือพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรหรือเป็นเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์นี้
4. เป็นผู้มีความประพฤติและนิสัยดี มิได้เป็นสมาชิกในสหกรณ์ออมทรัพย์อื่นที่มีวัตถุประสงค์ในการให้กู้ยืมเงิน

ข้อ 32. การเข้าเป็นสมาชิก ผู้สมัครเป็นสมาชิกตามข้อบังคับ ต้องยื่นใบสมัครถึงสหกรณ์ตามแบบที่กำหนดไว้ โดยต้องมีผู้บังคับบัญชาของผู้สมัครในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าหัวหน้าแผนก หรือตำแหน่งอื่นที่เทียบเท่าคนหนึ่งรับรอง แต่ถ้าผู้สมัครเป็นผู้ดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าหัวหน้าแผนกหรือต่ำกว่าอื่นที่เทียบเท่า ก็ไม่ต้องมีผู้รับรอง

เมื่อคณะกรรมการดำเนินการได้สอบสวนพิจารณาเป็นที่พอใจว่าผู้สมัครมีคุณสมบัติถูกต้องตามที่กำหนดไว้ในข้อ 31 ทั้งเห็นเป็นการสมควรรับเข้าเป็นสมาชิกได้ โดยชำระ

ค่าธรรมเนียมแรกเข้าและชำระค่าหุ้นตามจำนวนที่จะถือให้ครบถ้วน แล้วเสนอเรื่องการรับสมาชิก
เข้าใหม่ให้ที่ประชุมใหญ่คราวถัดไปทราบ

ถ้าคณะกรรมการดำเนินการ ไม่ยอมรับผู้สมัครเข้าเป็นสมาชิกด้วยเหตุใด ๆ เมื่อ
ผู้สมัคร ร้องขอ ก็ให้คณะกรรมการดำเนินการนำเสนอที่ประชุมใหญ่เพื่อ วินิจฉัยชี้ขาด มติ
แห่งที่ประชุมใหญ่ให้รับเข้าเป็นสมาชิกในกรณีดังว่านี้ ต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสาม
แห่งจำนวนสมาชิกที่มาประชุม

ข้อ 33. ค่าธรรมเนียมแรกเข้า ผู้เข้าเป็นสมาชิกจะต้องชำระค่าธรรมเนียมแรกเข้า
ให้สหกรณ์ คนละหนึ่งร้อยบาท ค่าธรรมเนียมแรกเข้านี้ให้ถือเป็นรายได้ของสหกรณ์จะเรียกคืน
ไม่ได้

ข้อ 34. สิทธิหน้าที่ในฐานะสมาชิก ผู้เข้าเป็นสมาชิกต้องลงลายมือชื่อของตนใน
ใบสมัครเข้าเป็นสมาชิกกับชำระค่าธรรมเนียมแรกเข้าและค่าหุ้นตามข้อบังคับของสหกรณ์
ให้เสร็จภายในระยะเวลาที่ คณะกรรมการดำเนินการกำหนดเมื่อได้ปฏิบัติดังนี้แล้วจึงจะถือว่าได้
สิทธิในฐานะสมาชิก

34.1 สิทธิของสมาชิก มีดังนี้

1. เข้าร่วมประชุมใหญ่ เพื่อเสนอความคิดเห็นหรือออกเสียง
ลงคะแนน
2. เข้าชื่อเรียกประชุมใหญ่วิสามัญ
3. เสนอ หรือ ได้รับเลือกเป็นคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ หรือ
ผู้ตรวจสอบกิจการสหกรณ์
4. ได้รับบริการทางธุรกิจและทางวิชาการจากสหกรณ์
5. สิทธิอื่น ๆ ที่กำหนดไว้ในข้อบังคับและระเบียบของสหกรณ์

34.2 หน้าที่ของสมาชิก มีดังนี้

1. ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติ และคำสั่งของสหกรณ์
2. เข้าร่วมประชุมทุกครั้งที่สหกรณ์นัดหมาย
3. ส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมของสหกรณ์เพื่อให้สหกรณ์เป็นองค์กร
ที่เข้มแข็ง
4. สอดส่องดูแลกิจการของสหกรณ์
5. ร่วมมือกับคณะกรรมการดำเนินการพัฒนาสหกรณ์ให้เจริญรุ่งเรือง
และมั่นคง

ข้อ 35. การเปลี่ยนแปลงชื่อ ชื่อสกุล สถานภาพ สัญชาติ และที่อยู่ สมาชิก คนใดมีการเปลี่ยนแปลงชื่อ ชื่อสกุล สถานภาพ สัญชาติ และที่อยู่ ต้องแจ้งให้สหกรณ์ทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการเปลี่ยนแปลง

การตั้งผู้รับโอนประโยชน์

ข้อ 36. การตั้งผู้รับโอนประโยชน์ สมาชิกจะทำเป็นหนังสือตั้งบุคคลหนึ่งหรือหลายคน เพื่อให้เป็น ผู้รับโอนประโยชน์ซึ่งตนมีอยู่ในสหกรณ์ในเมื่อตนตายนั้นมอบให้สหกรณ์ถือไว้ หนังสือตั้งผู้รับโอนประโยชน์ ดังว่านี้ต้องทำตามลักษณะพินัยกรรม

ถ้าสมาชิกประสงค์จะเพิกถอน หรือเปลี่ยนแปลงการตั้งผู้รับโอนประโยชน์ที่ได้ทำไว้แล้ว ก็ต้องทำเป็นหนังสือตามลักษณะดังกล่าวในวรรคก่อนมอบให้สหกรณ์ถือไว้

เมื่อสมาชิกตาย ให้สหกรณ์แจ้งให้ผู้รับโอนประโยชน์ ตามความในวรรคก่อนทราบ และ สหกรณ์จะจ่ายเงินค่าหุ้น เงินรับฝาก เงินปันผล เงินเฉลี่ยคืน และเงินผลประโยชน์หรือเงินอื่นใดบรรดาที่สมาชิกผู้ตายมีอยู่ให้แก่ผู้โอนประโยชน์ที่ได้ตั้งไว้ หรือถ้ามิได้ตั้งไว้ ก็คือให้แก่บุคคลที่ได้นำหลักฐานมาแสดงให้เป็นที่พอใจคณะกรรมการดำเนินการว่าเป็นทายาทผู้มีสิทธิได้รับเงินจำนวนดังกล่าวนี้ทั้งนี้ ตามข้อกำหนดในข้อ 42 วรรคแรกและข้อ 43

ให้ผู้รับโอนประโยชน์ตามความในวรรคแรก ยื่นคำขอรับเงินผลประโยชน์ต่อสหกรณ์ ภายในกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันที่สมาชิกตายหรือได้รับแจ้งจากสหกรณ์ โดยให้แนบสำเนาใบมรณะบัตรที่ทางราชการออกให้แสดงว่าสมาชิกนั้นๆ ได้ถึงแก่ความตาย ไปประกอบการพิจารณาด้วย เมื่อคณะกรรมการดำเนินการได้พิจารณา และอนุมัติแล้ว สหกรณ์จะจ่ายเงินผลประโยชน์ดังกล่าวภายในสี่สิบห้าวัน ในกรณีผู้มีสิทธิรับเงินผลประโยชน์ไม่ยื่นคำขอรับเงินผลประโยชน์ หรือผู้ที่มีชื่อเป็นผู้รับโอนประโยชน์ที่สมาชิกได้ จัดทำให้สหกรณ์ถือไว้ไม่มีตัวตนอยู่ก็ดี เมื่อพ้นกำหนดอายุความฟ้องคดี ให้สหกรณ์โอนจำนวนเงินดังกล่าวไปสมทบเป็นทุนสำรอง สหกรณ์ทั้งสิ้น

การขาดจากสมาชิกภาพ

ข้อ 37. การขาดจากสมาชิกภาพ สมาชิกย่อมขาดจากสมาชิกภาพเพราะเหตุใด ๆ ดังต่อไปนี้

1. ตาย
2. ลาออกจากสหกรณ์ตามข้อ 38
3. เป็นคนไร้ความสามารถ หรือเสมือนไร้ความสามารถ

4. ต้องคำพิพากษาให้ล้มละลาย
5. ถูกออกจากงานประจำ โดยมีความผิด
6. ถูกให้ออกจากสหกรณ์ตามข้อ 39

ข้อ 38. การลาออกจากสหกรณ์ สมาชิกผู้ไม่มีหนี้สินอยู่ต่อสหกรณ์ในฐานะผู้กู้ หรือผู้ค้ำประกันอาจลาออกจากสหกรณ์ได้โดยแสดงความจำนงเป็นหนังสือต่อคณะกรรมการดำเนินการ และเมื่อคณะกรรมการดำเนินการได้สอบสวนพิจารณาเห็นว่าเป็นการชอบด้วยข้อบังคับ และอนุญาตแล้ว จึงให้ถือว่าออกจากสหกรณ์ได้

คณะกรรมการดำเนินการอาจมอบหมายให้ประธานกรรมการ หรือรองประธาน กรรมการ หรือกรรมการดำเนินการสอบสวนพิจารณา หากเห็นว่าเป็นการชอบด้วยข้อบังคับ ก็ให้ถือว่าออกจากสหกรณ์ตามความในวรรคก่อนได้แล้วให้เสนอคณะกรรมการดำเนินการในการ ประชุมคราวถัดไปทราบด้วย

ข้อ 39. การให้ออกจากสหกรณ์ สมาชิกอาจถูกให้ออกจากสหกรณ์เพราะเหตุอย่าง หนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

1. ไม่ชำระค่าธรรมเนียมแรกเข้า
2. ขาดชำระค่าหุ้นรายเดือนถึงสามงวดติดต่อกันหรือขาดชำระรวมถึงหกงวด ทั้งนี้ โดยมิได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการดำเนินการ
3. นำเงินกู้ไปใช้ผิดความมุ่งหมายที่ให้เงินกู้ขึ้น
4. ไม่จัดการแก้ไขหลักประกันสำหรับเงินกู้ที่เกิดบกพร่องให้คืนดีภายใน ระยะเวลาที่คณะกรรมการดำเนินการกำหนด
5. ค้างส่งเงินงวดชำระหนี้ ไม่ว่าต้นเงินหรือดอกเบี้ยติดต่อกันเป็นเวลาถึงสอง เดือน หรือผิดนัด การส่งเงินงวดชำระหนี้ดังกล่าวจนถึงสามคราวสำหรับเงินกู้รายหนึ่ง ๆ
6. ไม่ให้ความจริงเกี่ยวกับหนี้สินของตนแก่สหกรณ์เมื่อสมัครเข้าเป็นสมาชิก หรือเมื่อจะก่อความผูกพันในหนี้สินต่อสหกรณ์ในฐานะผู้กู้หรือผู้ค้ำประกัน หรือเมื่อมีความผูกพัน ในหนี้สินต่อสหกรณ์อยู่แล้ว
7. จงใจฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ มติ และคำสั่งของ สหกรณ์ หรือประพฤติดังใด ๆ อันเป็นเหตุให้เห็นว่าไม่ซื่อสัตย์สุจริต แสดงตนเป็นปฏิปักษ์หรือ ทำให้เสื่อมเสียต่อ สหกรณ์ไม่ว่าโดยประการใด ๆ

เมื่อคณะกรรมการดำเนินการได้สอบสวนพิจารณาปรากฏว่า สมาชิกกระทำการ ด้วยเหตุใด ๆ ดังกล่าวข้างต้นนี้ และได้ลงมติให้สมาชิกออกโดยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองใน

สามแห่งจำนวนกรรมการดำเนินการที่มีอยู่ทั้งหมดในขณะนั้นแล้ว ก็เป็นอันถือว่าสมาชิคนั้นถูกให้ออกจากสหกรณ์

สมาชิกที่ถูกให้ออกจากสหกรณ์มีสิทธิยื่นอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ โดยให้ยื่นอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการดำเนินการภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ทราบมติการให้ออกคำวินิจฉัยของที่ประชุมใหญ่ให้เป็นที่สุด

ข้อ 40. การถอนชื่อสมาชิกออกจากทะเบียนสมาชิก ในกรณีที่สมาชิกออกจากสหกรณ์ไม่ว่าเพราะเหตุใด ๆ ให้คณะกรรมการดำเนินการถอนชื่อสมาชิกออกจากทะเบียนสมาชิก

ข้อ 41. สมาชิกที่ออกจากการประจำ โดยไม่มีความผิด เว้นแต่ออกเพราะตาย หรือเป็นคนไร้ความสามารถ หรือเสมือนไร้ความสามารถ หรือต้องพิพากษาให้ล้มละลาย ถ้ามิได้ลาออกจากสหกรณ์ด้วย ก็ให้ถือว่าคงเป็นสมาชิกอยู่ และจะงดชำระค่าหุ้นได้ก็ต่อเมื่อมีหนี้สินไม่เกินค่าหุ้น สมาชิกเช่นนี้อาจได้รับเงินกู้จากสหกรณ์ได้ตามระเบียบของสหกรณ์

ข้อ 42. การจ่ายเงินจำนวนเงินของสมาชิกที่ขาดจากสมาชิกภาพ ในกรณีที่สมาชิกขาดสมาชิกภาพเพราะเหตุตามข้อ 37 (1), (2), (3) นั้น สหกรณ์จะจ่ายเงินปันผลและเงินเฉลี่ยคืนค้างจ่าย บรรดาที่สมาชิกมีอยู่ในสหกรณ์ให้ถอนค่าหุ้นของสมาชิกซึ่งออกเพราะเหตุอื่น พร้อมด้วยเงินปันผลและเงินเฉลี่ยคืนค้างจ่ายบรรดาที่สมาชิคนั้นมีอยู่ในสหกรณ์คืนให้แก่ผู้มีสิทธิได้รับ โดยเฉพาะค่าหุ้นนั้นผู้มีสิทธิได้รับจะเรียกให้สหกรณ์จ่ายเงินปันผล หรือเงินเฉลี่ยคืนสำหรับปีที่ออกนั้น หรือจะเรียกให้จ่ายเงินหลังจากวันสิ้นปีทางบัญชีที่ออก โดยได้รับเงินปันผลและเงินเฉลี่ยคืนสำหรับปีที่ออกนั้นด้วย ในเมื่อที่ประชุมใหญ่มีมติให้จัดสรรกำไรสุทธิประจำปีนั้น แล้วก็ได้สุดแต่จะเลือก ส่วนเงินรับฝาก และดอกเบี้ยนั้น สหกรณ์จะจ่ายเงินให้ตามข้อกำหนด ว่าด้วยการรับฝากเงินในข้อบังคับนี้ และในระเบียบของสหกรณ์

ถ้าในปีใด จำนวนค่าหุ้นที่ถอนคืนเนื่องจากสมาชิกขาดจากสมาชิกภาพจะเกินร้อยละสิบแห่งทุนเรือนหุ้นของสหกรณ์ตามที่มีอยู่ในวันต้นปีนั้น คณะกรรมการดำเนินการมีอำนาจให้รอกการจ่ายเงิน ค่าหุ้นของสมาชิกที่ขาดจากสมาชิกภาพต่อไปในปีนั้นไว้ จนถึงปีทางบัญชี

สหกรณ์เป็นองค์การอิสระของบุคคลซึ่งรวมกันด้วยความสมัครใจ เพื่อตอบสนองความต้องการและจุดมุ่งหมายร่วมกันทางเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรมโดยการดำเนินวิสาหกิจที่เป็นเจ้าของร่วมกันและควบคุมตามแนวทางประชาธิปไตยสหกรณ์อยู่บนฐานค่านิยมของการพึ่งพาและรับผิดชอบตนเองประชาธิปไตย ความเสมอภาค ความเที่ยงธรรม และความสามัคคี สมาชิกสหกรณ์ตั้งมั่นอยู่ในค่านิยมทางจริยธรรมแห่งความซื่อสัตย์ เปิดเผย รับผิดชอบต่อสังคม และเอื้ออาทรต่อผู้อื่น ตามแบบแผนที่สืบทอดมาจากผู้ริเริ่มการสหกรณ์

หลักการสหกรณ์ สกส. ยึดถือดำเนินเป็นแนวทางในการดำเนินงาน ดังนี้

1. การเปิดรับสมาชิกทั่วไปและด้วยความสมัครใจ สหกรณ์เป็นองค์กรแห่งความสมัครใจที่เปิดรับบุคคลทั้งหลายที่สามารถใช้บริการของสหกรณ์ และเต็มใจรับผิดชอบในฐานะสมาชิกเข้าเป็นสมาชิกโดยปราศจากการกีดกันทางเพศ สังคม เชื้อชาติ การเมือง หรือ ศาสนา

2. การควบคุมโดยสมาชิกตามหลักประชาธิปไตย สหกรณ์เป็นองค์กรประชาธิปไตยที่ควบคุมโดยมวลสมาชิก มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและการตัดสินใจบริหาร และสตรีผู้ที่ได้รับเลือกให้เป็นผู้แทนสมาชิกต้องรับผิดชอบต่อมวลสมาชิกใน สหกรณ์ชั้นปฐม สมาชิกมีสิทธิในการออกเสียงเท่าเทียมกัน (สมาชิกหนึ่งคนหนึ่งเสียง) สำหรับ สหกรณ์ในระดับอื่นให้ดำเนินไปตามแนวทางประชาธิปไตยด้วยเช่นกัน

3. การมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจโดยสมาชิก สมาชิกสหกรณ์พึงมีความเที่ยงธรรมในการให้ และควบคุมการใช้เงินทุนในสหกรณ์ตามแบบประชาธิปไตย ทุนของสหกรณ์อย่างน้อยส่วนหนึ่งต้องเป็นทรัพย์สินส่วนรวมของสหกรณ์ สมาชิกจะได้รับผลตอบแทนสำหรับเงินทุนตามเงื่อนไขแห่งสมาชิกภาพในอัตราที่จำกัด (ถ้ามี) มวลสมาชิกเป็นผู้จัดสรรผลประโยชน์ส่วนเกินเพื่อจุดมุ่งหมายประการใดประการหนึ่งหรือทั้งหมด ดังต่อไปนี้ คือ เพื่อการพัฒนาสหกรณ์ของตน โดยจัดเป็นทุนของสหกรณ์ซึ่งส่วนหนึ่งของทุนนี้ต้องไม่นำมาแบ่งปันกัน เพื่อเป็นผลประโยชน์แก่สมาชิกตามส่วนของปริมาณธุรกิจที่ทำกับสหกรณ์ และเพื่อสนับสนุนกิจกรรมอื่นใดที่มวลสมาชิกเห็นชอบ

4. การปกครองตนเอง และเป็นอิสระ สหกรณ์เป็นองค์กรที่พึ่งพาและปกครองตนเอง โดยการควบคุมของสมาชิก ในกรณีที่สหกรณ์จำเป็นต้องมีข้อตกลงหรือผูกพันกับองค์กรอื่น ๆ รวมถึงองค์กรของรัฐ หรือต้องแสวงหาทุนจากแหล่งภายนอก สหกรณ์ต้องกระทำภายใต้เงื่อนไข อันเป็นที่มั่นใจได้ว่า มวลสมาชิกจะยังคงไว้ซึ่งอำนาจในการควบคุมตามแนวทางประชาธิปไตย และยังคงดำรงความเป็นอิสระของสหกรณ์

5. การศึกษา การฝึกอบรม และข่าวสารสหกรณ์ พึงให้การศึกษา และการฝึกอบรมแก่มวลสมาชิก ผู้แทนจากการเลือกตั้ง ผู้จัดการ และเพื่อบุคคลเหล่านั้น สามารถมีส่วนช่วยพัฒนาสหกรณ์ของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถให้ข่าวสารแก่สาธารณชนโดยเฉพาะอย่างยิ่งแก่เยาวชน และบรรดาผู้นำทางความคิดในเรื่องคุณลักษณะและคุณประโยชน์ของสหกรณ์ได้

6. การร่วมมือระหว่างสหกรณ์ สหกรณ์สามารถให้บริการแก่สมาชิกได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ขบวนการสหกรณ์ได้ โดยการประสานความร่วมมือกันในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระดับนานาชาติ

7. ความเอื้ออาทรต่อชุมชนสหกรณ์ พึ่งดำเนินกิจกรรม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
ของชุมชน ตามนโยบายที่มวลสมาชิกให้ความเห็นชอบ

ผู้มีสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์

คุณสมบัติของผู้สมัครเป็นสมาชิก

1. เป็นผู้เห็นชอบในวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ออมทรัพย์
2. เป็นผู้บรรลุนิติภาวะ
3. เป็นผู้จัดการหรือพนักงานประจำของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์
การเกษตรหรือเป็นพนักงานประจำของสหกรณ์นี้
4. เป็นผู้มิมีลักษณะนิสัยดี
5. มิได้เป็นสมาชิกในสหกรณ์ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการให้กู้ยืมเงินอยู่ก่อน
สำหรับผู้ที่เป็นสมาชิกในสหกรณ์ดังกล่าวอยู่แล้ว ถ้าจะสมัครเข้าเป็นสมาชิกในสหกรณ์นี้อีกเพื่อ
ประโยชน์ในการถือหุ้นก็ได้ แต่ไม่ได้รับเงินกู้จนกว่าจะได้ลาออกจากสมาชิกในสหกรณ์เดิมแล้ว

การสมัครเป็นสมาชิก

1. ผู้สมัครเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ ๆ ตามข้อบังคับ ต้องยื่นใบสมัคร
ตามแบบที่กำหนดไว้ สำหรับสำนักงานใหญ่ต้องมีผู้บังคับบัญชาของผู้สมัครในตำแหน่งไม่ต่ำกว่า
หัวหน้าแผนก หรือตำแหน่งอื่นที่เทียบเท่าคนหนึ่งรับรอง แต่ถ้าผู้สมัครเป็นผู้ดำรงตำแหน่งไม่ต่ำ
กว่าหัวหน้าแผนกหรือตำแหน่งอื่นที่เทียบเท่า ก็ไม่ต้องมีผู้รับรอง ถ้าสำหรับสาขามีผู้บังคับบัญชา
ของผู้สมัครในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าระดับ 9 คนหนึ่งรับรอง แต่ถ้าผู้สมัครเป็นผู้ดำรงตำแหน่งไม่ต่ำ
กว่าระดับ 9 ไม่ต้องมีผู้รับรอง

2. ผู้สมัครต้องจัดทำหนังสือแสดงเจตนาตั้งผู้รับโอนผลประโยชน์มอบให้
สหกรณ์ออมทรัพย์ฯ ถ้อยไว้

3. ผู้สมัครที่ยื่นใบสมัครภายในวันที่ 10 ของเดือน จะได้รับการพิจารณาภายในเดือนถัดไป
เดือนนั้น ส่วนผู้สมัครที่ยื่นใบสมัครหลังวันที่ 10 ของเดือน จะได้รับการพิจารณาในเดือนถัดไป

4. เมื่อได้รับอนุมัติแล้ว จะต้องเสียค่าธรรมเนียมแรกเข้า 100 บาท ซึ่งเงินจำนวน
นี้จะหักจากบัญชีเงินฝากของผู้สมัคร ส่วนผู้ที่ลาออกจากการเป็นสมาชิกแล้ว สหกรณ์ออมทรัพย์ฯ
จะรับเข้าเป็นสมาชิกใหม่ได้อีกหลังจากลาออกครบ 1 ปี และจะให้ผู้ถือหุ้นได้เมื่อสมาชิกครบ 1 ปี

การขาดจากสมาชิกภาพ

เหตุที่สมาชิกต้องขาดจากสมาชิกภาพ มีสาเหตุ ดังนี้

1. ตาย
2. วิกลจริต
3. ลาออกจากสหกรณ์
4. ต้องคำพิพากษาให้ล้มละลาย
5. ถูกออกจางานประจำตามข้อ 31 (3) โดยมีความผิดถูกให้ออกจากสหกรณ์

การลาออกจากสหกรณ์

สมาชิกผู้ไม่มีหนี้สินต่อสหกรณ์ ในฐานะผู้กู้หรือผู้ค้ำประกัน อาจลาออกจากสหกรณ์ได้โดยแสดงความจำนงเป็นหนังสือต่อคณะกรรมการดำเนินการ และเมื่อคณะกรรมการดำเนินการได้สอบสวนพิจารณาเห็นว่าเห็นชอบด้วยข้อบังคับ และอนุญาตแล้ว จึงให้ถือว่าออกจากสหกรณ์ได้ คณะกรรมการดำเนินการอาจมอบหมายให้ประธานกรรมการหรือรองประธานกรรมการสอบสวนพิจารณา หากเห็นว่าเป็นการขอขอยืมข้อบังคับ ก็ให้ถือว่าออกจากสหกรณ์ได้แล้ว ให้เสนอคณะกรรมการดำเนินการในการประชุมคราวถัดไปทราบด้วยการให้ออกจาก สหกรณ์ สมาชิกอาจถูกให้ออกจากสหกรณ์ เพราะเหตุอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

1. ไม่ลงลายมือชื่อในทะเบียนสมาชิก หรือไม่ชำระค่าธรรมเนียมแรกเข้าหรือไม่ชำระค่าหุ้นตามข้อ 34
2. ขาดส่งเงินค่าหุ้นรายเดือนถึงสามงวดติดต่อกัน หรือขาดส่งรวมถึงงวดทั้งนี้ โดยมีได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการดำเนินการ
3. นำเงินกู้อื่นไปใช้ผิดความมุ่งหมายที่ให้กู้นั้น
4. ไม่จัดการแก้ไขหลักประกัน (สำหรับเงินกู้) ที่เกิดบกพร่องให้คืนเงินกู้ภายใน

เวลาที่คณะกรรมการกำหนด

5. ค้างส่งเงินงวดชำระหนี้ (ไม่ว่าต้นเงินหรือดอกเบี้ย) เป็นเวลาถึงเดือนหรือผิดนัดการส่งเงินงวดชำระหนี้ถึงสามคราวสำหรับเงินกู้รายหนึ่งๆ
6. ไม่ให้ข้อความจริงเกี่ยวกับหนี้สินของตนแก่สหกรณ์ เมื่อสมัครเข้าเป็นสมาชิก หรือเมื่อจะก่อความผูกพันในหนี้สินต่อสหกรณ์ในฐานะผู้กู้หรือผู้ค้ำประกัน หรือเมื่อมีความผูกพันในหนี้สินต่อสหกรณ์อยู่แล้ว

7. จงใจฝ่าฝืนข้อบังคับ หรือระเบียบ หรือมติของสหกรณ์หรือประพฤติกการใด ๆ อันเห็นเหตุให้เห็นว่าไม่ซื่อสัตย์สุจริต หรือแสดงตนเป็นปฏิปักษ์ต่อสหกรณ์ไม่ว่าโดยประการใด เมื่อคณะกรรมการดำเนินการได้สอบสวนพิจารณาปรากฏว่าสมาชิกมีเหตุใด ๆ

ดังกล่าวข้างต้นนี้ และได้ลงมติให้สมาชิกออกโดยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามแห่งจำนวนกรรมการดำเนินการที่ประชุมแล้ว ก็เป็นอันถือว่าสมาชิกนั้นถูกให้ออกจากสหกรณ์ สมาชิกที่ถูกให้ออกจาก สหกรณ์มีสิทธิยื่นอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ทราบการให้ออก คำวินิจฉัยของที่ประชุมใหญ่ให้เป็นที่สุด

สมาชิกที่ออกจากงานประจำโดยไม่มีคามผิด

สมาชิกที่ออกจากงานประจำตามข้อ 31 (3) โดยไม่มีคามผิด (เว้นแต่ออกเพราะตาย หรือวิกลจริต หรือต้องคำพิพากษาให้ล้มละลาย) ถ้ามิได้ลาออกจากสหกรณ์ด้วย ก็ให้ถือว่าคงเป็นสมาชิกอยู่โดยมิต้องส่งเงินค่าหุ้นรายเดือนต่อไปอีกก็ได้ โดยสมาชิกต้องแจ้งความจำนงเป็นหนังสือต่อคณะกรรมการดำเนินการเพื่อพิจารณา แต่สมาชิกเช่นนี้จะกู้เงินได้ไม่เกินร้อยละเก้าสิบแห่งค่าหุ้นที่ตนมีอยู่ในสหกรณ์

การแก้ไขประวัติส่วนตัว

การเปลี่ยนชื่อ นามสกุล ย้ายสังกัด ย้ายที่อยู่ ฯลฯ สามารถแก้ไขได้โดยการทำบันทึก พร้อมแนบหลักฐานของทางราชการเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงนั้น ๆ ให้สหกรณ์ฯ ทราบภายในสิบห้าวันตั้งแต่มีการเปลี่ยนแปลง

หุ้น

สหกรณ์ออกหุ้นได้โดยมีจำกัดจำนวน มีมูลค่าหุ้นละสิบบาท สมาชิกเท่านั้นที่จะถือหุ้นได้

สมาชิกทุกคนต้องส่งเงินค่าหุ้นเป็นรายเดือนตั้งแต่เดือนแรกที่เข้าเป็นสมาชิกตามอัตราส่วนของจำนวนเงินได้รายเดือนของตนตามที่กำหนดไว้ในระเบียบของสหกรณ์ โดยวิธีหักจากบัญชีเงินฝาก ดังนี้

เงินได้รายเดือน (บาท)

การถือหุ้นรายเดือน (หุ้น)

ไม่เกิน 5,000	20
เกินกว่า 5,000 ถึง 6,000	30
” 6,000 ถึง 7,000	35
” 7,000 ถึง 8,000	40
” 8,000 ถึง 9,000	45
” 9,000 ถึง 10,000	50
” 10,000 ถึง 11,000	55
” 11,000 ถึง 12,000	60
” 12,000 ถึง 13,000	65
” 13,000 ถึง 14,000	70
” 14,000 ถึง 15,000	75
” 15,000 ถึง 16,000	80
” 16,000 ถึง 17,000	85
” 17,000 ถึง 18,000	90
” 18,000 ถึง 19,000	95
” 19,000 ถึง 20,000	100
” 20,000 ถึง 21,000	105
” เกินกว่า 21,000	110

สมาชิกจะขอถือหุ้นรายเดือนในอัตราที่สูงกว่าอัตราที่กำหนดไว้ในระเบียบของสหกรณ์หรือจะขอซื้อหุ้นเพิ่มขึ้นอีกเมื่อใด ก็ย่อมทำได้ โดยแสดงความจำนงเป็นหนังสือต่อคณะกรรมการดำเนินการสมาชิกแต่ละคนจะถือหุ้นเกินกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนหุ้นทั้งหมดไม่ได้

สมาชิกจะโอนหุ้นซึ่งตนถืออยู่ให้ผู้อื่นไม่ได้

สมาชิกจะถอนหุ้นของตนบางส่วนหรือทั้งหมดให้ระหว่างที่ตนเป็นสมาชิกอยู่ไม่ได้

สำหรับเงินค่าหุ้นที่สหกรณ์ได้รับภายในวันที่ 7 ของเดือน สหกรณ์จะคิดเงินปันผลให้ตั้งแต่เดือนนั้น ส่วนเงินค่าหุ้นที่สหกรณ์ได้รับหลังวันที่ 7 ของเดือน สหกรณ์จะคิดเงินปันผลให้ตั้งแต่เดือนถัดไป

ผู้ขอลาออกจากการเป็นสมาชิกจะต้องกงหุ้นของตนไว้จนถึงสิ้นปีบัญชี จึงจะได้รับเงินปันผลสำหรับปีนั้น แต่ถ้าถอนหุ้นก่อนสิ้นปีบัญชีจะไม่ได้รับเงินปันผลแต่อย่างใด

1. การเพิ่มเงินค่าหุ้นรายเดือน สมาชิกสามารถขอส่งเงินค่าหุ้นรายเดือนเพิ่มในอัตราที่สูงกว่าที่กำหนดไว้ในระเบียบได้โดยแจ้งความจำนวนเป็นหนังสือตามแบบที่พิมพ์ข้อกำหนดก่อนวันที่ 10 ของเดือน สหกรณ์จะดำเนินการให้ในเดือนนั้น ถ้าแจ้งหลังวันที่ 10 ของเดือน สหกรณ์จะดำเนินการให้ในเดือนถัดไป

2. การงดส่งเงินค่าหุ้นรายเดือน สมาชิกที่ได้ส่งเงินค่าหุ้นไม่น้อยกว่า 180 เดือน จะงดส่งเงินค่าหุ้นรายเดือนหรือลดจำนวนการถือหุ้นรายเดือนลงก็ได้ โดยแจ้งความจำนวนเป็นหนังสือตามแบบที่สหกรณ์กำหนดต่อคณะกรรมการดำเนินการเพื่อพิจารณาก่อน

3. การเพิ่มหุ้นพิเศษ (ระดมหุ้น) นอกจากหุ้นซึ่งสมาชิกส่งเป็นรายเดือนแล้ว สมาชิกสามารถถือหุ้น เพิ่มขึ้นอีกได้ โดยส่งค่าหุ้นนั้น ๆ คราวเดียวเต็มค่า สมาชิกที่จะเพิ่มหุ้นพิเศษ (ระดมหุ้น) ให้แสดงความจำเป็นหนังสือตามแบบพิมพ์ที่สหกรณ์กำหนดขึ้นพร้อมเงินสด หรือใบถอนเงินของสหกรณ์ของสหกรณ์หรือเช็คธนาคาร หรือโอนเงินเข้าบัญชีสหกรณ์ เมื่อสมาชิกมีค่าของเป็นหนังสือ และคณะกรรมการดำเนินการได้สอบสวนพิจารณาเห็นว่าสมาชิกนั้นตกอยู่ในพฤติการณ์อื่นทำให้ไม่สามารถส่งเงินค่าหุ้นรายเดือนได้ โดยมีเหตุขึ้นด้วยเจตนาอื่นไม่สุจริตของคน คณะกรรมการดำเนินการจะอนุญาตให้สมาชิกนั้น มีต้องส่งเงินค่าหุ้นเป็นรายเดือนชั่วคราวเวลาที่คณะกรรมการดำเนินการเห็นสมควรก็ได้

สมาชิกผู้ไม่มีเงินได้รายเดือนและออกจากงานประจำ โดยไม่มีความผิด ถ้ามิได้ลาออกจากสหกรณ์ด้วย ก็ให้ถือว่าคงเป็นสมาชิกอยู่โดยมีต้องส่งเงินค่าหุ้นรายเดือนต่อไปอีกก็ได้ แต่สามารถเพิ่มหุ้นพิเศษ (ระดมหุ้น) ได้

การรับฝากเงิน

1. การออมทรัพย์ สหกรณ์ฯ เปิดเงินออมให้กับสมาชิกในลักษณะของหุ้นดังได้กล่าวมาแล้วในเรื่องของหุ้น

2. การรับฝากเงิน สหกรณ์ฯ รับฝากเงิน 4 ประเภท คือ

2.1 เงินฝากออมทรัพย์

2.2 เงินฝากออมทรัพย์พิเศษ

2.3 เงินฝากเกษียณเกษมสุข

2.4 เงินฝากประจำ

เงินฝากออมทรัพย์

เงินฝากออมทรัพย์ คือ เงินฝากประเภทที่ไม่ได้กำหนดระยะเวลาในการฝากจะฝากหรือถอนเมื่อใดก็ได้ในวันและเวลาทำการ มีลักษณะคล้ายเงินฝากกระแสรายวันของธนาคารพาณิชย์ แต่มีดอกเบี้ยให้

การเปิดบัญชี

สมาชิกที่มีความประสงค์จะขอเปิดบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ ให้กรอกแบบพิมพ์การเปิดบัญชีและบัตรลายมือชื่อให้ครบถ้วนถูกต้องโดยเงินฝากครั้งแรกไม่น้อยกว่า 1,000 บาท (หนึ่งพันบาทถ้วน) เป็นเงินสดเมื่อดำเนินการตามขั้นตอนเรียบร้อยแล้ว พนักงานจะมอบสมุดคู่มือเงินฝากออมทรัพย์ ให้เพื่อใช้ในการฝากหรือถอนเงินฝากจากสหกรณ์ต่อไป

การฝาก ฝากได้ 4 วิธี คือ

วิธีที่ 1 การฝากด้วยเงินสด การนำเงินสดเข้าบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ ให้ผู้ฝากเขียนใบฝากเงินสดส่งพร้อมกับเงินสดที่ต้องการนำฝาก

วิธีที่ 2 การฝากด้วยเช็คธนาคาร การนำเช็คธนาคารเข้าบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ให้ผู้ฝากเขียนใบฝากเช็คส่งพร้อมกับเช็คที่ต้องการนำฝาก

หมายเหตุ สหกรณ์จะเปิดรับฝากเช็ค เวลา 13.00 น.

วิธีที่ 3 การฝากด้วยใบถอนเงินฝากออมทรัพย์ (ไม่ใช่สมุดคู่มือฝาก) ของ ธ.ก.ส. เข้าบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ให้ผู้ฝากเขียนใบเงินให้ถูกต้องครบถ้วนส่งพร้อมกับใบถอนเงินฝากออมทรัพย์ (ไม่ใช่สมุดคู่มือฝาก) ของ ธ.ก.ส. ที่ต้องการนำฝาก

หมายเหตุ สหกรณ์จะเปิดรับฝากด้วยใบถอน เวลา 14.50 น.

วิธีที่ 4 การฝากโดยการ โอนเงินผ่านสาขาของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร การโอนเงินผ่านสาขาของธนาคาร โดยโอนเงินมาเข้าบัญชีที่สำนักงานใหญ่ชื่อบัญชี “สหกรณ์ออมทรัพย์ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จำกัด” เลขที่บัญชี 111-1-11740-1

อัตราดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์

อัตราดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์ให้เป็นไปตามประเทศ เรื่อง อัตราดอกเบี้ยเงินฝาก (ไม่เกินร้อยละ 15.50 ต่อปี) โดยสหกรณ์จะคำนวณดอกเบี้ยให้เป็นรายวันตามยอดเงินคงเหลือ และโอนดอกเบี้ยทบเป็นต้นเงินเข้าบัญชีผู้ฝากปีละ 2 ครั้ง คือ ในวันที่ 30 มิถุนายน และ 31 ธันวาคม ซึ่งสมาชิกจะได้รับดอกเบี้ยเต็มจำนวน โดยได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้

การถอนเงิน

ผู้เป็นเจ้าของบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ (ผู้มีอำนาจถอนเงิน) สามารถถอนเงินในบัญชีของตนเองเท่าใดก็ได้ ตามจำนวนเงินที่ตนมีอยู่ในบัญชี ทั้งนี้ ต้องมียอดเงินฝากคงเหลือในบัญชีไม่ต่ำกว่า 100 บาท เสมอ

1. เงินฝากออมทรัพย์ปกติ ไม่ต่ำกว่า 100 บาท
2. เงินฝากออมทรัพย์พิเศษ ไม่ต่ำกว่า 1,000 บาท
3. เงินฝากเกษียณเกษมสุข ไม่ต่ำกว่า 1,000 บาท
4. เงินฝากประจำ ไม่ต่ำกว่า 1,000 บาท

การขอให้ออกเช็คเชียร์เช็ค

ในการถอนเงินเป็นจำนวนมากๆอาจจะไม่สะดวกในการพกพาซึ่งอาจเป็นอันตรายได้ สหกรณ์ฯอำนวยความสะดวกด้วยการออกเป็นเช็คเชียร์เช็คจาก ธ.ก.ส. แทนการถือเป็นเงินสดเพียงแต่เจ้าของบัญชีกรอกแบบพิมพ์ ขอให้ออกเช็คเชียร์เช็ค โดยระบุว่าจะส่งจ่ายในนามใคร พร้อมชำระค่าธรรมเนียมเช็คเชียร์เช็ค 15 บาท (สิบห้าบาทถ้วน) ต่อเช็คเชียร์เช็ค 1 ฉบับ

การเปลี่ยนแปลงรายละเอียดในบัญชีเงินฝาก

หากเจ้าของบัญชีต้องการจะเปลี่ยนชื่อบัญชี เปลี่ยนชื่อผู้ส่งจ่ายหรือเพิ่มเติมชื่อผู้ส่งจ่ายจากที่ได้แจ้งไว้เดิม กระทำได้โดยกรอกแบบพิมพ์ตามแบบที่สหกรณ์กำหนด

การออกหนังสือรับรองยอดเงินฝาก

เจ้าของบัญชีที่มีความประสงค์จะให้สหกรณ์ฯออกหนังสือรับรองยอดเงินฝากไม่ว่าจะเป็นภาษาไทย หรือภาษาอังกฤษ แจ้งความจำนงค์ได้ที่สหกรณ์

การปิดบัญชี

ในกรณีที่ผู้ฝากมีความประสงค์จะปิดบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ กระทำได้โดยกรอกแบบพิมพ์ให้ครบถ้วน พร้อมกับเขียนใบถอนเงินฝากออมทรัพย์ให้ถูกต้อง เว้นไว้เฉพาะช่องจำนวนเงินเพื่อพนักงาน สหกรณ์ฯจะได้คำนวณดอกเบี้ยเงินฝากให้จนถึงวันปิดบัญชี และต้องนำสมุดเงินฝากออมทรัพย์ของบัญชี ที่ต้องการจะปิดนี้มาด้วย

เงินฝากออมทรัพย์พิเศษ

เงินฝากออมทรัพย์พิเศษ คือ เงินฝากประเภทที่ไม่ได้กำหนดระยะเวลาในการฝาก จะฝากหรือถอนเมื่อใดก็ได้ในวันและเวลาทำการ แต่เงื่อนไขในการถอนเงินได้เดือนละหนึ่งครั้ง

การเปิดบัญชีสมาชิกมีความประสงค์จะขอเปิดบัญชีเงินฝากออมทรัพย์พิเศษให้ กรอกแบบพิมพ์การเปิดบัญชีและบัตรลายมือชื่อให้ครบถ้วนถูกต้อง เงินฝากครั้งแรกต้องไม่น้อย กว่า 5,000 บาท (ห้าพันบาทถ้วน) เป็นเงินสดเมื่อดำเนินการตามขั้นตอนเรียบร้อยแล้ว พนักงานจะ มอบสมุดคู่ฝากเงินฝากออมทรัพย์พิเศษให้เพื่อใช้ในการถอนเงินฝากจากสหกรณ์ฯ

การฝากเงินออมทรัพย์พิเศษ ฝากได้ 4 วิธี เหมือนเงินฝากออมทรัพย์

อัตราดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์พิเศษ

อัตราดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์พิเศษ ให้เป็นไปตามประกาศ เรื่องอัตราดอกเบี้ย เงินฝาก (อัตราไม่เกินร้อยละ 14 ต่อปี) โดยสหกรณ์จะคำนวณดอกเบี้ยให้เป็นรายวันตามจำนวน ดัชนีเงินฝากคงเหลือ และสหกรณ์จะคิดดอกเบี้ยให้ทุกวันที่ 20 ของทุกเดือน หากเดือนใดวันที่ 20 เป็นวันหยุดทำการให้เลื่อนขึ้นมาคิดดอกเบี้ยในวันทำการ โดยในเดือนธันวาคมให้คิดดอกเบี้ยใน วันที่ 31 ธันวาคม และสมาชิกสามารถระบุในคำขอเปิดว่าจะให้สหกรณ์ฯ โอนดอกเบี้ยเข้าบัญชี เงินฝากของสมาชิกที่ ธ.ก.ส. หรือสหกรณ์ฯ หรือทบเป็นดัชนี ซึ่งการโอนดอกเบี้ยเข้าบัญชี สมาชิกที่ ธ.ก.ส. หรือสหกรณ์ฯ จะโอนให้สมาชิกภายใน 5 วันทำการ นับแต่สหกรณ์ฯทำการ คำนวณดอกเบี้ย กรณีที่จำนวนเงินฝากออมทรัพย์พิเศษคงเหลือต่ำกว่า 1,000 บาท (หนึ่งพันบาท ถ้วน) สหกรณ์ฯจะไม่คิดดอกเบี้ยให้

การถอนเงิน

ผู้เป็นเจ้าของบัญชีเงินฝากออมทรัพย์พิเศษ (ผู้มีอำนาจถอนเงิน) สามารถถอนเงิน ในบัญชีของตนเองเท่าใดก็ได้ ตามจำนวนเงินที่ตนมีอยู่ในบัญชี ทั้งนี้ ให้ถอนได้เดือนละหนึ่งครั้ง โดยไม่เสียค่าธรรมเนียม หากเดือนใดมีการถอนมากกว่าหนึ่งครั้ง สหกรณ์ฯจะคิดค่าธรรมเนียม การถอนครั้งที่สองและครั้งต่อไป ในอัตราร้อยละ 1 ของจำนวนเงินที่ถอนแต่ต้องไม่ต่ำกว่า 500 บาท

การขอให้ออกเลขเช็คหรือการเปลี่ยนแปลงรายละเอียดในบัญชีเงินฝาก การออก หนังสือรับรองยอดเงินฝาก การปิดบัญชี เหมือนเงินฝากออมทรัพย์

เงินฝากออมทรัพย์เกษียณเกษมสุข

เงินฝากออมทรัพย์เกษียณเกษมสุข คือ เงินฝากออมทรัพย์ใช้สมุดคู่ฝากประเภทหนึ่งไว้สำหรับบริการผู้ที่ได้เกษียณอายุ หรือผู้ที่ได้ลาออกก่อนเกษียณอายุ หรือผู้ที่ลาออกก่อนที่จะมีระเบียบนี้ หรือพนักงานธนาคารที่มีอายุตั้งแต่ 55 ปีขึ้นไป เพื่อให้เป็นหลักประกันว่าจะมีรายได้จากดอกเบี้ยเงินฝากในเงื่อนไขที่สหกรณ์ฯ ให้เป็นกรณีพิเศษไปใช้จ่ายเพื่อยังชีพตามอัตรา

การเปิดบัญชี

สมาชิกที่มีความประสงค์จะขอเปิดบัญชีเงินฝากออมทรัพย์เกษียณเกษมสุข ให้กรอกแบบพิมพ์การเปิดบัญชีและบัตรลายมือชื่อให้ครบถ้วนถูกต้องและผู้เกษียณคนหนึ่งเปิดบัญชีได้เพียงบัญชีเดียว โดยจำนวนเงินฝากครั้งแรกต้องไม่น้อยกว่า 5,000 บาท (ห้าพันบาทถ้วน) เป็นเงินสดเมื่อดำเนินการตามขั้นตอนเรียบร้อยแล้ว พนักงานจะมอบสมุดคู่ฝากบัญชีเงินฝากออมทรัพย์เกษียณเกษมสุขให้เพื่อใช้ในการถอนเงินฝากจากสหกรณ์ฯ

การฝากเงินออมทรัพย์เกษียณเกษมสุข

ฝากได้ 4 วิธี เหมือนเงินฝากออมทรัพย์

อัตราดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์เกษียณเกษมสุข

อัตราดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์เกษียณเกษมสุข ให้เป็นไปตามประกาศเรื่องอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก (อัตราไม่เกินร้อยละ 13 ต่อปี) โดยสหกรณ์คำนวณดอกเบี้ยให้เป็นรายวันตามจำนวนต้นเงินฝากคงเหลือ และสหกรณ์ฯ จะคิดดอกเบี้ยให้ทุกวันที่ 20 ของทุกเดือนหากเดือนใดวันที่ 20 เป็นวันหยุดทำการให้เลื่อนขึ้นมามีคดียอดดอกเบี้ยในวันทำการ โดยในเดือนธันวาคมให้คิดดอกเบี้ยในวันที่ 31 ธันวาคม และสมาชิกสามารถระบุในคำขอเปิดว่าจะให้สหกรณ์ฯ โอนดอกเบี้ยเข้าบัญชีเงินฝากของสมาชิกที่ ร.ก.ส. หรือสหกรณ์ฯ หรือทบเป็นต้นเงินซึ่งการโอนดอกเบี้ยเข้าบัญชีสมาชิกที่ ร.ก.ส. หรือสหกรณ์ฯ จะโอนให้สมาชิกภายใน 5 วันทำการ นับแต่สหกรณ์ฯ ทำการคำนวณดอกเบี้ย กรณีที่จำนวนเงินฝากออมทรัพย์เกษียณเกษมสุขคงเหลือต่ำกว่า 1,000 บาท (หนึ่งพันบาทถ้วน) สหกรณ์ฯ จะไม่คิดดอกเบี้ยให้

การถอนเงิน

ผู้เป็นเจ้าของบัญชีเงินฝากออมทรัพย์เกษียณเกษมสุข(ผู้มีอำนาจถอนเงิน) สามารถถอนเงินในบัญชีของตนเองเท่าใดก็ได้ ตามจำนวนเงินที่ตนมีอยู่ในบัญชี ทั้งนี้ ให้ถอนได้เดือนละหนึ่งครั้ง โดยไม่เสียค่าธรรมเนียม หากเดือนใดมีการถอนมากกว่าหนึ่งครั้ง สหกรณ์ฯจะคิดค่าธรรมเนียมการถอนครั้งที่สองและครั้งต่อไป ในอัตราร้อยละ 1 ของจำนวนเงินที่ถอนแต่ต้องไม่ต่ำกว่า 500 บาท

การขอให้ออกเช็คเช็ค การเปลี่ยนแปลงรายละเอียดในบัญชีเงินฝาก การออกหนังสือรับรองยอดเงินฝาก การปิดบัญชี เหมือนเงินฝากออมทรัพย์

เงินฝากประจำ

เงินฝากประจำ คือ เงินฝากที่มีกำหนดเวลาการฝากที่แน่นอน หากถอนก่อนกำหนดอาจจะไม่ได้รับดอกเบี้ยหรือได้รับดอกเบี้ยลดลง

การเปิดบัญชี

สมาชิกที่มีความประสงค์จะขอเปิดบัญชีเงินฝากประจำ ให้กรอกแบบพิมพ์การเปิดบัญชีและบัตรลายมือชื่อให้ครบถ้วนถูกต้อง โดยจำนวนเงินฝากครั้งแรกต้องไม่น้อยกว่า 1,000 บาท (หนึ่งพันบาทถ้วน) เป็นเงินสด ซึ่งแบ่งเป็นเงินฝากประจำ 12 เดือน 6 เดือน 3 เดือน เมื่อดำเนินการตามขั้นตอนเรียบร้อยแล้ว พนักงานจะมอบสมุดคู่ฝากบัญชีเงินฝากประจำให้ เพื่อใช้ในการถอนเงินฝากจากสหกรณ์ฯ

การฝากเงินประจำ ฝากได้ 4 วิธีเหมือนเงินฝากออมทรัพย์

อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ

อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำให้เป็นไปตามประกาศเรื่องอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก (อัตราไม่เกินร้อยละ 15.50 ต่อปี)

การถอนเงิน

ผู้เป็นเจ้าของบัญชีเงินฝากประจำ (ผู้มีอำนาจถอนเงิน) สามารถถอนเงินฝากประจำที่ครบกำหนดและต้องการถอนเงินออกทั้งจำนวนโดยไม่ต้องการฝากต่อได้ผู้ฝากต้องนำสมุดคู่ฝากเงินฝากประจำนั้นมาคำนวณดอกเบี้ย การขอให้ออกเช็คเช็คเหมือนเงินฝากออมทรัพย์

การเปลี่ยนแปลงรายละเอียดในบัญชีเงินฝาก การออกหนังสือรับรองยอดเงินฝาก การปิดบัญชี เหมือนเงินฝากออมทรัพย์

ตัวสัญญาใช้เงิน

1. ตัวสัญญาใช้เงินที่ออกในครั้งมีอายุ 3 ปี อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 3 ต่อปี และเป็นตัวประเภทห้ามเปลี่ยนมือ
2. จ่ายดอกเบี้ยหลังหักภาษี ณ ที่จ่าย (ตามประมวลรัษฎากร) ในวันที่ 20 มิถุนายน และ 20 ธันวาคม ของทุกปี ตลอดอายุตัวสัญญาใช้เงิน
3. ตัวสัญญาใช้เงินที่มีระยะเวลาการถือครองตัวไม่ถึง 3 เดือน สกส. จะไม่จ่ายดอกเบี้ยให้
4. ตัวสัญญาใช้เงินที่มีระยะเวลาการถือครองตัวตั้งแต่ 3 เดือนขึ้นไป แต่ไม่ถึงวันครบกำหนดไถ่ถอน สกส. จะจ่ายดอกเบี้ยตามระยะเวลาที่ถือจริงในอัตราดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์ปกติตามประกาศของ สกส.

การซื้อตัวสัญญาใช้เงิน

สมาชิกแสดงความประสงค์ในแบบคำเสนอของซื้อตัวสัญญาใช้เงินของ สกส. ที่แนบมาพร้อมหนังสือฉบับนี้ พร้อมสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน และสำเนาบัตรประจำตัวผู้เสียภาษีอากร ส่งถึงสหกรณ์ออมทรัพย์ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

ตาราง 1 อัตราดอกเบี้ยเงินฝากของ สกส. ประจำปี 2546

อัตราดอกเบี้ยเงินฝาก	เดิมอัตราร้อยละ	ใหม่อัตราร้อยละ
1. เงินฝากออมทรัพย์ปกติ	2.00	1.50
2. เงินฝากออมทรัพย์พิเศษ	2.50	2.25
3. เงินฝากเกษียณเกษมสุข	3.50	3.00
4. เงินฝากประจำ 3 เดือน 6 เดือน 12 เดือน	3.00	2.50

ที่มา: สกส (2546)

ตาราง 2 อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของ สกส. ประจำปี 2546

อัตราดอกเบี้ยเงินกู้	เดิมอัตราร้อยละ	ใหม่อัตราร้อยละ
1. เงินกู้ฉุกเฉิน	6.00	5.50
2. เงินกู้พิเศษ	6.00	5.50
3. เงินกู้พิเศษ (กองทุนบำเหน็จ)	6.00	5.50
4. เงินกู้สามัญปกติ	6.00	5.50
5. เงินกู้สามัญวัตถุประสงค์ เพื่อชำระหนี้แทนผู้กู้ในฐานะผู้ค้ำประกันกับ สกส. เพื่อการศึกษา เพื่อการฝึกอบรม เพื่อการจัดหาเครื่องคอมพิวเตอร์	4.50	4.00
6. เงินกู้พิเศษกู้ยืม	4.50 (คงที่ 3 ปี)	4.50 (คงที่ 3 ปี)

ที่มา: สกส. (2546)

ภาคผนวก ข

สลากออมทรัพย์ทวีสิน (สทส.) ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จำกัด

สลากออมทรัพย์ทวีสิน (สทส.) ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

กระทรวงการคลังได้ประกาศกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการออกสลากออมทรัพย์ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) พ.ศ. 2544 มีผลบังคับใช้แล้ว เพื่อเป็นการรักษางานเงินฝากบัตรออมทรัพย์ทวีสินเดิมไว้ ธ.ก.ส. จึงออกผลิตภัณฑ์เงินฝาก “สลากออมทรัพย์ทวีสิน” (สทส.) แทนการออก “บัตรออมทรัพย์ทวีสิน” (บพส.) เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปในแนวเดียวกัน ธ.ก.ส. จึงออกคำสั่ง และจัดทำคำชี้แจงเรื่องวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการรับฝากเงินสลากออมทรัพย์ทวีสินมาให้หน่วยงาน และสาขาดำเนินการ

ธ.ก.ส. เริ่มรับฝากเงินสลากออมทรัพย์ทวีสินตั้งแต่วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2545 ธ.ก.ส. ได้เร่งรัดหน่วยงานและสาขาดำเนินการรับฝากเพื่อนำเงินมาหารายได้ และลดต้นทุนการดำเนินงานธนาคาร

การออกสลากออมทรัพย์ทวีสินมีรายละเอียดและเงื่อนไขแตกต่างจากบัตรออมทรัพย์ทวีสิน ตามวิธีปฏิบัติ คำชี้แจง และเงื่อนไขต่าง ๆ เกี่ยวกับการรับฝากเงินสลากออมทรัพย์ทวีสิน

คำชี้แจง เรื่อง วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับสลากออมทรัพย์ทวีสิน

ด้วยกระทรวงการคลังได้ออกกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการออกสลากออมทรัพย์ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร พ.ศ. 2544 เมื่อวันที่ 18 มิถุนายน 2544 โดยให้ ธ.ก.ส. มีอำนาจออกสลากออมทรัพย์ เพื่อจัดหาเงินทุนระยะยาวที่มีต้นทุนต่ำและความเสี่ยงทางการเงิน (financial risk) ต่ำ แทนการจัดหาเงินทุนด้วยการรับฝากเงินประเภทมีรางวัล “บัตรออมทรัพย์ทวีสิน” (บพส.) และเป็นการรักษางานเงินฝากบัตรออมทรัพย์ทวีสินเดิมไว้ ธ.ก.ส. จึงยอมผลิตภัณฑ์สลากออมทรัพย์ทวีสิน

ธ.ก.ส. ได้กำหนดวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับสลากออมทรัพย์ทวีสิน ดังนี้

1. ชื่อและรหัสโครงการ

สลากออมทรัพย์ทวีสิน ใช้ชื่อโครงการว่า “สลากออมทรัพย์ทวีสิน” ชื่อย่อ “สทส.”

2. ลักษณะสลากออมทรัพย์ทวีสิน

สลากมีขนาด 10 x 23 ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นต้นขั้ว ความยาว 7.5 ซม. และส่วนที่เป็นตัวบัตร มีความยาว 15.5 ซม. (ขนาดเท่า บพส.)

3. เลขที่สลากออมทรัพย์ทวีสิน

เลขที่สลากประกอบด้วยอักษร c และตามด้วยตัวเลข 7 หลัก โดยเริ่มตั้งแต่เลขที่ c 0000001 เป็นต้นไป เลขที่สลากจะพิมพ์ด้วยหมึกสีแดงจากโรงพิมพ์ลงบนสลากทุกฉบับไว้

เรียบร้อยแล้ว และเพื่อให้เครื่องคอมพิวเตอร์พิมพ์บัตร สาขาต้องบันทึกเลขที่บัตรที่ได้รับไว้ในเครื่องด้วย

4. หมายเลขสลากออมทรัพย์

ข.ก.ส. ออกจำหน่ายสลากออมทรัพย์ทวีสินจำนวน 10 ล้านหน่วย หมายเลขสลากออมทรัพย์ทวีสินประกอบด้วยอักษร น และตามด้วยตัวเลข 7 หลัก โดยเริ่มตั้งแต่หมายเลข น 0000000 ถึงหมายเลข น 9999999

5. การควบคุมแบบพิมพ์สลากออมทรัพย์ทวีสิน

ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องถือปฏิบัติตามวิธีที่กำหนดไว้ในคู่มือว่าด้วยการบริหารงานพัสดุ เรื่องแบบพิมพ์สำคัญ

6. รายละเอียดและเงื่อนไขของสลากออมทรัพย์ทวีสิน

6.1 สลากออมทรัพย์ทวีสิน เป็นตราสารชนิดผู้ถือ (บุคคลเดียวเป็นเจ้าของ บุคคลเดียวรวมถึงนิติบุคคลด้วย) เป็นผู้มีกรรมสิทธิ์ โอนกรรมสิทธิ์ได้ด้วยการส่งมอบ เว้นแต่ผู้ฝากจะจดแจ้งว่าการโอนกรรมสิทธิ์จะมาดำเนินการที่ธนาคาร

6.2 ธนาคารจะทำการออกรางวัลทุก 3 เดือน ในวันที่ 10 ของเดือนเมษายน กรกฎาคม ตุลาคม และมกราคม ของทุกปีจนกว่าจะครบ 12 ครั้ง ออกรางวัลครั้งสุดท้าย ในวันที่ 10 มกราคม 2548

6.3 การรับเงินรางวัล รับได้ที่สาขาที่รับฝากเงิน ตามความพร้อมของสาขา ทั้งนี้ ต้องเริ่มรับได้ไม่เกินวันที่ 17 ของเดือนที่ออก

6.4 ธนาคารจะจ่ายดอกเบี้ยเมื่อฝากครบกำหนดหน่วยละ 20 บาท (ประมาณร้อยละ 1.33 ต่อปี)

6.5 สลากออมทรัพย์ทวีสินครบกำหนด 3 ปี

6.6 ผู้ฝากเงินมีสิทธิถอนเงินฝากได้เมื่อฝากครบ 3 เดือนแล้ว หรือในกรณีที่ผู้ฝากขอถอนเงินฝากก่อนครบ 3 เดือน ให้อยู่ในดุลยพินิจของผู้จัดการสาขาที่อนุมัติได้เฉพาะรายที่เห็นว่าไม่เหตุจำเป็นเท่านั้น แต่จะไม่ได้รับดอกเบี้ย และถอนบางส่วนไม่ได้

6.7 การจดแจ้งว่าการโอนกรรมสิทธิ์ จะมาดำเนินการที่ธนาคาร ผู้ฝากจะต้องฝากเงินตั้งแต่ 100,000 บาท ขึ้นไป หรือตามแต่ผู้จัดการสาขาจะเห็นสมควร

6.8 การโอนเงินรางวัลเข้าบัญชีเงินฝาก ผู้ฝากจะต้องฝากเงินตั้งแต่ 500,000 บาท ขึ้นไป หรือตามแต่ผู้จัดการจะเห็นสมควร และต้องจดแจ้งการโอนกรรมสิทธิ์ ตามข้อ 6.7 ด้วย

6.9 กรณีสลากออมทรัพย์ทวีสินสูญหายผู้ที่มีชื่อระบุในสลากออมทรัพย์ทวีสินเท่านั้น

7. การรับฝาก เงินสลากออมทรัพย์ทวีสิน

ธนาคารจะรับฝากเงินสลากออมทรัพย์ทวีสิน โดยจะรับฝากจากบุคคลทั่วไป และนิติบุคคล ในการรับฝากขอให้สาขาชี้แจงให้ผู้ประสงค์จะฝากเงินรับทราบ และเข้าใจเงื่อนไขของสลากออมทรัพย์ทวีสิน ตามข้อ 6

7.1 เอกสารที่ใช้ในการฝากมี ดังนี้

7.1.1 ผู้ฝากเป็นบุคคลธรรมดา จะมาฝากด้วยตนเอง หรือให้บุคคลอื่นมาแทนก็ตาม จะต้องมียบัตรแสดงตัวที่มีเลขประจำตัวประชาชนของผู้ฝาก พร้อมสำเนาภาพถ่ายบัตรแสดงตัว หากบัตรแสดงตัวดังกล่าวไม่มีเลขประจำตัวประชาชน ต้องนำสำเนาทะเบียนบ้านมาเป็นหลักฐานประกอบด้วย

7.1.2 ผู้ฝากเป็นนิติบุคคล จะต้องมียเอกสาร ดังนี้

- (1) บัตรแสดงตัว พร้อมสำเนาภาพถ่ายบัตรแสดงตัวของผู้มาติดต่อ
- (2) สำเนาหนังสือรับรองการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล
- (3) ตัวอย่างตราประทับของนิติบุคคล (ถ้ามี)

7.2 ให้ผู้ขอฝาก หรือผู้แทนทำคำขอฝากเงินสลากออมทรัพย์ทวีสิน

7.3 ให้พนักงานการเงิน ตรวจสอบเอกสารคำขอฝากเงินฯ เอกสารแสดงตัวผู้ฝาก และรับเงินให้ถูกต้องตรงกับเอกสารคำขอฝาก เมื่อตรวจสอบถูกต้องให้ลงลายมือชื่อในช่องผู้รับเงิน และหรือพนักงานการเงิน บันทึกเครื่องคอมพิวเตอร์

7.4 การอนุมัติการรับเงินฝาก ให้สาขาถือปฏิบัติตามคำสั่งธนาคาร เรื่อง มอบอำนาจของผู้จัดการให้ธนาคารทำการแทนในกิจการเกี่ยวกับสลากออมทรัพย์ทวีสิน

8. สิทธิในการถูกรางวัลและเงินรางวัล

8.1 สิทธิในการถูกเงินรางวัล รวมทั้งกรณีนำหมายเลขสลากออมทรัพย์ทวีสินที่มีผู้เวนคือมารับฝากใหม่ ธ.ก.ส. กำหนดให้ผู้ฝากต้องฝากก่อนวันที่ 31 ของเดือนที่ทำการออกรางวัล จึงมีสิทธิถูกรางวัลในครั้งที่ออกรางวัลนั้น

8.2 สลากออมทรัพย์ทวีสินที่ถูกรางวัลแล้วในครั้งใดครั้งหนึ่งยังคงมีสิทธิถูกรางวัลอื่นอีกในครั้งนั้นและครั้งอื่นๆตามจำนวนครั้งที่ออกรางวัลต่อไปจนกว่าสลากจะครบกำหนด

8.3 เงินรางวัลสลากออมทรัพย์ทวีสิน มีดังนี้

รางวัลที่ 1 มี 1 รางวัลเป็นเงิน	10,000,000 บาท
รางวัลที่ 2 มี 5 รางวัล ๆ ละ	200,000 บาท
รางวัลที่ 3 มี 20 รางวัล ๆ ละ	50,000 บาท
รางวัลที่ 4 มี 50 รางวัล ๆ ละ	20,000 บาท
รางวัลที่ 5 มี 5 รางวัล ๆ ละ	10,000 บาท
รางวัลเลขท้าย 3 ตัว หมุน 2 ครั้ง รางวัลละ	500 บาท
รวมรางวัลทั้งสิ้น 20,276 รางวัล	เป็นเงิน 25 ล้านบาท

9. การออกรางวัล และการแจ้งผลการออกรางวัล

9.1 การออกรางวัล ธ.ก.ส. มอบหมายให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลเป็นผู้ดำเนินการออกรางวัล

9.2 การประกาศผลการออกรางวัล

9.2.1 ธ.ก.ส. นำประกาศผลรางวัลลง internet ใน home page ฝ่ายการธนาคาร <http://172.16.1.250> หลังเวลา 16.30 น. ให้สาขาพิมพ์ใบประกาศผลรางวัลจาก home page ฝ่ายการธนาคาร และนำไปปิดประกาศให้ทราบให้ทราบโดยทั่วกัน ณ สำนักงานสาขาทุกสาขาในที่เปิดเผย

9.2.2 ทาง internet ที่ web site <http://baac.or.th>

9.2.3 ทางหนังสือพิมพ์รายวัน

9.3 การส่งผลรางวัลและการตั้งเจ้าหน้าที่เงินรางวัล ธ.ก.ส. จะจัดส่งผลรางวัลมาให้สาขาทาง on-line เพื่อสาขานำผลรางวัลเข้าเครื่องคอมพิวเตอร์ที่สาขา และตั้งเจ้าหน้าที่เงินรางวัลพร้อมโอนเงินรางวัลไปที่กองส่งเสริมเงินออมด้วย รหัส VAE0001 ศูนย์ต้นทุน H03งานZ

10. การรับเงินรางวัลและการถอนเงินสลากออมทรัพย์ทวีสิน

ผู้ที่ถือสลากออมทรัพย์ทวีสินมาติดต่อขอรับเงินรางวัลหรือถอนเงินสลากออมทรัพย์ทวีสิน ธ.ก.ส.จะจ่ายเงินให้แก่ผู้ถือสลากนั้น โดยไม่ต้องตรวจลายมือชื่อ เว้นแต่มีการจดแจ้งว่าการโอนกรรมสิทธิ์จะมาดำเนินการที่ธนาคาร

10.1 ขอรับเงินรางวัล และถอนเงินสลากออมทรัพย์ทวีสินได้ที่สาขาที่รับฝากซึ่งระบุในสลากออมทรัพย์ทวีสิน หรือขอใช้บริการต่างสาขาก็ได้

10.2 เอกสารที่ใช้ในการขอรับเงินรางวัล และการถอนเงินสลากออมทรัพย์ทวีสิน

10.2.1 สลากออมทรัพย์ทวีสิน

10.2.2 บัตรแสดงตัว หรือสำเนาภาพถ่าย (กรณีมอบอำนาจ)

10.2.3 เอกสารการถอนเงินและการขอรับเงินรางวัลสลากออมทรัพย์
ทวีสิน

10.2.4 กรณีจดทะเบียนการโอนกรรมสิทธิ์เจ้าของสลาก จะต้องมา
ดำเนินการขอรับเงินรางวัล หรือขอถอนเงินสลากออมทรัพย์ด้วยตนเอง กรณีที่เจ้าของสลากมีเหตุ
จำเป็นไม่สามารถมาติดต่อธนาคารด้วยตนเองและมอบอำนาจให้บุคคลอื่นมาดำเนินการแทนให้
มอบอำนาจได้โดยเจ้าของสลากจะต้องจัดทำหนังสือมอบอำนาจ พร้อมติดอากรแสตมป์จำนวน 10
บาท และลายมือชื่อในหนังสือมอบอำนาจจะต้องเหมือนลายมือชื่อที่ขอจดทะเบียนการโอนกรรมสิทธิ์
พร้อมทั้งมอบเอกสารตามข้อ 10.2.2-10.2.3 มาด้วย และผู้รับมอบอำนาจจะต้องแสดงบัตรแสดงตัว

10.3 การตรวจสอบเอกสาร และการจ่ายเงิน

10.3.1 ให้พนักงานตรวจเอกสารแสดงตัวเพื่อพิสูจน์ตัวผู้ขอรับเงิน
รางวัลและถอนเงินสลากออมทรัพย์ทวีสิน ตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารประกอบขอรับเบื้องต้น
เมื่อถูกต้องให้ลงลายมือชื่อในช่องผู้ตรวจเอกสาร และบันทึกรายการที่เครื่องคอมพิวเตอร์ และ
พิมพ์รายการที่ด้านหลังเอกสารการถอนเงิน และการขอเงินรางวัลสลากออมทรัพย์ทวีสิน

10.3.2 การอนุมัติให้สาขาถือปฏิบัติตามคำสั่งธนาคารที่ 44/2545 ลง
วันที่ 16 มกราคม 2545 เรื่อง มอบอำนาจของผู้จัดการให้พนักงานของธนาคารทำการแทนใน
กิจการเกี่ยวกับสลากออมทรัพย์ทวีสิน

10.3.3 ให้ผู้อนุมัติตรวจสอบจุดป้องกันการปลอมแปลงบนสลากออกทรัพย์
ทวีสินตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารประกอบการขอรับเงิน และการบันทึกบัญชี เมื่อเห็นว่า
ถูกต้อง จึงลงลายมือชื่อผู้อนุมัติ กรณีถอนเงินฝากสลากออมทรัพย์ทวีสินให้ขีดเส้นบนด้านหลัง
ของสลากออมทรัพย์ทวีสินให้ขีดเส้นบนด้านหลังของสลากออมทรัพย์ทวีสินฉบับที่ผู้อนุมัติให้ถอน
เงินฝากจากมุมล่างซ้ายไปสุดที่มุมบนขวาพร้อมลงลายมือชื่อกำกับ ทั้งนี้ ให้ประทับ “ปิดบัญชี”
บนหัวเอกสารทุกฉบับ และส่งเอกสารให้พนักงานการเงินจ่ายเงินต่อไป

10.3.4 กรณีจดทะเบียนการโอนกรรมสิทธิ์และมอบอำนาจให้บุคคลอื่นมา
ขอรับเงินรางวัล และการเงินสลากออมทรัพย์ นอกจากดำเนินการตามข้อ 10.3.1 ถึงข้อ 10.3.3
แล้ว ให้ผู้อนุมัติตรวจลายมือชื่อในหนังสือมอบอำนาจ ให้ถูกต้องตรงกับลายมือชื่อในคำขอจดทะเบียนการ
โอนกรรมสิทธิ์ด้วย

11. การโอนเงินรางวัล และสลากออมทรัพย์ทวีสินครบกำหนดเข้าบัญชีเงิน

ฝาก

11.1 จะต้องฝากเงินตั้งแต่ 500,000 บาท ขึ้นไป หรือตามแต่ผู้จัดการสาขาจะเห็นสมควร

11.2 ต้องจดแจ้งการโอนกรรมสิทธิ์ว่าจะมาดำเนินการที่ธนาคาร

11.3 กรณีโอนสลากออมทรัพย์ทวีสินครบกำหนดเข้าบัญชีเงินฝาก ต้องคืนสลากออมทรัพย์ทวีสิน ก่อนวันครบกำหนด

11.4 บัญชีเงินฝากที่จะให้โอนทำการโอนเงินรางวัล และสลากออมทรัพย์ทวีสินครบกำหนดเข้าบัญชีเงินฝาก จะต้องเป็นบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ทวีสินเท่านั้น

11.5 ให้ดำเนินการตามขั้นตอนการจดแจ้งการโอนกรรมสิทธิ์ต่อไป

12. การจดแจ้งการโอนกรรมสิทธิ์ว่าจะมาดำเนินการที่ธนาคาร

12.1 การจดแจ้งต้องมาดำเนินการ ณ สำนักงานที่รับฝากเท่านั้น และจะต้องฝากเงินตั้งแต่ 100,000 บาทขึ้นไป หรือตามแต่ผู้จัดการสาขาจะเห็นสมควร

12.2 จัดทำคำขอจดแจ้งการโอนกรรมสิทธิ์

12.3 ให้สาขาส่ง หรือประทับตราอย่างคำว่า “โอนกรรมสิทธิ์ โปรดติดต่อธนาคาร” มุมบนขวามือด้านหลังสลากออมทรัพย์ทวีสิน ด้วยหมึกสีแดงเพื่อให้เห็นชัดเจน

12.4 บันทึกภาษีเงินฝากสลากออมทรัพย์ทวีสิน (hold status) ด้วยรหัส 06 จนกว่าจะเปลี่ยนแปลง

12.5 กรณีมีผู้ได้รับโอนกรรมสิทธิ์ด้วยการส่งมอบจะขอจดแจ้งการโอนกรรมสิทธิ์ (มีคุณสมบัติตามข้อ 12.1) ให้สามารถดำเนินการได้ โดยให้ดำเนินการเปลี่ยนชื่อและทำการออกบัตรใหม่แล้วดำเนินการตามขั้นตอนข้อ 12.2-12.3 ต่อไป

13. กรณีสลากออมทรัพย์ทวีสินชำรุด หรือสูญหาย

กรณีชำรุด เมื่อมีผู้ที่นำสลากออมทรัพย์ทวีสินที่ชำรุด มาขอออกฉบับใหม่แทนฉบับเดิม ไม่ว่าบุคคลนั้นจะเป็นบุคคลเดียวกับผู้ที่มีชื่อระบุในบัตรหรือไม่ก็ตาม ก็มีสิทธิ์ที่จะขอออกสลากออมทรัพย์ทวีสินฉบับใหม่ได้ ยกเว้นกรณีจดแจ้งการโอนกรรมสิทธิ์ว่าจะมาดำเนินการที่ธนาคารผู้ฝากต้องมาดำเนินการด้วยตนเอง ส่วนกรณีสูญหาย และขอออกสลากออมทรัพย์ทวีสินฉบับใหม่แทนฉบับเดิมที่สูญหายต่อธนาคาร โดยทั้งสองกรณีให้สาขาถือปฏิบัติ ดังนี้

13.1 ทำคำขอออกสลากออมทรัพย์ทวีสินฉบับใหม่ ณ สำนักงานที่รับฝาก พร้อมบัตรแสดงตัวของผู้ออกสลากออมทรัพย์ทวีสิน สลากออมทรัพย์ทวีสินฉบับที่ชำรุด (กรณีชำรุด) และสำเนาบันทึกแจ้งความประจำวัน (กรณีสูญหาย)

13.2 ให้พนักงานการเงินตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารประกอบการขอออกสลากออมทรัพย์ทวีสินเบื้องต้น แล้วส่งให้ผู้มีอำนาจอนุมัติพิจารณา

13.3 ให้พนักงานผู้มีอำนาจอนุมัติในการรับฝาก และถอนสลากออมทรัพย์ทวีสินมีอำนาจอนุมัติในการออกสลากฉบับใหม่ โดยให้ตรวจสอบความถูกต้องของสลากออมทรัพย์ทวีสิน (กรณีชำรุด) คำขอออกสลากออมทรัพย์ทวีสินฉบับใหม่ บัตรแสดงตัวของผู้ขอออกสลากออมทรัพย์ทวีสิน สำเนาบันทึกแจ้งความประจำวัน (กรณีสูญหาย) และข้อมูลในคอมพิวเตอร์ เมื่อถูกต้องลงชื่อผู้อนุมัติในคำขอออกสลากออมทรัพย์ทวีสินฉบับใหม่และประทับยกเลิกบนบัตรที่ชำรุด และต้นฉบับบัตรเดิมพร้อมลงชื่อและวันที่กำกับ

13.4 ให้พนักงานการเงินบันทึกยกเลิกสลากออมทรัพย์ทวีสินฉบับเดิมในเครื่องคอมพิวเตอร์ และออกสลากออมทรัพย์ทวีสินฉบับใหม่โดยใช้โปรแกรมบัตรชำรุด และบันทึกข้อความ “แทน (ระบุเลขที่ c สลากออมทรัพย์ทวีสินเลขที่เดิม) ที่ชำรุดหรือสูญหาย” ไว้บนสลากออมทรัพย์ทวีสินและต้นฉบับสลากออมทรัพย์ทวีสินฉบับใหม่

13.5 ให้พนักงานการเงิน เรียกเก็บค่าธรรมเนียมการออกสลากออมทรัพย์ทวีสินแทนบัตรเดิมที่ชำรุดหรือสูญหาย ฉบับละ 50 บาท โดยออกใบเสร็จรับเงิน (40-010) ให้แก่ผู้ขอออกสลากออมทรัพย์ทวีสินฉบับใหม่ไว้เป็นหลักฐาน และบันทึกบัญชีแยกประเภทเป็นบัญชีรายได้ค่าธรรมเนียม

14. กรณีผู้ฝากสลากออมทรัพย์ทวีสินถึงแก่กรรม หรือล้มละลาย ผู้ที่นำสลากออมทรัพย์ทวีสินมาขึ้นขอรับเงินคืน หรือเปลี่ยนเป็นของผู้มาติดต่อก็ได้ ยกเว้นกรณีที่จดทะเบียนการโอนกรรมสิทธิ์ว่าจะมาดำเนินการที่ธนาคารให้ถือปฏิบัติ ทำนองเดียวกับวิธีปฏิบัติที่กำหนดไว้ในคู่มือว่าด้วยเงินฝากออมทรัพย์และเงินฝากประจำโดยอนุโลม ในกรณีที่ทายาทต้องการฝากสลากออมทรัพย์ทวีสินต่อไปให้ยกเลิกสลากเดิมและออกสลากใหม่ โดยใช้โปรแกรมการโอนกรรมสิทธิ์

15. การเปลี่ยนชื่อ และการโอนกรรมสิทธิ์

เมื่อมีผู้นำสลากมาแจ้งความประสงค์ขอเปลี่ยนชื่อบนสลากเป็นชื่อของผู้มาติดต่อหรือกรณีที่ผู้ฝากจดทะเบียนการโอนกรรมสิทธิ์จะมาดำเนินการที่ธนาคารมาโอนกรรมสิทธิ์ให้ดำเนินการได้ ดังนี้

15.1 การเปลี่ยนชื่อ หรือโอนกรรมสิทธิ์ ต้องมาดำเนินการ ณ สาขาที่รับฝาก

15.2 จัดทำคำขอออกสลากออมทรัพย์ทวีสินฉบับใหม่

15.3 เอกสารแสดงตนของผู้ขอเปลี่ยนชื่อ หรือโอนและผู้รับโอนกรรมสิทธิ์ พร้อมสลากออมทรัพย์ทวีสิน

15.4 ให้พนักงานการเงินตรวจสอบถูกต้องของเอกสารเบื้องต้น และบันทึกการเปลี่ยนชื่อ หรือโอนกรรมสิทธิ์ในเครื่องคอมพิวเตอร์ และทำการออกสลากใหม่

15.5 ให้ผู้อนุมัติตรวจสอบป้องกันการปลอมแปลงบนสลากออมทรัพย์และเอกสารที่เกี่ยวข้อง เมื่อถูกต้องให้ลงชื่ออนุมัติ และยกเลิกสลากออมทรัพย์ที่สิ้นฉบับเดิม

15.6 ให้พนักงานการเงิน เรียบเก็บค่าธรรมเนียมการออกสลากออมทรัพย์ทวีสินฉบับใหม่ ฉบับละ 50 บาท โดยออกใบเสร็จรับเงิน (40-010) ให้แก่ผู้ขอฝากไว้เป็นหลักฐาน และบันทึกบัญชีแยกประเภทเป็น บัญชีรายได้ค่าธรรมเนียม

16. การบันทึกบัญชี

17. การจัดเก็บเอกสาร ให้ปฏิบัติ ดังนี้

17.1 สลากออมทรัพย์ทวีสินที่ยังมิได้จำหน่าย ให้จัดเก็บในตู้เอกสารใส่กุญแจในห้องมั่นคง

17.2 ต้นข้าวสลากออมทรัพย์ทวีสิน กำขอฟลากๆ กำขอดจแจ้งการโอนกรรมสิทธิ์ เอกสารประกอบการแจ้งสลากชำรุดและสูญหาย เอกสารประกอบการโอนกรรมสิทธิ์ ให้เย็บติดไว้ด้วยกันและจัดเก็บเข้าแฟ้มเรียงตามเลขทะเบียนผู้ฝาก

17.3 เอกสารขอรับเงินรางวัล และใบถอนสลากออมทรัพย์ทวีสิน ให้จัดเก็บเข้าแฟ้มเรียงตามวันที่จ่ายเงิน

17.4 อายุการจัดเก็บเอกสารให้มีอายุการจัดเก็บเช่นเดียวกับเอกสารเงินฝากธนาคาร

18. การขอใช้บริการต่างสาขา

เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ฝากสลากออมทรัพย์ทวีสิน ซึ่งย้ายภูมิลำเนา หรือมีเหตุทำให้ไม่สะดวกที่จะติดต่อกับสาขาที่ตนฝากเงิน ดังนั้น ธนาคารจึงเปิดให้ผู้ฝากเงินขอใช้บริการต่างสำนักงานได้เฉพาะการขอรับเงินรางวัล และขอถอนเงินฝาก (ทั้งฉบับ) เท่านั้น โดยผู้ฝากต้องมาติดต่อด้วยตนเอง

18.1 เมื่อผู้ฝากมาติดต่อเพื่อใช้บริการต่างสาขา กำหนดให้สาขาที่ผู้ฝากเงินมาติดต่อจัดส่งเอกสารทางไปรษณีย์ลงทะเบียนไปให้สาขาเจ้าของเงินฝากเป็นผู้อนุมัติก่อนซึ่งผู้ฝากเงินจะต้องมารับเงินภายหลังประมาณ 7-15 วัน นับแต่วันที่ทำขึ้นของรับเงินรางวัล หรือถอนเงินฝาก เว้นแต่สาขาพิจารณาเห็นว่าผู้ฝากเงินเป็นผู้ฝากรายใหญ่ ถูกค้ำรายพิเศษ หรือลูกค้ารายที่

จำเป็นต้องใช้เงินด่วนให้สาขาผู้ฝากเงินมาติดต่อ และสาขาเจ้าของบัญชีเงินฝากใช้วิธีส่งเอกสารทางโทรสาร (fax) เพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้ฝากเงินได้รับเงินในวันที่มาติดต่อ

18.2 เมื่อผู้ฝากมาติดต่อขอใช้บริการต่างสาขา ให้สาขาที่ผู้ฝากเงินมาติดต่อดำเนินการ ดังนี้

18.2.1 ให้พนักงานการเงินตรวจเอกสารที่ผู้ฝากเงินนำมายื่นขอรับเงินรางวัลหรือถอนเงินฝากซึ่งได้แก่

- (1) สลากออมทรัพย์ทวีสินพร้อมสำเนาภาพถ่าย
- (2) บัตรแสดงตัว พร้อมสำเนาภาพถ่าย
- (3) เอกสารขอรับเงินรางวัลสลากออมทรัพย์ทวีสิน หรือถอนเงินสลากออมทรัพย์ทวีสิน จำนวน 3 ฉบับ โดยวิธีอัดสำเนาด้านฉบับ สำหรับสาขาเจ้าของบัญชีเงินฝาก

สำเนาฉบับที่ 1 สำหรับสาขาที่ผู้ฝากเงินมาติดต่อ

สำเนาฉบับที่ 2 สำหรับผู้ฝากเงิน

18.2.2 เมื่อเห็นว่าถูกต้อง ให้ลงชื่อในสมุด "ผู้ตรวจเอกสาร" พร้อมวันที่กำกับไว้ทั้ง 3 ฉบับ

18.2.3 ผู้ตรวจเอกสาร ตรวจจุดป้องกันการปลอมแปลงบนสลากออมทรัพย์ทวีสินและตรวจเอกสารและหลักฐานขอรับเงินรางวัลสลากออมทรัพย์ทวีสิน หรือถอนเงินฝากสลากออมทรัพย์ทวีสิน เมื่อเห็นว่าถูกต้องให้ลงชื่อกำกับต่อจากพนักงานการเงินในสมุด "ผู้ตรวจเอกสาร" ทั้ง 3 ฉบับ

18.2.4 ผู้ตรวจเอกสาร สาขา ได้แก่ พนักงานผู้รับมอบอำนาจชั้น ก.

18.2.5 รวบรวมเอกสาร พร้อมจัดทำหนังสือนำส่ง (เอกสารแนบ 5) ดังนี้

(1) กรณีขอรับเงินรางวัล เอกสาร ได้แก่ สำเนาภาพถ่าย สลากออมทรัพย์ทวีสิน สำเนาเอกสารแสดงตัว และต้นฉบับคำขอรับเงินรางวัลสลากออมทรัพย์ทวีสิน

(2) กรณีถอนเงินฝากเอกสาร ได้แก่ สลากออมทรัพย์ทวีสิน (ฉบับตัวจริง) สำเนาเอกสารแสดงตัว และต้นฉบับคำขอถอนเงินฝากสลากออมทรัพย์ทวีสิน

18.2.6 พนักงานการเงิน มอบสลากออมทรัพย์ทวีสินฉบับตัวจริง (กรณีขอรับเงินรางวัล) เอกสารแสดงตัว และสำเนาคำขอรับเงินรางวัลหรือคำขอถอนเงินฝากสลากออมทรัพย์ทวีสินสำเนาฉบับที่ 2 ให้ผู้ฝากเงินเพื่อนำมารับเงินในภายหลัง

18.2.7 จัดส่งเอกสารตามข้อ 18.2.5 ให้สาขาเจ้าของบัญชีเงินฝากทางไปรษณีย์ลงทะเบียน

18.3 สาขาเจ้าของบัญชีเงินฝาก เมื่อได้รับเอกสารจากสาขาที่ผู้ฝากเงินมาติดต่อให้ดำเนินการดังนี้

18.3.1 ตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของเอกสาร และตรวจจุดป้องกันการปลอมแปลงบนสลากออมทรัพย์ทวีสิน (กรณีถอนสลากออมทรัพย์ทวีสิน)

18.3.2 ตรวจสอบการผูกพันต้องไม่ติดภาระผูกพันใดๆ ตรวจสอบข้อมูลในเครื่องคอมพิวเตอร์ให้ถูกต้อง และบันทึก การจ่ายเจ้าหนี้เงินรางวัล หรือถอนเงินสลากออมทรัพย์ทวีสินในเครื่องคอมพิวเตอร์

18.3.3 เมื่อตรวจสอบถูกต้องแล้วให้ลงชื่ออนุมัติพร้อมกำกับรหัสในเอกสารขอรับเงินรางวัล หรือถอนเงินฝาก ในคำขอรับเงินรางวัล หรือคำขอถอนเงินฝากสลากออมทรัพย์ทวีสินต้นฉบับสมุดกั “ผู้อนุมัติ”

18.3.4 ให้เก็บค่าธรรมเนียมและค่าบริการการโอนเงิน ตามคู่มือวิธีปฏิบัติว่าด้วยเงินฝากออมทรัพย์และเงินฝากประจำ เรื่องการโอนเงินต่างสำนักงานทางโทรสาร โดยระบบคอมพิวเตอร์ หรือเงินฝากต่างสำนักงาน (on-line) แล้วให้หักจากเงินรางวัล หรือเงินที่ถอนก่อนโอนเงินไปจ่ายหรือเข้าบัญชียังสาขาที่ผู้ฝากเงินมาติดต่อ

18.3.5 การจัดเก็บเอกสารให้เก็บคำขอรับเงินรางวัลไว้กับต้นขั้วสลากออมทรัพย์ทวีสินและคำขอฝากออมทรัพย์ทวีสินกรณีถอนสลากออมทรัพย์ทวีสินให้เก็บ สลากออมทรัพย์ทวีสินคำขอถอนเงินฝากสลากออมทรัพย์ทวีสิน ต้นขั้วสลากออมทรัพย์ทวีสิน และคำขอฝากสลากออมทรัพย์ทวีสินไว้ด้วยกันให้เรียงตามวันที่จ่ายเงิน

กฎกระทรวง

กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการออมทรัพย์ ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

พ.ศ. 2544

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร พ.ศ. 2509 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2525 และมาตรา 33 (5) แห่งพระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร พ.ศ. 2509 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2542 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ในกฎกระทรวงนี้

“สลากออมทรัพย์” หมายความว่า หนังสือตราสารชนิดผู้ถือเป็นผู้มีกรรมสิทธิ์ซึ่งธนาคารออกให้โดยมีข้อสัญญาว่า ถ้าหนังสือตราสารนั้นถูกรางวัล ธนาคารจะจ่ายรางวัลให้แก่ผู้ถือหนังสือตราสารเป็นจำนวนเงินที่กำหนดไว้ และเมื่อหนังสือตราสารนั้นมีอายุครบกำหนด ธนาคารจะจ่ายเงินคืนตามราคาสลากพร้อมดอกเบี้ยในอัตราที่กำหนดให้แก่ผู้ถือหนังสือตราสาร

“หน่วยออมทรัพย์” หมายความว่า หน่วยนับจำนวนของสลากออมทรัพย์ซึ่งกำหนดราคาต่อหนึ่งหน่วยไว้แน่นอน

ข้อ 2 สลากออมทรัพย์จะออกจำหน่ายเป็นชุด ๆ สลากออมทรัพย์ในชุดใดจะมีลักษณะ ราคา จำนวน เลขหมาย อายุ อัตราดอกเบี้ย (ถ้ามี) การจ่ายเงิน ลำดับรางวัล จำนวนรางวัล จำนวนเงินรางวัล และเงื่อนไขอื่นใดให้เป็นไปตามประกาศของธนาคารโดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ

ข้อ 3 สลากออมทรัพย์อย่างน้อยต้องแสดงราคา จำนวนหน่วยออมทรัพย์ เลขหมาย อายุ และอัตราดอกเบี้ย (ถ้ามี)

ข้อ 4 ให้ธนาคารมีอำนาจดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับการจัดทำและการออกจำหน่ายสลากออมทรัพย์ การรับชำระเงินราคาสลาก และการจ่ายเงินดอกเบี้ยและเงินรางวัล

ข้อ 5 สลากออมทรัพย์สามารถโอนกันได้ด้วยการส่งมอบ

ข้อ 6 ให้มีการออกรางวัลสำหรับสลากออมทรัพย์แต่ละชุดอย่างน้อยทุกสามเดือนต่อครั้ง ส่วนวันที่ออกรางวัลจะมีขึ้นเมื่อใดไม่จำเป็นต้องประกาศให้ทราบล่วงหน้า

ข้อ 7 การออกรางวัลในแต่ละครั้ง ให้กระทำโดยเปิดเผยและมีบุคคลภายนอกมาร่วม
เป็นสักขีพยานด้วย

ให้ธนาคารประกาศผลการออกรางวัลแก่สาธารณชนโดยเร็ว

ข้อ 8 สลากออกมทรัพย์สินหนึ่ง ๆ ถูกรางวัลที่ออกในครั้งหนึ่ง ได้มากกว่าหนึ่ง

รางวัล

สลากออกมทรัพย์สินใบใดที่เคยถูกรางวัลแล้ว สลากออกมทรัพย์สินใบนั้นยังอาจถูก
รางวัลในการออกรางวัลครั้งต่อ ๆ ไป ได้ตลอดอายุของสลากออกมทรัพย์สินนั้น

ภาคผนวก ง

แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

เรื่อง ความต้องการซื้อสลากออมทรัพย์ ของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จำกัด (สกส.)

คำแนะนำ แบบสอบถามชุดนี้ แบ่งออกเป็น 5 ส่วน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิก

ตอนที่ 2 ข้อมูลปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจของสมาชิก

ตอนที่ 3 ข้อมูลความคิดเห็นปัจจัยทางด้านส่วนผสมทางการตลาดในการจำหน่ายสลากออมทรัพย์
สกส.(ในกรณี สกส. เป็นผู้ออกสลาก)

ตอนที่ 4 ข้อมูลความต้องการซื้อสลากออมทรัพย์ สกส. ของสมาชิก(ในกรณี สกส. เป็นผู้ออก
สลาก)

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะในการระดมทุนของสกส.ด้วยการจำหน่ายสลากออมทรัพย์

ตอนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิก

1.1 เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง

1.2 อายุ ☐ น้อยกว่า 25 ปี
☐ 26 – 35 ปี
☐ 36 – 45 ปี
☐ 46 – 55 ปี
☐ มากกว่า 55 ปีขึ้นไป

1.3 ระดับการศึกษา

☐ ประถมศึกษา
☐ มัธยมศึกษา
☐ ปวช. ปวส. อาชีวศึกษา
☐ปริญญาตรี
☐ สูงกว่าปริญญาตรี

1.4 สถานภาพสมรส

☐ โสด ☐ สมรส
☐ หย่า

1.6 จำนวนสมาชิกในครัวเรือน..... คน

1.7 ระยะเวลาในการเป็นสมาชิกสหกรณ์

- ☐ ไม่เกิน 5 ปี
☐ 6 – 10 ปี
☐ 11 – 15 ปี
☐ 16 – 20 ปี
☐ มากกว่า 20 ปี

1.8 หน่วยงานสังกัด.....

ตอนที่ 2 ข้อมูลปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจของสมาชิก

2.1 ระดับรายได้ของสมาชิกต่อเดือน

- ☐ 5,001 – 10,000 บาท
☐ 10,001 – 20,000 บาท
☐ 20,001 – 30,000 บาท
☐ 30,001 – 40,000 บาท
☐ > 40,000 บาท

2.2 รายได้รวมของครัวเรือนต่อเดือน

- ☐ 5,001 – 10,000 บาท
☐ 10,001 – 20,000 บาท
☐ 20,001 – 30,000 บาท
☐ 30,001 – 40,000 บาท
☐ > 40,000 บาท

2.3 ค่าใช้จ่ายของครัวเรือนต่อเดือน

- ☐ 5,001 – 10,000 บาท
☐ 10,001 – 20,000 บาท
☐ 20,001 – 30,000 บาท
☐ 30,001 – 40,000 บาท
☐ > 40,000 บาท

2.4 การออมของครัวเรือนต่อเดือน

- ☐ ไม่มี ☐ มี

2.5 การออมของครัวเรือนอยู่ในรูป

- ☐ ออมทรัพย์ไว้กับสหกรณ์ออมทรัพย์ ธ.ก.ส.
- ☐ ออมทรัพย์ไว้กับธนาคาร , สถาบันการเงิน อื่นๆ (ไม่ใช่ ธ.ก.ส.)
- ☐ สลากออมทรัพย์ ธ.ก.ส.
- ☐ พันธบัตรรัฐบาล
- ☐ ซื้อหุ้นในตลาดหลักทรัพย์
- ☐ อื่นๆ

ตอนที่ 3 ข้อมูลความคิดเห็นปัจจัยทางส่วนผสมทางการตลาด ในการจำหน่ายสลากออมทรัพย์
(ในกรณี สกส. เป็นผู้ออกสลาก)

ระดับความคิดเห็น : น้อยมาก = 1 น้อย = 2 ปานกลาง = 3 มาก = 4 มากที่สุด = 5

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ราคาหรือมูลค่าสลากออมทรัพย์ (price) 1.1 สลากมูลค่า 300 บาทต่อหน่วยมีความเหมาะสม 1.2 สลากมูลค่า 500 บาทต่อหน่วยมีความเหมาะสม					
2. ผลิตภัณฑ์ (product) 2.1 รูปแบบของสลากควรมีภาพบุคคลสำคัญ เป็นที่เคารพของบุคคลทั่วไป 2.2 สลากทำด้วยวัสดุอย่างดี ไม่ขาดงายคงทน 2.3 สลากมีรูปแบบและมีความสวยงามเก็บไว้เป็นที่ระลึกได้ 2.4 สลากจัดใส่ซองพลาสติกใสอย่างดี					

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3. ช่องทางการจัดจำหน่าย (place) 3.1 ช่วงเวลาการจำหน่ายมีความเหมาะสม (ทุกวันและเวลาของธนาคารเปิดทำการ) 3.2 ความสะดวกในการสั่งซื้อสลากโดยตรงจากสำนักงานใหญ่ หรือสาขาในภูมิภาค 3.3 ความสะดวกในการสั่งซื้อสลากโดยผ่านคนกลาง (ตัวแทน) 3.4 ความสะดวกในการสั่งซื้อสลากทาง internet					
4. การส่งเสริมการขาย (promotion) 4.1 มูลค่ารางวัล 3 ล้านบาท สำหรับสลากมูลค่า 300 บาท/หน่วย 4.2 มูลค่ารางวัล 5 ล้านบาท สำหรับสลากมูลค่า 500 บาท/หน่วย 4.3 การออกรางวัลทุกๆ 3 เดือน (4 ครั้ง/ปี) 4.4 ผลตอบแทน 30 บาทต่อหน่วย สำหรับสลากมูลค่า 300 บาท เมื่ออายุครบ 3 ปี 4.5 ผลตอบแทน 50 บาทต่อหน่วย สำหรับสลากมูลค่า 500 บาท เมื่ออายุครบ 3 ปี 4.6 การประชาสัมพันธ์การออกสลาก สกส. ผ่านทางสื่อสถานีวิทยุกระจายเสียง internet ไปแจ้งผลการออกรางวัล ทางหนังสือพิมพ์					

ตอนที่ 4 ข้อมูลความต้องการซื้อสลากออมทรัพย์ สกส. (ในกรณี สกส. เป็นผู้ออกสลาก)

4.1 ท่านต้องการซื้อสลากออมทรัพย์ หรือไม่

☐ ไม่ต้องการ ☐ ต้องการ (ข้ามไปข้อ 4.3)

4.2 ท่านไม่มีความประสงค์/ไม่ต้องการซื้อ เนื่องจากสาเหตุ

1.
2.
3.

4.3 ถ้าท่านคาดว่าจะมีความประสงค์ในการ ซื้อสลากออมทรัพย์ สกส.

1. จำนวนที่ซื้อ..... หน่วย (สำหรับมูลค่า 300 บาท)
2. จำนวนที่ซื้อ..... หน่วย (สำหรับมูลค่า 500 บาท)

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะในการระดมทุนของ สกส. ด้วยการจำหน่ายสลากออมทรัพย์ ท่านคิดว่า

5.1 ด้านราคา สกส. ควรตั้งราคา

1.
2.
3.

5.2 ด้านผลิตภัณฑ์ ควรมีการปรับปรุงรูปแบบสลากออมทรัพย์โดย

1.
2.
3.

5.3 ช่องทางการจัดจำหน่าย คือ จัดทำผลิตภัณฑ์ไปสู่ตลาดที่เป็นเป้าหมาย สกส. ควรมีการจัด
ช่องทางการจำหน่ายโดย

1.
2.
3.

5.4 การส่งเสริมการขาย คือ การบอกกล่าวและกระตุ้นให้ผู้บริโภคต้องการซื้อ สกส. ควรมีการ
ส่งเสริมการขายเพื่อการดึงดูดลูกค้าโดย

1.
2.
3.

5.5 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

1.
2.
3.

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในความกรุณา
ให้ข้อมูลและตอบแบบสอบถาม
ผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ – สกุล

นางพิสมร พัตราภรณ์

เกิดเมื่อ

4 พฤศจิกายน 2499

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2518 ระดับ ปวช. วิทยาลัยพาณิชยการธนบุรี

พ.ศ. 2542 ระดับปริญญาตรีสถาบันราชภัฏสวนดุสิต

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2519 เสมียนกองเงินกู้ ธนาคารเพื่อการเกษตรและ
สหกรณ์การเกษตร สำนักงานใหญ่

พ.ศ. 2521 พนักงานธุรการ 3 ธนาคารเพื่อการเกษตรและ
สหกรณ์การเกษตร สำนักงานใหญ่

พ.ศ. 2536 พนักงานธุรการ 4 กองบริหารงานสินเชื่อ
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สำนักงาน
ใหญ่

ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง หัวหน้ากลุ่มงานบริการสำนักงาน
ฝ่ายอำนวยการ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์
การเกษตร สำนักงานใหญ่